СЁННЯ — АПОШНІ ДЗЕНЬ ПАДПІСКІ
на «Звязду» на IV квартал.
Хто не паспеў падпісацца —
СПЯШАЙЦЕСЯ!

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

27 ВЕРАСНЯ 2008 г.
СУБОТА
№ 183
(26296)

Кошт 500 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

У карпункт прыйшло пісьмо

«АДКАЗЫ ЁСЦЬ, ЛОГІКІ НЯМА...»

У брэсцкі карпункт газеты прыйшло пісьмо ад жыхароў вёскі Русіно Баранавіцкага раёна. У пісьме нашы чытачы не просяць дапамогі ў пошуках справядлівасці, а, хутчэй, дзеляцца скрухай, што не змаглі яе знайсці. Яны не раз звярталіся да кіраўніцтва чыгункі самі, звярталіся з дапамогай дэпутата Палаты прадстаўнікоў па сваёй акрузе. Але адказы, атрыманыя на імя жыхароў, а таксама на імя парламентарыя няўрымслівых русіноўцаў не задавальняюць. Іх праблема датычыцца кошту білетаў. Русіно — прыгарадны населены пункт, усяго за пяць кіламетраў ад горада. Многія жыхары ездзяць штодня на працу ў Баранавічы. А пенсіянеры — у магазіны, паліклініку, іншыя ўстановы. Білет да горада на лунінецкі і слуцкі дызель-цягнікі каштуе 880 рублёў. Па цяперашнім часе, можа, і нямнога. Але ў людзей узнікае заканамернае пытанне: чаму білет да станцыі Юшкавічы, якая на адлегласці 16 кіламетраў ад горада (праўда, на мінскую электрычку) каштуе 440 рублёў?

У адказах кіраўніцтва беларускай чыгункі, копіі якіх даслалі разам з пісьмом яго аўтары, здавалася б, усё патлумачана. Вось цытата з аднаго з іх: *«На чыгунках былога Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік пры продажы білетаў на прыгарадныя цягнікі дзейнічаў зонны тарыф. Размеркаванне станцый і прыпыначных пунктаў па зонах праводзілася па схеме: першая зона — з 1 да 5 кіламетраў, другая — з 6 да 15 кіламетраў, трэцяя — з 16 да 25 кіламетраў, чацвёртая — з 26 да 35 кіламетраў, пятая — з 36 да 45 кіламетраў, шостая — з 46 да 55 кіламетраў, сёмая — з 56 да 65 кіламетраў і г.д. Разбіўка зонаў ажыццяўлялася ад галоўнай станцыі (нулявой зоны). На ўчастку Баранавічы Палескія — Лунінец разбіўка зонаў была ажыццёўлена ад станцыі Баранавічы Палескія.*

Аналагічная разбіўка прыгарадных участкаў на зоны дзейнічае і ў цяперашні час.

Адлегласць паездкі ад станцыі Баранавічы Палескія да станцыі Русіно складае шэсць кіламетраў, што адпавядае другой зоне. За прайшоўшы час нумар зоны да станцыі Русіно не змяніўся. Кошт праезду ад станцыі Баранавічы Палескія спаганяецца правільна».

Яшчэ адзін адказ, датаваны кастрычнікам мінулага года, і падпісаны першым намеснікам начальніка Беларускай чыгункі В. Лапцінскім, зноў пералічвае дзяленне на зоны і дае больш падрабязнае тлумачэнне парадку цэнаўтварэння на білеты: *«Інфармуем Вас, што тарыфы на перавозку пасажыраў чыгуначным транспартам ва ўнутрырэспубліканскіх стасунках устанаўліваюцца Мінэканомікі на падставе рашэння камісіі па каардынацыі дзейнасці дзяржаўных органаў па пытаннях цэнаўтварэння пры Савеце Міністраў Беларусі».*

І ўсё гэта людзі разумеюць: аўтары пісьма — праз аднаго былыя настаўнікі. Не разумеюць толькі, чаму за білет да Юшкавічаў, якія ў тры разы далей за Русіно, плаціць трэба напалову меней. У лісце ў газету, падпісаным Валянцінай Калько і яе аднавяскоўцамі, так і гаворыцца: «Логіка падказвае, што ў цягніках аднаго і таго ж класа: чым далей едзеш, тым болей трэба плаціць. А нам прыводзяць цэлую тэорыю пабудовы зонаў, а самі гэтай тэорыі, выходзіць, не прытрымліваюцца».

А можа ў адказах і знаходзіцца падказка да разгадкі цэнавага рэбуса: адны зоны зацвярджалі ў часы развітога сацыялізму часоў СССР, а іншыя разглядалі ўжо кампетэнтныя органы незалежнай дзяржавы.

Застаецца толькі гадаць, бо логіку шукаць ва ўтварэнні цэнаў на чыгуначныя білеты вельмі складана. Аўтару гэтых радкоў шмат даводзіцца ездзіць цягнікамі. Іншы раз і задумаешся: чаму? Чаму білет з Брэста да Мінска ў так званым «сядзячым» вагоне цягніка № 14 Берлін—Масква каштуе крыху менш за 13 тысяч рублёў, а на 106-м Брэст—Мінск у такім жа вагоне — 21 тысячу рублёў? Аб'ём сэрвісу і паслуг у абодвух цягніках аналагічны. Чаму білет з Брэста да Баранавічаў на цягнік № 50 каштуе 14 тысяч рублёў, а калі гэтым жа цягніком праехаць да Івацэвічаў, а потым з Івацэвічаў да Баранавічаў, то заплаціць давядзецца больш за 20 тысяч рублёў? Значыць, не толькі зоны бяруцца ў разлік, ёсць і іншыя крытэрыі. Якія?

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

НАРЭШЦЕ МІНЧАНЕ ЗАБУДУЦЬ ПРА АЎТОБУС № 33!

Рэканструяваная станцыя «Кастрычніцкая» мінскага метрапалітэна была адкрытая ўчора: з 14.45 на ёй пачалі спыняцца цягнікі, а пасажыры змаглі ацаніць чатыры новыя эскалатары. Папярэдне планавалася адкрыць адрамантаваную станцыю 1 кастрычніка, але паколькі будаўніча-мантажныя і пусканаладачныя работы былі выкананыя трохі раней, то з адкрыццём вырашылі не марудзіць.

Перасадачная станцыя «Кастрычніцкая» была закрыта 9 чэрвеня на рэканструкцыю з мэтай замены трох старых эскалатараў, якія не спраўляліся з пасажырапатокам, на новыя чатыры. Для забеспячэння перасадкі пасажыраў з адной лініі метро на другую быў пушчаны спецыяльны бясплатны аўтобус № 33. Новыя эскалатары выраблены ва Украіне, а манціравалі іх расіяне разам з нашымі спецыялістамі. Па словах намесніка галоўнага канструктара Крукаўскага вагонабудаўнічага завода Андрэя Гецьмана, тэрмін службы новых эскалатараў складае 50 гадоў, а гарантыйнае абслугоўванне — два гады.

Начальнік службы руху КУП «Мінскі метрапалітэн» Рыгор ЯКІМКОЎ лічыць, што праблема патоку пасажыраў вырашана:

— У Мінску такая рэканструкцыя адбылася ўпершыню. Калі пусцілі станцыю ў 1984 годзе, то ніхто не мог падумаць, што будзе такі паток пасажыраў. Плюс яшчэ дадаўся перасадачны вузел. І была сур'ёзная праблема. А чатыры ленты ў значнай ступені здымаюць яе. Да таго ж пасля пуску трэцяй лініі метрапалітэна з перасадачнымі станцыямі «плошча Леніна» і «Фрунзенская», праблема будзе наогул вырашана.

Павел БЕРАСНЕЎ.

Добрасумленная самаадданая праца людзей — галоўны рэсурс дзяржавы

Гэта адзначыў учора Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на цырымоніі ўручэння дзяржаўных узнагарод.

«Мне сёння асабліва прыемна сустрэцца з вялікай групай нашых выдатных вучоных, педагогаў, іншых работнікаў сферы адукацыі. Мы вельмі высока цэнім ваш уклад у інтэлектуальнае развіццё грамадства. Дзякуй за ўсё значнае і каштоўнае, што вы ствараеце ў сферы фундаментальных і прыкладных навуковых даследаванняў, за падрыхтоўку кваліфікаваных спецыялістаў», — сказаў Прэзідэнт Беларусі. У прыватнасці, ордэн Францыска Скарыны ўручаны намесніку дырэктара Гродзенскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў Уладзіміру Сяргейчыку, ганаровае званне «Заслужаны работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь» прысвоена рэктару БДУ Васілю Стражаву.

Аляксандр Лукашэнка асабліва адзначыў працу медыкаў. Ён падзякаваў ім за добрасумленную працу, стварэнне навуковай школы, высокі прафесіяналізм і вялікі ўклад у распрацоўку прыярытэтных напрамкаў медыцынскай навукі. У прыватнасці, ордэна Пашаны ўдастоены прафесар 1-й кафедры хірургічных хвароб Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта Сяргей Леановіч.

«Здароўе, фізічная і духоўная дасканаласць — гэтыя ўзаемадапаўняльныя паняцці заўсёды побач. Не выпадкова ў нашай краіне нават у самыя цяжкія часы пытанні падтрымкі культуры, мастацтва займалі прыярытэтнае месца. Бо ў іх не толькі залог здаровага, паўнацэннага развіцця грамадства, але і аснова грамадзянскага яднання», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі. Ганаровыя званні «Заслужаны майстар спорту Рэспублікі Беларусь» прысвоены, у прыватнасці, спартсменам — інструктарам нацыянальнай каманды па мастацкай гімнастыцы Ксеніі Санковіч, Аліне Тумілові ч.

Асаблівыя словы ўдзячнасці Аляксандр Лукашэнка выказаў дзеячам культуры і мастацтва, якія садзейнічаюць захаванню нацыянальных традыцый і развіццю багатага духоўнага свету беларускага народа. У прыватнасці, за значны ўклад у развіццё нацыянальнай культуры і прапаганду лепшых нацыянальных традыцый Падзяка Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб'яўлена мастацкаму кіраўніку ансамбля «Сябры» Анатолю Ярмоленку.

Пры гэтым кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што ўсё створанае народам мае патрэбу ў абароне. «Жыццё кожнага чалавека, усяго насельніцтва краіны павінна праходзіць у прававым полі, — адзначыў ён. — Таму цяжка пераацаніць значэнне часам непрыкметнай, але карпатлівай работы прадстаўнікоў Камітэта дзяржаўнага кантролю, юрыстаў, эканамістаў. Барацьба з парушэннямі закона, карупцыяй, утаймаванне эканамічнай і крымінальнай злачыннасці — важны напрамак палітыкі нашай дзяржавы. Мы ўсяляк падтрымліваем, заахвочваем тых, хто ўмела, разумна абараняе інтарэсы, правы грамадзян і дзяржавы».

Прэзідэнт Беларусі павіншаваў «Гомсельмаш» з выпускам 10-тысячнага айчыннага камбайна

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў калектыў вытворчага аб'яднання «Гомсельмаш» з прафесійным святам і слаўнай працоўнай перамогай — выпускам 10-тысячнага айчыннага збожжаўборачнага камбайна.

«Гэты поспех — заканамерны вынік вашага высокага прафесіяналізму, штодзённай самаадданай працы і творчага стаўлення да справы, — адзначаецца ў віншавальнай тэлеграме. — Ваша прадпрыемства ўносіць важкі ўклад у вырашэнне стратэгічнай задачы тэхнічнага пераасnашчэння аграпрамысловага комплексу краіны».

Кіраўнік дзяржавы выказаў упэўненасць, што эфектыўнае выкарыстанне работнікамі завода існуючага патэнцыялу і накопленага вопыту будзе і ў далейшым садзейнічаць развіццю вытворчасці высакаякаснай тэхнікі, запатрабаванай як на ўнутраным, так і на знешнім рынку.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ТАК ЗАГАРТОЎВАЕЦЦА СТАЛЬ

У метале будзе адліта імя кіраўніка Беларускага металургічнага завода Мікалая Андрыянава. Таблічка з яго прозвішчам хутка з'явіцца на Дошцы гонару, куды занесены імёны ганаровых грамадзян Гомельскай вобласці.

В. АЎРАМЕНКА.

белагропромбанк
традиции будущего

Открытое акционерное общество
«Белагропромбанк»

СООБЩАЕТ, ЧТО 7 ОКТЯБРЯ 2008 года
ПРОВОДИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ
СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ В ЗАОЧНОЙ ФОРМЕ

220036, г. Минск, проспект Жукова, 3.

ПОВЕСТКА ДНЯ

1. Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.

2. Об утверждении дополнений и изменений в Устав ОАО «Белагропромбанк».

Дата составления списка лиц, имеющих право на участие в собрании, — 25 сентября 2008 года.

Для получения бюллетеней для заочного голосования просим обращаться в ОАО «Белагропромбанк», его филиалы, отделения и расчетно-кассовые центры по месту нахождения акционеров.

Бюллетени для заочного голосования представляются не позднее 3 октября 2008 года.

С решениями, принятыми Общим собранием акционеров банка, можно будет ознакомиться в учреждениях ОАО «Белагропромбанк» после 17 октября 2008 года.

Телефоны для справок: 8(017) 250 60 01, 228 53 00.

КОНТАКТ-ЦЕНТР БАНКА 136

www.belapb.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности НБ РБ от 27.10.2006 г. № 2. УНП 100693551.

Прамыя лініі

Наш адказ дзіцячым інфекцыям

Як засцерагчы дзіця ад інфекцыйных хваробаў і прадухіліць ускладненні, выкліканыя апошнімі? Якія інфекцыі будуць «уладарыць» гэтай восенню і зімой? Каму і навошта трэба рабіць прышчэпку ад грыпу? Аб усім гэтым можна распытаць Іну Генадзьеўну ГЕРМАНЕНКУ, дацэнта, загадчыцу кафедры дзіцячых інфекцыйных захворванняў Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, галоўнага пазаштатнага спецыяліста Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь па дзіцячых інфекцыйных захворваннях.

Задаць свае пытанні можна па нумарах рэдакцыі: 8 (017) 292 38 21 і 292 38 92 у сераду, **1 кастрычніка, з 13.00 да 14.00.** Папярэднія пытанні пакідайце, калі ласка, па нумары 8 (017) 287 18 29.

Як процістаяць сасудзістай паталогіі галаўнога мозга?

Аб асаблівасцях перамагання сасудзістых паталогій галаўнога мозга (інсультаў, анеўрызмаў і інш.), хірургічных метадах лячэння гэтых паталогій і сучасных дасягненнях айчыннай нейрахірургіі можна распытаць Арнольда Фёдаравіча СМЕЯНОВІЧА, прафесара, загадчыка нейрахірургічнага аддзела Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра «Неўралогія і нейрахірургія», члена-карэспандэнта Нацыянальнай акадэміі навук Рэспублікі Беларусь, Лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь.

«Прамая лінія» з яго ўдзелам адбудзецца ў рэдакцыі «Звязды», у аўторак, **7 кастрычніка, з 17.00 да 18.00.**

Званіце, калі ласка, па нумарах: 8 (017) 292 38 21 і 292 38 92. Папярэднія пытанні можна пакінуць па нумары: 8 (017) 287 18 29.

Дэфект пачакае да вясны?

Патлумачце, калі ласка, з якога тэрміну будзе адлічвацца гарантыя, якую даў магазін на летнія пантофлі, выстаўленыя на распродаж. Я набыла іх 20 верасня, але надвор'е ўжо наўрад ці дазволіць мне іх насіць. І што рабіць, калі раптам у іх знойдзецца нейкі дэфект?

В. Кучынская, *г. Чэрвень.*

Для сезонных тавараў (адзення, вырабаў з футра і г.д.) гарантыйныя тэрміны адлічваюцца з моманту надыходу адпаведнага сезона: з 1 красавіка — для тавараў вясnова-летняга асартыменту і з 1 кастрычніка — для тавараў восеньска-зімовага асартыменту. Для абутку сезоннага прызначэння гарантыйныя тэрміныноскі бяруць адлік: для зімовага — з 15 лістапада, веснавога — з 1 сакавіка, восеньскага — з 15 верасня і летняга — з 1 мая. Прычым ход гарантыйнага тэрміну спыняецца з надыходам сезона. Аднак трэба мець на ўвазе, што на мадэльны абутак гарантыя пачынае адлік непасрэдна з моманту пакупкі.

Як патлумачыла журналісту «Звязды» старшыня Беларускага таварыства абароны спажыўцоў Ганна Суша, з 29 студзеня 2009 года ўступіць ў сілу новая рэдакцыя Закона Рэспублікі Беларусь «Аб абароне правоў спажыўцоў». У новай рэдакцыі да выйшэпералічанага парадку ўтрымліваецца яшчэ адно ўдакладненне: «Калі ў сезонным тавары ў ходзе яго эксплуатацыі знойдуцца недахопы да наступлення адпаведнага сезона, гарантыйны тэрмін будзе адлічвацца з дня пачатку выкарыстання такога тавару, заяўленага спажыўцом». Гэта ўдакладненне значна спросціць стасункі спажыўца і прадаўца ў тым выпадку, калі апошні, каб не задавальняць прэтэнзіі спажыўца, раптам заявіць, што адпаведны сезон яшчэ не наступіў. А лета, восень і зіма, як мы пераканаліся, у нас цяпер прыходзяць у любы час года...

МУСЛІН У «ДЫНАМА»

З пятніцы ў сталічным «Дынама» новы трэнер. Гэта сербскі спецыяліст Славалюб Муслін. Як паведамляе прэс-служба мінскага «Дынама», 55-гадовы сербскі трэнер заключыў з беларускім клубам пагадненне на два гады. Лепшы трэнер Беларусі Ігар Крыушэнка працаваў з камандай усяго дзевяць месяцаў.

БАТЭ — ЛІДАР

25 верасня падапечныя Віктара Ганчарэнкі перамаглі ў гасцях «Гомель» з лікам 2:0. Бліжэйшы праследавацель, мінскі МТЗ-РІПА, згуляў у гасцях са «Смаргонню» ўнічыю 1:1. Сталічнае «Дынама» ўзяло верх над гродзенскім «Нёманам» — 1:0. Салігорскі «Шахцёр» саступіў на сваім полі магілёўскаму «Савіту» — 3:4, прайграючы да 25-й хвіліны 0:3. «Граніт» (Мікашэвічы) — «Дынама» (Брэст) — 2:2, «Тарпеда» (Жодзіна) — «Дарыда» (Ждановічы) — 2:0, «Днепр» (Магілёў) — «Віцебск» — 1:1, «Нафтан» (Наваполацк) — «Лакаматыў» (Мінск) — 2:1.

Выбары-2008

АПРАЎДАЦЬ СПАДЗЯВАННІ

У Цэнтрвыбаркаме разлічваюць на дастойную ацэнку выбараў — у адпаведнасці з прыкладзенымі намаганнямі

Знаёміць масавую аўдыторыю з ходам і вынікамі парламенцкіх выбараў будзе 268 айчынных майстроў пяра і мікрафона і больш як 320 іх замежных калег. Гэта лічба не канчатковая — журналісты з іншых краін усё яшчэ прыбываюць у Беларусь і атрымліваюць акрэдытацыю МЗС. Для прадстаўнікоў мас-медыя створаны Інфармацыйны цэнтр ЦВК у Палацы Рэспублікі. Менавіта сюды будуць паступаць у рэжыме он-лайн усе самыя свежыя навіны аб ходзе галасавання 28 верасня. Ахвотнікі інфармацыі будуць занятыя з ранку і да самай ночы — акрамя заяў прадстаўнікоў Цэнтрвыбаркама і назіральнікаў можна разлічваць таксама на экспертныя заключэнні сацыёлагаў, паліталагаў ды іншых аналітыкаў...

— Кіраўніком дзяржавы была пастаўлена задача зрабіць гэтыя выбары беспрэцэдэнтна празрыстымі, адкрытымі, даступнымі для ўдзелу ў іх усіх палітычных сілаў, якія дзейнічаюць у нашай краіне, а таксама для асвятлення прадстаўнікамі сродкаў масавай інфармацыі, — падкрэсліла старшыня Цэнтральнай камісіі Лідзія Ярмошына падчас прэзентацыі Інфармацыйнага цэнтра. — І я думаю, што гэтыя тры месяцы, якія доўжыцца выбарчая кампанія, нам (мабыць, іншы раз не вельмі ўдала, але мы ўсе прынамсі сумленна стараемся) удаецца выконваць пастаўленую задачу.

У гэтай сувязі яна прыгадала магчымасць браць удзел у рабоце Цэнтральнай камісіі з правам дарадчага голасу прадстаўнікам васьмі палітычных партый, стварэнне ўсіх магчымых умоў для вылучэння кандыдатаў у дэпутаты. «Пры гэтым у нас самае шырокае за апошні час прадстаўніцтва кандыдатаў ад палітычных сілаў, якія называюць сябе апазіцыйнымі», — дадала старшыня Цэнтрвыбаркама.

— Да нашага вялікага шкадавання, 10 прадстаўнікоў палітычных партый, што маюць вось гэтую накіраванасць, якая не стасуецца з афіцыйнай накіраванасцю ў нашай краіне — менавіта апазіцыйных палітычных партый, зняліся з рэгістрацыі па сваёй уласнай ініцыятыве. Хоць роўныя ўмовы для ўдзелу ў выбарах былі створаныя для ўсіх кандыдатаў у дэпутаты. На сёння ў выбарах удзельнічаюць 263 кандыдаты. На жаль, за апошнія два дні гэта лічба зменшылася яшчэ на два чалавекі.

Аднак паводле назіранняў Лідзіі Ярмошынай тыя прэтэндэнты ў Палату прадстаўнікоў, што засталіся на гэтай перадвыбарнай дыстанцыі, паводзяць сябе вельмі актыўна. Маўляў, Цэнтральную камісію закідваюць скаргамі кандыдатаў адзін на аднаго. «Кандыдаты раўнуюць выбаршчыкаў адзін да аднаго, і лічаць, што тыя ці іншыя прадстаўнікі знаходзяцца не зусім у роўных умовах». Пры гэтым палітычную сітуацыю падчас выбарчай кампаніі Лідзія Ярмошына ацаніла ў цэлым як спакойную.

— Прынамсі, мы не сутыкаемся з такімі зламыснымі праявамі чорнага піяру, з паклёпам і абразамі, якія можна было б назваць злоснымі, хоць невялікае пакусванне адзін аднаго ёсць.

Згадаўшы шырокую прадстаўнічасць назіральнікаў (ужо акрэдытавана 14 тысяч нацыянальных і 926 міжнародных назіральнікаў), Лідзія Ярмошына заявіла:

— Я спадзяюся, што даныя выбары, якія мы і задумалі як беспрэцэдэнтна свабодныя, адкрытыя і празрыстыя, апраўдаюць укладзеныя ў іх спадзяванні і перш за ўсё будуць прызнаныя выбаршчыкамі нашай краіны, ну і вядома ж, атрымаюць дастойную ацэнку ў міжнародных назіральнікаў, якія актыўна працуюць у нашай краіне па сутнасці з канца ліпеня.

Старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў зрабіла акцэнт на тым, што міжнародныя назіральнікі атрымалі ўсе магчымасці для таго, каб назіраць за выбарамі:

— Больш за тое, мы прадастаўлялі тыя паўнамоцтвы, якія і не прадугледжаны законам. Так міжнародныя назіральнікі прысутнічалі пры запісах кандыдатаў у дэпутаты на тэлебачанні. У іх была магчымасць рэальна пагля дзець, як непрадузята і роўна да ўсіх падыходзілі сродкі масавай інфармацыі, здзяйсняючы запіс выступленняў. Акрамя таго, ім была прадастаўлена магчымасць знаёміцца з працэсам вырабу бюлетэняў для галасавання ў друкарнях. Мы неаднаразова ўносілі ў свае пастановы тыя дапаўненні, якія грунтаваліся на прапановах міжнародных назіральнікаў. Так, былі прынятыя меры па дадатковай ахове скрыняў, якія выкарыстоўваюцца для датэрміновага галасавання. Такім чынам мы праяўлялі адкрытасць, мы рабілі крокі насустрач. І натуральна, гэтых крокаў насустрач мы чакаем і ад міжнароднага супольніцтва. Таму што зрабілі ўсё тое, што маглі зрабіць у рамках заканадаўства. І нават прадаставілі больш паўнамоцтваў, чым дае нацыянальнае заканадаўства.

Лідзія Ярмошына падкрэсліла таксама, што ва ўсіх буйных гарадах Беларусі прайшлі семінары з удзелам кіраўнікоў участковых камісій, падчас якіх яшчэ раз была пацверджана неабходнасць поўнага доступу перш за ўсё міжнародных назіральнікаў да ўсіх працэдур галасавання (у тым ліку арганізацыі галасавання на даму), а таксама падліку галасоў.

Каментуючы заклікі да байкоту выбараў, старшыня ЦВК адзначыла:

— У адпаведнасці з нашым законам даныя заклікі не забароненыя. Нельга займацца агітацыяй «за» і «супраць» толькі ў дзень выбараў — 28 верасня. Проста яны амаральныя і безадказныя з агульнаграмадзянскага пункту гледжання. Таму што любыя заклікі да дэстабілізацыі грамадзянскай абстаноўкі, на зрыў такой важнай выбарчай кампаніі, як фарміраванне нацыянальнага парламента, сведчаць аб безадказнасці тых, хто іх здзяйсняе. Нікому не будзе карысці ад таго, што выбары будуць сарваныя — гэта шкодна для любога грамадства і для любой дзяржавы. Гэта справа сумлення тых, хто гэтым займаецца. Аднак тыя палітычныя сілы, якія вызначаюць гэта як сваю палітыку, я думаю, што яны абрачоныя на выміранне.

Ала МАЧАЛАВА.

ПАД НАГЛЯДАМ САЮЗНАЙ ДЗЯРЖАВЫ

Падчас сустрэчы ў Цэнтрвыбаркаме старшыня Цэнтральнай камісіі Лідзія Ярмошына ўручыла пасведчанне міжнароднага назіральніка Дзяржаўнаму сакратару Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы Паўлу Барадзіну. Старшыня ЦВК праінфармавала дзяржсакратара аб ходзе датэрміновага галасавання: «Няштатных сітуацый, якія б паставілі пад пагрозу волевыяўленне беларускіх грамадзян, не было». Яна таксама выказала спадзяванне, што выбарчыя ўчасткі наведаюць, як таго і патрабуе беларускае заканадаўства, больш за 50 працэнтаў грамадзян, якія валодаюць выбарчым правам. Лідзія Ярмошына спаслалася на выніkі сацыялагічных даследаванняў, паводле якіх, нагадаем, ахвотнікаў узяць удзел у галасаванні — больш чым 80 працэнтаў (улічваючы тых, хто сказаў цвёрдае «так» і выбраў адказ «хутчэй, вазьму ўдзел»). Таму ЦВК разлічвае, што 29 верасня можна будзе заявіць аб завяршэнні фарміравання Палаты прадстаўнікоў.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 27.09.2008 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	2 111,00
1 еўра	3 075,20
1 латвійскі лат	4 344,07
1 літоўскі літ	890,79
1 чэшская крона	125,85
1 польскі злоты	916,43
1 расійскі рубель	84,37
1 украінская грыўня	417,07

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ

USD	25,0221
10 UAH	49,2561
1000 BYR	11,8476
EUR	36,5948

Курс у гандлёвых кампаніях (на 26.09.2008 г.)

USD	2135 / 2210

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2008 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ 29.10.2008 г.

«Минскгоримущество» (Продавец) совместно с УП «Минский городской центр недвижимости» (Организатор аукциона) проводят

ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТА КОММУНАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ г. МИНСКА

1	Наименование объекта	Не завершенный строительством объект — «Пристроенный магазин № 29 по генплану в жилом квартале в границах улиц Червякова — Старовиленский тракт — переулок Озерный в г. Минске»
2	Местонахождение объекта	ул. Червякова, 5
3	Общая площадь* (м кв.)	20,2
4	Начальная цена продажи (руб.)	72 000 000
5	Сумма задатка (руб.)	7 200 000
6	Сроки оплаты объекта	Оплата за объект производится в течение 30 календарных дней с момента подписания договора купли-продажи
7	Характеристика строения	Фундамент — ленточный из сборных железобетонных блоков; внутренние стены кирпичные; перекрытия железобетонные; витражи из алюминиевого профиля с двойным стеклопакетом. Степень готовности объекта по состоянию на 01.01.2008 г. — 70 %
8	Условия продажи	Сохранить функциональное назначение объекта в соответствии с проектной документацией. Компенсировать сверх цены продажи в течение 30 календарных дней с момента подписания акта приема-передачи объекта стоимость инженерных сетей, благоустройства и озеленения по состоянию на 01.01.2008 в сумме 3 928 060 рублей с индексацией на дату их перечисления по индексам изменения стоимости строительно-монтажных работ по элементам затрат по г. Минску по ресурсно-сметным нормам. Компенсировать сверх цены продажи в течение 30 календарных дней с момента подписания договора купли-продажи в бюджет г. Минска затраты, понесенные УП «УКС Мингорисполкома», по отоплению пристроенных помещений в сумме 2 496 113 рублей

* Сведения о площади объекта, не завершенного строительством, даются на основании проектно-сметной документации.

1) Аукцион состоится 29 октября 2008 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

2) Для участия в аукционе необходимо предоставить в адрес УП «Минский городской центр недвижимости» следующие документы:

заявление на участие в аукционе по установленной форме;

юридическим лицам — резидентам Республики Беларусь — нотариально заверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации, представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель) — доверенность;

представителям физических лиц — резидентов Республики Беларусь — нотариально заверенную доверенность;

юридическим лицам — нерезидентам Республики Беларусь — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

- документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иным финансово-кредитным учреждением, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

- представители юридических и физических лиц — нерезидентов Республики Беларусь — легализованную в установленном порядке доверенность с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык.

При подаче документов на участие в аукционе представитель юридического лица должен представить паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, а также документы, подтверждающие его полномочия на участие в аукционе и на подписание документов:

- руководитель юридического лица — документ о его назначении или избрании, а при необходимости — документ о его полномочиях, согласно уставу юридического лица;

- иные представители — доверенность, оформленную согласно учредительным документам юридического лица.

Физическое лицо (или его представитель, участвующий в аукционе по доверенности, удостоверенной нотариально) должно представить паспорт или иной документ, удостоверяющий личность;

соглашение о правах и обязанностях сторон;

заверенные банком копии платежных поручений, подтверждающих внесение:

а) задатка в сумме 10 % начальной цены;

б) платы за участие в аукционе в размере 4-х базовых величин. Денежные средства перечисляются на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, код 153001331, УНП 190398583.

Победителем торгов по каждому лоту признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Договор купли-продажи между Продавцом и Покупателем заключается в течение 10-ти рабочих дней с даты проведения аукциона. Оформление акта землепользования производится Покупателем.

Победитель аукциона обязан произвести оплату организатору аукциона за подготовку и проведение аукциона в размере 4 процентов от начальной цены продаваемого объекта и 5 процентов от суммы превышения цены продажи над начальной.

Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 28 октября 2008 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. **Телефоны для справок: 227 40 22, 228 48 36. Интернет: www.mgcn.by**

ISSN 1990 - 763X

П'янству — прафілактыку, а з карупцыі — не спускаць вачэй

Чарговая калегія Міністэрства ўнутраных спраў разгледзела пытанні арганізацыі работы органаў унутраных спраў па процідзеянні п'янству і сямейна-бытавым правапарушэнням, а таксама эфектыўнасць мераў па барацьбе з карупцыяй.

Наогул крымінагенная сітуацыя гэтага года характарызуецца істотным скарачэннем злачыннасці, і ў першую чаргу злачынстваў цяжкіх і асабліва цяжкіх. «Не хацелася б, каб у той час як мы вырашылі вялікую колькасць праблем у процідзеянні злачыннасці, праблема сямейна-бытавых злачынстваў працягвала «вісець» над намі», — адзначыў міністр унутраных спраў Уладзімір НАВУМАЎ.

Дарэчы, на працягу 8 месяцаў гэтага года за ўжыванне алкагольных напояў у грамадскіх месцах або з'яўленне ў грамадскім месцы ў п'яным выглядзе да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнуты звыш 122 тысяч правапарушальнікаў, ліквідавана звыш 1 млн 230 тысяч літраў самагону і самагоннай брагі, выяўлена фактаў рэалізацыі звыш 490 тысяч літраў фальсіфікаваных спіртных напояў, этылавага спірту і спіртазмяшчальных вадкасцяў. У лячэбна-прафілактычныя ўстановы ізалявана ў адпаведнасці з рашэннем суда 3657 асобаў з сіндромам алкагольнай залежнасці, якія сістэматычна парушалі грамадскі парадак або правы грамадзян.

Што датычыцца барацьбы з карупцыяй, то тут хоць і нельга сказаць, што з'ява гэта шырока распаўсюджаная ў Беларусі, але ж, як заўважыў міністр, калі ёй не процістаяць хоць бы адзін дзень, то на другі яна пачне разрастацца. Па выніках 8 месяцаў выяўлена 2186 карупцыйных злачынстваў, з якіх большасць — органамі ўнутраных спраў. Гэта былі выпадкі як замаскіраваных раскраданняў, так і факты хабарніцтва. З 7 да 9 працэнтаў вырасла доля злачынстваў, калі хабар перавышаў 5 тысяч долараў.

— Што датычыцца ў цэлым забеспячэння парадку ў гэтыя дні, то мы перайшлі на ўзмоцнены варыянт нясення службы, — сказаў Уладзімір Навумаў журналістам. — У нас 6,5 тысячы выбарчых участкаў. На кожным праз суткі павінен дзяжурыць супрацоўнік, значыць, неабходна задзейнічаць 13 тысяч работнікаў міліцыі. Адпаведна, хтосьці павінен падмяніць іх на сваіх працоўных месцах, для чаго прыцягнуты нават не звязаныя з ахоў грамадскага парадку супрацоўнікі...

Сам міністр накіруецца на свой выбарчы ўчастак у нядзелю, вечарам.

Святлана БАРЫСЕНКА.

ПЕРАД СУР'ЁЗНЫМ МАТЧАМ — ГРУНТОЎНЫ АГЛЯД

Пропуск балельшчыкаў на матч Лігі чэмпіёнаў па футболе, які адбудзецца на стадыёне «Дынама» 30 верасня, будзе ажыццяўляцца ў адпаведнасці з міжнароднымі патрабаваннямі.

Начальнік галоўнага ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі Міністэрства ўнутраных спраў Яўген ПОЛУДЗЕНЬ заклікае балельшчыкаў не спазняцца і прыходзіць на стадыён загадзя, паколькі запуск пачнецца за 2,5 гадзіны і будзе суправаджацца сур'ёзным аглядам з металадэтэктарамі. Не рэкамендуецца браць з сабой вялікія рэчы, для якіх, праўда, на ўсякі выпадак прадугледжаны камеры захоўвання. Не дазволяць пранесці на стадыён і бутэлькі з вадой. Пакінуць пры сабе можна будзе толькі парасон.

Мяркуецца, што на матч Лігі чэмпіёнаў могуць прыехаць да 3 тысяч замежных балельшчыкаў. Колькі б гасцей ні прыехала на гульню, органы аховы правапарадку поўнасцю гатовыя забяспечыць належны парадак як на самім стадыёне, так і на блізкай да яго тэрыторыі.

Што датычыцца забеспячэння парадку на выбарчых участках, то міліцыя працуе цяпер ва ўзмоцненых умовах нясення службы. «Наша задача — забяспечыць захоўванне бюлетэняў у сейфах, а таксама парадак і бяспеку ў грамадскіх месцах» — кажа Яўген Полудзень. У месцах масавага збірання людзей могуць прымяняцца для агляду металадэтэктары.

Святлана БАРЫСЕНКА

Извещение об открытом аукционе по продаже права проектирования и строительства

1.	**Наименование объекта**	Право проектирования и строительства комплексной автозаправочной станции на земельном участке площадью 0,8953 га
2.	**Местонахождение объекта**	г. Гродно, ул. Суворова
3.	**Капитальные строения, подлежащие сносу, ориентировочный размер убытков**	Здание весовой, стоимостью 40 759 400 руб., здание гаражей, стоимостью 165 385 000 руб., здание мастерских, стоимостью 57 404 600 руб., здание гаражей, стоимостью 78 958 000 руб., здание проходной № 3, стоимостью 6 828 800 руб., площадка для складирования песка, стоимостью 307 929 928 руб., ограждение из ж/б плит, стоимостью 12 632 348 руб., ограждение из металлической сетки, стоимостью 10 059 233 руб., ворота деревянные, стоимостью 660 739 руб., сети электроснабжения (наружные), стоимостью 4 828 345 руб.
4.	**Условие сноса**	Коменсация стоимости сносимых зданий в соотвествии с действующим законодательством
5.	**Срок аренды земельного участка**	50 лет
6.	**Срок заключения договора на право проектирования и строительства здания**	45 дней с момента подписания протокола о результатах аукциона
7.	**Сведения об инженерных коммуникациях**	Информацию можно получить в ГП «Гродненский центр недвижимости» по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. 57
8.	**Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории**	Информацию можно получить в ГП «Гродненский центр недвижимости» по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. 57
9.	**Начальная цена продажи права проектирования и строительства**	272 200 000 рублей
10.	**Размер задатка**	27 200 000 рублей

Принимать участие в аукционе могут только юридические лица и индивидуальные предприниматели

При оформлении заявления желающие принять участие в аукционе представляют:

1) Копии платежных поручений о внесении задатка, 4-х базовых величин за подачу заявления на расчетный счет 3012000006896 в фил. 426 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 199, УНП 590727594, получатель – ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.

Юридические лица: Доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда данное юридическое лицо представляет его руководитель), копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации.

Индивидуальные предприниматели: Паспорт и копию свидетельства о государственной регистрации, а в случае участия в аукционе представителя индивидуального предпринимателя – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

Иностранные юридические лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения, а также документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе), либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованными в установленном порядке переводами на белорусский (русский) язык.

Представители иностранного юридического лица – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

Заявитель подписывает соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона установленной формы.

2) Платеж за объект осуществляется по безналичному расчету в расчетных билетах Национального банка РБ в течение 30 календарных дней с момента проведения аукциона.

3) В случае победы на аукционе заявитель обязан оплатить вознаграждение организаторам аукциона в размере 4 % от начальной цены продажи и 5 % от суммы превышения продажной цены над начальной.

4) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.

5) Победитель аукциона получает аукционную документацию в ГП «Гродненский центр недвижимости», после полной оплаты цены, сложившейся в результате торгов.

Аукцион состоится 28 октября 2008 года, в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2, каб. № 57, в рабочие дни с 8.30 до 17.30. **Заявления принимаются с 29 сентября по 22 октября 2008 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: **www.gorod.grodno.by**

Беларусь гатова ў бліжэйшай будучыні ажыццявіць здзіўляючы па магутнасці і імклівасці тэхналагічны рывок

Такую думку выказаў памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — начальнік галоўнага ідэалагічнага ўпраўлення Адміністрацыі Прэзідэнта Усевалад Янчэўскі.

Паводле яго слоў, беларускі «Парк высокіх тэхналогій — гэта толькі першы крок нашай краіны на шляху да таго, што ў свеце называюць эканомікай ведаў».

Усевалад Янчэўскі падкрэсліў, што ўжо даўно прыціхлі тыя, хто спрабаваў гаварыць пра Беларусь як пра астравок застою, які застаўся ва ўчарашнім дні. «Сёння такіх размоў і разваг больш няма», — падкрэсліў памочнік Прэзідэнта. Паводле яго слоў, тая каласальная падтрымка, якую Прэзідэнт Беларусі аказаў Парку высокіх тэхналогій, дакладна гаворыць аб тым, што ў Беларусі стаўка сапраўды зроблена на інтэлект, а самае галоўнае — на ініцыятыву, умелую і свабодную творчасць людзей. «Я абсалютна ўпэўнены, што сёння наша краіна мае ўсе перадумовы для таго, каб у самай бліжэйшай будучыні ажыццявіць дзіўны па сваёй магутнасці і імклівасці тэхналагічны рывок», — адзначыў Усевалад Янчэўскі.

Рэзідэнты Парка высокіх тэхналогій плануюць абсталяваць некалькі камп'ютарных класаў у беларускіх сярэдніх школах. Першы такі клас адкрыўся ў СШ № 2 у Мар'інай Горцы (Пухавіцкі раён).

Як адзначыў на ўрачыстым адкрыцці класа дырэктар адміністрацыі Парка высокіх тэхналогій Валерый Цапкала, IT-галіна ў Беларусі развіваецца беспрэцэдэнтнымі тэмпамі не толькі для краін СНД, але і для еўрапейскіх. Так, аб'ём вытворчасці праграмных прадуктаў кампаніі рэзідэнтаў ПВТ і аб'ём экспарту штогод узрастаюць больш чым у 2 разы, з пачатку сёлетняга года ў парку створана больш за 700 працоўных месцаў.

БЕЛТА.

РЭКЛАМА ПІВА — АГРЭСІЎНАЯ?

Рэклама піва на тэрыторыі Беларусі апошнім часам пачала мець вельмі агрэсіўны і масіраваны характар. Гэта адбываецца на фоне алкагалізацыі насельніцтва. Так, калі ўзровень ужывання абсалютнага алкаголю ў 1995 годзе складаў каля 7 літраў на душу насельніцтва ў год, то летась гэты паказчык стаў набліжацца да 12 літраў. Пракуратура Беларусі ўпэўнена, што ўзмоцненая рэклама піва з усіх бакоў стала садзейнічаць таму, што сябраваць з алкагольнымі напоямі пачалі зусім маладыя жыхары нашай краіны.

Генеральнай пракуратурай была праведзена выбарачная праверка таго, як выконваюцца патрабаванні заканадаўства аб рэкламе, у тым ліку пры размяшчэнні рэкламных ролікаў на тэлевізійных каналах і на транспарце, паведаміў журналістам н**амеснік начальніка аддзела Генеральнай пракуратуры па наглядзе за захаваннем правоў і свабод грамадзян Павел РАДЗІВОНАЎ.**

Спецыяліст пракуратуры адзначыў, што ў нашай краіне даволі лаяльнае заканадаўства, якое дазваляе рэкламу піва на тэлебачанні з 20.00, у той час, калі ў большасці краін Заходняй Еўропы і ў Расіі рэклама гэтага пеністага напою дазваляецца толькі пасля 22 гадзін. На тэлевізійных каналах нашай краіны такая сітуацыя, што яшчэ да дзіцячых праграм, напрыклад «Калыханкі», на гледачоў «льюцца» патокі піва. Пракуратура лічыць, што падобную сітуацыю неабходна выпраўляць.

Згодна з патрабаваннямі артыкула 18 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб рэкламе», забараняецца размяшчэнне рэкламы піва, дзе выкарыстоўваюцца вобразы, выказванні, якія пераконваюць гледачоў у тым, што ўжыванне піва садзейнічае дасягненню поспеху або паляпшае фізічны ці псіхалагічны стан чалавека. Разам з тым пракуратурай было выяўлена некалькі рэкламных ролікаў вытворцаў піва, у якіх выкарыстоўваюцца вобразы аб тым, што ўжыванне піва садзейнічае дасягненню поспеху ў процілеглага полу. У прыватнасці, відэаролік «Тэма. Сустрэча» гандлёвай маркі «Тэма» быў накіраваны на такое пераконванне моладзі для дасягнення поспеху. Рэклама піва «Тэма» за тры месяцы лета ажно 790 разоў выходзіла ў эфір тэлевізійных каналаў «НТБ», «РТР», «1 МУЗ», «БелМузТБ», «MTV»... Гэта рэклама круціцца на тэлеканалах і цяпер.

На тэлеканале «Сталічнае тэлебачанне» сёлета ў верасні пачалася трансляцыя мультыплікацыйнага роліка, які рэкламуе мінскія маркі марожанага «Каштан» і «Пламбір», дзе вясёлыя снегавікі нагадваюць наркагандляроў, якія правяраюць якасць наркотыкаў. Пракуратура ўпэўнена, што гэты ролік з рэкламай цудоўнага марожанага, па сутнасці, прапагандуе атрыманне асалоды ад пробы і ўжывання наркотыкаў, што ў адпаведнасці з часткай 3 артыкула 20 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб рэкламе» з'яўляецца неэтычным, бо парушае агульнапрынятыя нормы маралі.

Па агучаных фактах парушэнняў заканадаўства аб рэкламе Генеральная пракуратура Беларусі накіравала прадстаўленне ў Міністэрства гандлю з патрабаваннем разгледзець пытанне аб прыцягненні да адміністрацыйнай адказнасці асобаў, вінаватых у парушэннях, а таксама прыняць меры па спыненні дэманстрацыі рэкламнага відэароліка «Тэма. Сустрэча» і роліка, які рэкламуе марожанае «Каштан» і «Пламбір».

Сяргей КУРКАЧ.

Ёсць нагода

ЧУЦЬ ВАЧЫМА І ГАВАРЫЦЬ ГОЛАСАМ

Паэт эпохі Адраджэння П'ер дэ Рансар, аўтар «Сабору Парыжскай Божай маці» Віктар Гюго, пісьменнік і філосаф Жан-Жак Русо, італьянскі мастак Антоніа Станьёлі, кампазітар Людвіг ван Бетховен... Усіх іх аб'ядноўвае не толькі выключная адоранасць, але і фізіялагічная адметнасць — гэтыя знакамітыя асобы былі глухімі.

На сёння, як сведчыць статыстыка, на парушэнні слыху пакутуе кожны дзявяты чалавек на планеце. Але ніхто з людзей, якія не чуюць, не лічыць сябе нямым — у глухіх ёсць мова жэстаў, такая ж багатая і насычаная, як 2500 іншых моў зямлі. А таксама ёсць у іх асаблівае свята — Міжнародны дзень глуханямых, які адзначаецца ў апошнюю нядзелю верасня.

Першую школу для глухіх людзей — Парыжскі інстытут глуханямых — адкрыў у 1760 годзе ў Францыі абат Шарль Мішэль Л'Эпе. Яго ж называюць заснавальнікам дакцільнай азбукі і адным з першых распрацоўшчыкаў мовы жэстаў. Сваю задачу абат бачыў у тым, каб навучыць вучняў «чуць вачыма і гаварыць голасам, вярнуўшы іх такім чынам грамадству». Праз два гады пасля смерці (ў 1789 годзе) Нацыянальная асамблея Францыі ўнесла імя абата Л'Эпе ў спіс дабрадзеяў чалавецтва і ўзяла пад апеку створаную ім школу. На пачатку XIX стагоддзя выпускнікі Парыжскага інстытута глуханямых пачалі адзначаць дзень нараджэння заснавальніка школы. Але канчатковая дата Міжнароднага дня глуханямых усталявалася пазней, у 1951 годзе, у гонар стварэння Міжнароднай федэрацыі глуханямых.

ВЕДАЙ СВАЮ РЫЗЫКУ

У апошнюю нядзелю верасня па ініцыятыве Сусветнай кардыялагічнай федэрацыі пад эгідай ЮНЕСКА праводзіцца Сусветны дзень сэрца. Сёлета ён пройдзе ўжо ў дзявяты раз у 79 краінах свету.

Даследаванні вучоных у гэтай галіне паказваюць, што да 2025 года больш як 1,5 мільярда людзей — прыкладна кожны трэці чалавек пасля 25 гадоў — будуць мець высокі артэрыяльны ціск, які з'яўляецца адным з галоўных фактараў рызыкі хваробы сэрца і інсульту. А яго, у сваю чаргу, медыкі называюць «забойцай нумар два» пасля інфаркту міякарда.

Таму сёлета Сусветны дзень сэрца заклікае людзей: ведайце сваю рызыку! Пракансультуйцеся з медыкамі — ведаючы артэрыяльны ціск, узровень халестэрыну і цукру ў крыві, а таксама вагу, узрост і некаторыя іншыя паказчыкі, урачы могуць параіць, якой прафілактыкі прытрымлівацца, каб зменшыць рызыку захворванняў сэрца або ўзнікнення інсульту. Добразычлівая парада можа пазітыўна паўплываць на жаданне чалавека змяніць лад жыцця і захаваць здароўе.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ГЛАБАЛЬНЫ ЧАЛАВЕК

Асобы

Глобус — своеасаблівы падручнік для людзей, каб яны лепей маглі зразумець сябе і іншых, тых, хто існуе адначасова з імі на Зямным шары. Але ёсць яшчэ ў Беларусі Глобус-чалавек, які ў прынцыпе, робіць тое ж самае, толькі з дапамогай слоў (калі піша кнігі) і колераў (малюючы карціны). Адно другому не перашкаджае, а да двух першых яшчэ дадаецца і трэцяе (выдавецкая справа). Можна толькі павіншаваць з гэтым «глабальнага чалавека». І далучыцца да тых віншаванняў, якія ён прымае з нагоды свайго 50-годдзя.

За пяцьдзесят гадоў жыцця знойдзецца багата тых, хто засвоіў навуку пра людзей Адама Глобуса. Вунь нават сярод нашых чытачоў колькі такіх, хто мог пацікавіцца роздумамі пісьменніка пра жыццё ў яго аўтарскай рубрыцы «Добрыя людзі». Вядома ж, навука пра людзей, як і любая іншая, у адных выклікае цікавасць, другім увогуле да яе справы няма, а трэціх можа нават раздражняць. І, здаецца, пісьменнік у сваіх нататках часта свядома ідзе на тое, каб справакаваць у людзей рэакцыю — на словы, на іншага чалавека, ды ўласна на жыццё. Такі ён чалавек, гэты Глобус. І імкненне выклікаць рэакцыю іншых на сваю адкрытасць зрабіла яго ў значнай ступені знакавай фігурай у новай беларускай літаратуры. Сваё 50-годдзе ён сустракае аўтарам больш чым 20 кніг. З яго творчасцю маглі пазнаёміцца не толькі яго суайчыннікі — кнігі Адама Глобуса выходзілі ў Польшчы і Расіі, аповесці і апавяданні перакладаліся ў іншых краінах, такіх, як Вялікабрытанія, Германія, Славенія, Чэхія. Але яго

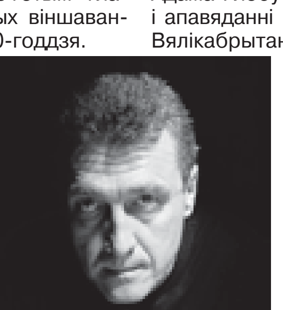

родная мова — беларуская, якая стала часткай спадчыны бацькі, пісьменніка Вячаслава Адамчыка. Але Глобус — адзін з тых літаратараў, хто ў свой час засведчыў, што гаварыць і пісаць па-беларуску і маральна, і натуральна, і модна. Што б ні было на ёй напісана: ці то эсэ, ці то верш, ці то нават сучаснае «хайку», вось як гэтае, якое вельмі добра адлюстроўвае характар самога аўтара:

Перакулены
сьвет у калозе жыве...
Шпурляю камень

Абзац

■ **У гарадскім пасёлку Хоцімск учора адбыўся мітынг, прысвечаны 65-годдзю вызвалення раёна ад нямецка-фашысцкіх акупантаў. Ва ўрачыстасцях узялі ўдзел дэлегацыі з суседніх раёнаў, а таксама госці з прыгранічных Клятнянскага і Суражскага раёнаў Расійскай Федэрацыі.**

■ 40 ветэранаў працы з пацярпелага ў грузіна-асецінскім канфлікце горада Цхінвалі прыедуць у Беларусь на санаторнае лячэнне. Курс аздараўлення — 21 дзень. Кошт пуцёўкі складае каля Br900 тыс. Госці будуць адпачываць і лячыцца ў санаторыях «Бярэсце», «Алеся», «Асілак».

■ **У Клімавічах супрацоўнікі міліцыі раскрылі разбойны напад на ўладальніка аўтамашыны. Напад здзейснілі 17-гадовы навучэнец Крычаўскага агратэхнічнага каледжа і двое непрацуючых з Крычаўскага раёна. Каля 20 гадзін побач з вёскай Царковішча Клімавіцкага раёна яны, пагражаючы нажом, выкінулі гаспадара «Фольксваген-Джэты», завалодалі аўтамабілем і з'ехалі ў невядомым напрамку. Пасля звароту пацярпелага ў міліцыю быў уведзены план «Перахоп». Праз некаторы час машына была выяўлена каля іншай вёскі, падазроных апазнаў пацярпелы. Узбуджана крымінальная справа.**

■ Новая італьянская лінія па вытворчасці керамічнай пліткі ўведзена ў строй у ААТ «Бярозабудматэрыялы». Магутнасць новай лініі — 3 млн кв. метраў пліткі ў год.

■ **Каля ўзбярэжжа Самалі, у нейтральных водах бліжэй да Кеніі, піраты захапілі ўкраінскае судна «Фаіна», на борце якога знаходзіўся 21 член экіпажа, у тым ліку 17 украінскіх грамадзян, трое грамадзян Расіі і адзін латвіец.**

■ Колькасць уладальнікаў мабільных тэлефонаў сёлета дасягнула чатырох мільярдаў, паведамляе Міжнародны саюз электрасувязі. Прычым 1,3 млрд з іх прыходзіцца на Бразілію, Расію, Індыю і Кітай. У апошнія 8 гадоў падпіска на новыя тэлефоны расла штогод на чвэрць. Яшчэ ў 2000 годзе мабільныя тэлефоны былі толькі ў 12 працэнтаў насельніцтва, а да канца года яны будуць у 61 працэнта жыхароў планеты.

■ **У Маскве выстаўлена на продаж сяміпавярховая кватэра за 76 млн еўра. Жыллё размешчана ў раёне Чыстых Прудоў, плошча кватэры — 1,3 тыс. квадратных метраў. У элітным комплексе 6 такіх кватэр. Кожны паверх займае ўсяго адзін «пакой»: на першым — басейн і зона адпачынку, на другім — гасцёўня, на трэцім — пакой адпачынку, паверхам вышэй — дзіцячы пакой, пяты і шосты — дзве спальні, на сёмым — кабінет, вышэй ідзе зімовы сад, а апошні паверх займае тэраса з выглядам на Маскву. Паркінг і інжынерныя сістэмы размешчаныя ў ніжніх паверхах. Спецыялісты прагназуюць з'яўленне на рынку яшчэ больш дарагіх кватэр, продаж якіх раней проста не афішавалі.**

Поўны абзац

■ У Латвіі кліент абліў афіцыянтку гарачай кавай за тое, што яна размаўляла з ім на рускай мове. За хуліганства ён быў аштрафаваны. Аднак ён патрабуе кампенсацыі і сцвярджае, што дзяўчына, якая прыехала з Украіны, сама яго справакавала, адмовіўшыся абслугоўваць на дзяржаўнай мове.

■ **46-гадовы жыхар амерыканскага горада Боўлдэр (штат Каларада), які рухаўся на веласіпедзе, двойчы за дзень быў шпіталізаваны. Спачатку яго збіў аўтамабіль, а праз шэсць гадзін ён трапіў пад цягнік. З раніцы на веласіпедыста наехаў вадзіцель легкавіка, які знік з месца здарэння. Праз пяць гадзін пацярпелага з нязначнымі траўмамі выпісалі з бальніцы, і праз некаторы час паліцэйскія выявілі яго пад чыгуначным мостам — мужчына спрабаваў перасекчы яго ў недазволеным месцы і быў збіты чыгуначным саставам з вугалем. Цяпер бедалагу чакае штраф.**

■ Жыхар Луісвіля (ЗША) падаў іск супраць урача, які ампутаваў яго дзетародны орган у ходзе запланаванай аперацыі абразання. Аперацыю 61-гадоваму пацыенту праводзілі год таму, урач павінен быў выканаць абразанне для лячэння запаленчага працэсу. Аднак у працэсе ўмяшання хірург выявіў ракавую пухліну хворага органа і прыняў рашэнне аб яго ампутацыі, не спытаўшы дазволу ў хворага ці яго жонкі. Па словах пацярпелага, пасля аперацыі ён адчуў шок, душэўныя пакуты, боль і страту інтарэсу да жыцця. Адказчыкамі па справе, акрамя хірурга, выступаюць анестэзіёлаг і клініка, у якой праходзіла аперацыя. Аналагічны выпадак адбыўся ў 1997 г. у Індыянаполісе, тады істцу была выплачаная кампенсацыя ў памеры 2,3 млн долараў.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

Падрабязнасці

КІЛЕР ДЛЯ КАМПАНЬЁНА-КАНКУРЭНТА

У гэтай крымінальнай справе, як паведамілі нам у прэс-службе ўпраўлення КДБ Беларусі па Гомельскай вобласці, асаблівасцю з'яўляецца тое, што тут фігуруе пісталет як частка аплаты за аказанне паслугі: расправіцца са «здраднікам». Быў ён кампаньёнам, стаў канкурэнтам. Прэч яго з дарогі! Але па парадку.

У 2006 годзе Пётр А. і Міхаіл В. заснавалі фірму па вытворчасці арміруючага профілю для пластыкавых вокнаў. Абсталяванне належала Пятру, а вытворчыя плошчы — Міхаілу. Мужыкі-прадпрымальнікі працавалі дружна і зладжана, сумленна дзялілі прыбытак. Але вось Пётр разведаў, што яго партнёр пачаў выраб указанай прадукцыі, так сказаць, нелегальна. За яго спінай фактычна стаў канкурэнтам. Здраднік, ды і толькі, які можа падвесці ў любы момант і па іншай справе. Скандал, адным словам, вынікам якога стаў гаспадарчы суд, які яшчэ не вынес свайго рашэння.

У адказ на гэта Міхаіл вырашыў да канца ісці на «ворага». А менавіта: фізічна знішчыць яго, для чаго і пачаў пошукі, хто б узяўся за гэту справу. Знайшоў нарэшце. Спартсмен, які ў свой час трапіў за краты за рабаўніцтва, а цяпер меў фінансавыя цяжкасці, калі выйшаў на волю. Дамовіліся аб аплаце за забойства: пасля выканання работы — 600 долараў ЗША, а папярэдні аванс — пісталет ТТ і патрон да яго.

Кілера гэта поўнасцю задавальняла. І ён, як гаворыцца, гатовы быў прыступіць да справы. Але тут Міхаіл перадумаў і ўнёс новую прапанову: трэба збіць канкурэнта на горкі яблык, і праінструктаваў, як ажыццявіць расправу. «Аперацыя» была прадумана да дробязяў. Указаны час, месца і спосаб збівання. Ніхто не здагадаецца, хто гэта зрабіў, бо і сам заказчык, і выканаўца быццам бы ў гэты момант будуць знаходзіцца за межамі Беларусі.

Але задуманае правалілася, бо ажыццяўленню злачыннага плана перашкодзілі аператыўнікі УКДБ па Гомельскай вобласці. Міхаіла арыштавалі, і неўзабаве ён сядзе на лаву падсудных.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

АДПОМСЦІЎ

Пінская міліцыя завяла крымінальную справу на падставе факта падпалу дзвярэй у кватэры аднаго з дамоў па вуліцы Фядотава. Дзверы загарэліся днём і гаспадар не ведаў, што і думаць. А міліцыя доўга не шукала, бо падпал зрабіў сусед.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

У месяцы верасні

Бяседныя песні

На бясёдзе — як у жыцці. Тут усё арганічна спалучаецца. І размова — нязмушаная, шчырая: з сябрамі — задушэўная, з калегамі — змястоўная, а калі абрадавая — абавязкова добразычлівая. І чарка падымаецца не раз, каб падтрымаць весялосць, ажыўленасць размовы, імклівасць абуджанага духу, каб замацаваць паразуменне, дамоўленасць. А песня лучыць бяседнікаў, нітуе і размову, і чарку, робіць бяседу адметнай з'яваю ў людской супольнасці.

Як у рэчаіснасці — так і на бяседзе: усё ў руху, у зменлівасці. Сур'ёзная размова ажыўляецца жартамі, а кампанейскі, часам юрлівы, гумар выклікае ўдумлівыя развагі. І ўвесь бяседны рэй падсвечваецца песняй, духоўнай ахоўніцай сябрыны. Нібы хвалі, набягаюць адна за адной песні. І народныя, і аўтарскія. Патрыятычныя змяняюцца лірычнымі, за імі спяваюцца і жартоўныя, у якіх за гарэзлівасцю, гуллівасцю вымалёўваюцца істотныя жыццёвыя моманты.

Народныя песні заўсёды напоўнены глыбокім сэнсам. Мастацкая вобразнасць дакладна і пераканальна перадае яго змест і характар. У песні «У месяцы верасні», якую «Песняры» зрабілі вельмі папулярнай, з самага пачатку праказваецца вынік несуладнасці людскіх адносінаў. Звяглівы характар старой параўноўваецца з вераснёўскай парошай, якая губіць і ўраджай, і надзеі... Аднак людскі дух неўміручы, пра што і сцвярджаецца ў канцы песні.

Беларуская народная песня

У месяцы верасні
Выпала пароша.
Дзед бабу палюбіў,
Што баба хароша.

І крывая, і сляпая,
Яшчэ к таму злая:
І крычыць, і бурчыць,
Проці дзеда не змаўчыць.

— Убірайся, бабка,
У новае белле —
Я ж цябе павяду
З сабой на вяселле.

Узяў жа дзед бабку
За белу ручку
Ды спіхнуў дзед бабку
З моста ў рэчку.

— Цяпер, бабка, кайся —
Трошкі пакупайся...
А як бабка узнырне —
То дзед кіем падпіхне.

Прыйшоў дзед дадому
І пачаў бажыцца:
— Ох, ох, далібог,
Не буду жаніцца.

Адумаўся дзедка,
Ды ўспляснуў у ладкі:
— Калі буду жыў-здароў,
Пайду шукаць бабкі.

Падрыхтаваў Міхась ШАВЫРКІН.

Извещение об открытом аукционе по продаже земельных участков в собственность в г. Гродно

Номер лота	1	2	3	4	5	6	7	8
Наименование объекта	Земельный участок У-69К	Земельный участок У-70К	Земельный участок У-71К	Земельный участок У-72К	Земельный участок У-73К	Земельный участок У-74К	Земельный участок У-75К	Земельный участок У-76К
Местонахождение объекта	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»
Площадь земельного участка (га)	0,1140	0,1115	0,1116	0,1255	0,1226	0,1111	0,1207	0,1207
Кадастровый номер	440100000003004036	440100000003004037	440100000003004038	440100000003004039	440100000003004051	440100000003004055	440100000003004058	440100000003004059
Начальная цена продажи	10 000 000 руб.							
Сумма задатка	1 000 000 руб.							
Сумма возмещения расходов, связанная с проведением аукциона	2 544 450 руб.							

Номер лота	9	10	11	12	13	14	15
Наименование объекта	Земельный участок У-77К	Земельный участок У-78К	Земельный участок У-79К	Земельный участок У-80К	Земельный участок У-81К	Земельный участок У-82К	Земельный участок У-83К
Местонахождение объекта	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»	м-н «Южный-4»
Площадь земельного участка (га)	0,1215	0,1203	0,1191	0,1143	0,1123	0,1115	0,1084
Кадастровый номер	440100000003004060	440100000003004061	440100000003004062	440100000003004063	440100000003004064	440100000003004065	440100000003004066
Начальная цена продажи	10 000 000 руб.						
Сумма задатка	1 000 000 руб.						
Сумма возмещения расходов, связанная с проведением аукциона	2 544 450 руб.						

Аукцион проводится с условием: Строительство и обслуживание жилого дома в течение 3-х лет с момента принятия решения горисполкома о передаче участка в частную собственность.

Земельный участок победителю аукциона предоставляется на праве собственности. Инженерные коммуникации на земельных участках отсутствуют.

Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости»

При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет:

1) Копии платежных поручений о внесении **задатка, 4-х базовых величин** за подачу заявления на расчетный счет 3012000006896 в фил. 426 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 199, УНП 590727594, получатель – ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении

Юридическое лицо: Доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда данное юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов.

Физическое лицо: Паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

2) Платеж за объект осуществляется по безналичному расчету в расчетных билетах Национального банка РБ в течение 30 календарных дней с момента проведения аукциона.

3) В случае победы на аукционе победитель возмещает расходы, связанные с проведением аукциона.

4) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.

5) Аукционные торги состоятся при наличии не менее 2-х участников по выставленным лотам.

Аукцион состоится 28 октября 2008 года, в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2, каб. № 57, в рабочие дни с 8.30 до 17.30. **Заявления принимаются с 29 сентября по 22 октября 2008 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: **www.gorod.grodno.by**

Не бульбай адзінай...

У разгар сезона гародніны зайшлі мы з жонкай у вялізны ўнівэрсам. Яна адразу ж заўважыла свежую спаржавую фасолю. Прыгожую, зяляненькую, толькі з поля. Купілі кілаграм. Зайшлі праз тыдзень. Фасоля зноў ляжала, але выгляд у яе быў... пакрыўджаны. За што загубілі — такую маладую і прыгожую? Чаму не падалі на стол — такую смачную?

Смачную? А хто гэта ведае? Ляжыць нешта незвычайнае — сцябло нейкае. Возьмеш — а ці хто будзе? Відаць, так падумалі многія гаспадыні. Мы ж, беларусы, прыхільнікі вядомых каштоўнасцяў — каўбасы ды бульбы. Маянэзам разрэкламаваным заліць... ды засмажыць.

І адкуль тыя кілаграмы лішнія набраліся?

Між тым, сёлета ў КСУП «Брылёва», што пад Гомелем, было вырашчана 35 гектараў спаржавай фасолі. Ураджайнасць яе — каля 100 цэнтнераў з гектара. Толькі 25 тон пайшло ў гандаль, астатняе — перапрацавана і цяпер чакае свайго часу ў шкляных слоіках або ў спецыяльных камерах, дзе тэмпература падтрымліваецца 18 градусаў ніжэй за нуль. Гаспадыня кансервавага вытворчасці Людміла Кашавенка з гонарам паказвае цэх, зусім не падобны на брудную вытворчасць былых часоў. Быццам аперацыйная зала — бліскучыя не толькі абсталяванне, але і падлога. «Такога няма не толькі ў Беларусі, але і ў СНД мала дзе знойдзеш», — падкрэслівае дырэктар КСУП «Брылёва» Аркадзь Кобрусеў. Дзесьці да Новага года ў гомельскіх магазінах з'явіцца замарожаная спаржавая фасоля, расфасаваная ў 450-грамовую ўпакоўку. Ці заўважаць яе пакупнікі побач з польскай і расійскай? Магчыма, па цане змогуць адрозніць. Кіраўніцтва плануе прадаваць яе танней, чым цяпер каштуе замежная.

Праз паўгода ў Гомелі павінен з'явіцца і незвычайны гандлёвы пункт. Побач з Лядовым палацам адкрыецца кафэ з кулінарыяй, дзе будзе падавацца толькі агародніна. Генеральны дырэктар гомельскай абласной асацыяцыі вытворцаў плодаагароднiннай прадукцыі Валерый Папкоў абяцае, што можна будзе пакаштаваць не менш за 30 страў з цыбулі, або спаржавай фасолі, або кальрабі... Сок свежавыціснуты. Будзе пастаянна дзейнічаць выстава прадукцыі гаспадарак, якія сёння «кормяць» абласны цэнтр агароднінай — КСУП «Брылёва» і КСУП камбінат «Усход».

Іх кіраўнікі — і вопытны Аркадзь Кобрусеў, і малады Анатоль Дзяйкун добра разумеюць, што пакупніка прыйдзецца «заваёўваць». Менавіта таму цяпер асаблівая ўвага — распрацоўцы брэнда і зручнай упакоўкі. Прадукцыя камбіната «Усход» з'явіцца на прылаўках пад назвай «Усходнія граддкі». У «Брылёве» палічылі, што сама іх назва — гарантыя вядомасці, якасці і надзейнасці.

Пакуль што брокалі, квяцістую і савойскую капусту, цыбулю-парэй і «экзібішэн» (кожная галоўка — вагой да кілаграма) тут называюць нетрадыцыйнымі культурамі. Да іх, кажуць, спажыўца трэба прывучаць, як некалі стагоддзі таму да таматаў і бульбы. Але ж наша стаўленне да таго, што мы ўжываем у ежу, мяняецца і, здаецца, прадукты, пяшчотныя для страўніка, хутка ўвойдуць у звычайны рацыён беларуса.

Тым больш што насустрач здароўю ідуць вытворцы. Ва ўсіх дзевяці буйных гаспадарках Гомельшчыны, якія спецыялізуюцца на плодаагароднiннай прадукцыі, у бліжэйшыя гады асартыментны пералік будзе, як у КСУП камбінат «Усход» — амаль 40 відаў.

Пры гэтым традыцыйныя культуры ніхто не збіраецца забываць. Пра цэны на перыяд закладкі прадукцыі ў стабілізацыйны фонд расказвае генеральны дырэктар гомельскай абласной асацыяцыі вытворцаў плодаагароднiннай прадукцыі Валерый Папкоў: «Бульба — 520 тысяч рублёў за тону, капуста — 550, морква — 620, буракі — 500 тысяч і цыбуля 920 тысяч за тону. Гэта аптова-закупачныя цэны, без ПДС. Дзейнічаць яны будуць да 15 лістапада, да гэтага часу мы забяспечым стабілізацыйны фонд. Пасля 15 лістапада цэны будуць фарміравацца з улікам таго, якія выдаткі панесены на захаванне, падрыхтоўку да рэалізацыі і гэтак далей. Астатнія рэсурсы, свабодныя ад стабілізацыйнага фонду, будуць рэалізоўвацца па свабодных адпускных цэнах. Мы разлічваем, што яны будуць стабільнымі, узважанымі і эканамічна абгрунтаванымі — як для гаспадарак, так і для пакупнікоў».

Асобная тэма — узаемадносіны з гандлем. Як гавораць вытворцы плодаагароднiннай прадукцыі, гандаль не мае вялікай зацікаўленасці працаваць з агароднінай. Прадукт хутка псуецца, не вельмі чыстая работа, шэраг праблем... Гандляваць кансервамі куды прасцей. Тым больш, мала дзе ёсць спецыяльнае абсталяванне з ахаладжэннем менавіта для агароднiны. Гандляры, у сваю чаргу, спасылаюцца на тое, што айчынны прадукт далёка не заўсёды мае той выгляд, каб быць прывабным для пакупніка.

Сапраўды, рыхтаваць агародніну да продажу — складаны клопат. Пакуль спецыяльная тэхніка для апрацоўкі буракоў, морквы і цыбулі ёсць у нямногіх гаспадарках. А карысць ад яе вялікая не толькі для пакупніка, які звычайна сустракае прадукт «па адзенні». Дырэктар КСУП «Брылёва» Аркадзь Кобрусеў расказвае, што пасля набыцця абсталявання, якое, дарэчы, падбірае цыбулю да цыбулі ледзь не па памеры, менш праблем стала з гандлем: «Раней прывязеш цыбулю ў Мінск, мяшок раскрыюць, выберуць 15 працэнтаў пашкоджаных галовак — гавораць: усю партыю возьмем ніжэйшым гатункам. І згаджаліся — куды падзенешся. Везці дадому — большыя страты. Цяпер усё інакш — некандыцыя адбракоўваецца адразу».

Ну а гаспадыні тым часам чакаюць чарговых кірмашоў, якія будуць праводзіцца ў Гомельскай вобласці па суботах да канца кастрычніка. Многія дакладна ведаюць, у якой гаспадаркі або фермера будуць купляць бульбу, а ў каго — цыбулю. Тут спажыўца не падманеш. Калі морква перад продажам была памытая і расфасаваная ў зручныя пакецікі, калі яна захоўвалася да красавіка, калі заставалася смачнай — пакупнік з удзячнасцю будзе ўзгадваць імя вытворцы. І суседзям раскажа. Рэпутацыя — справа сур'ёзная.

В. АЎРАМЕНКА, *Гомель.*

Фота Пятра ФАМІНА.

P.S. Між тым, жонка, зацікаўленая тэмай карыснага харчавання, вельмі рэкамендавала спаржавую фасолю пад падліўкай з пятрушкай. Каб схіліць мяне на свой бок, прыгатавала і прынесла страву да камп'ютара. Смачна, нічога не скажу.

Нарэзаную фасолю заліць вадой, каб яна толькі пакрыла гародніну, і варыць 8—10 хвілін. Адначасова на патэльні растапіце сметанковае масла. Дадайце муку, соль, перац і перамяшайце. Туды ж уліце булён і ўзбіце соус. Давядзіце да кіпення. Мяшайце хвілін пяць, пакуль соус не стане густым. Зніміце з пліты. У іншым посудзе змяшайце ячныя жаўткі і малако. Потым уліце ў гэтую сумесь невялікую колькасць булёну і ўсё гэта затым зноў на патэльню. Дзве хвіліны вельмі слабага кіпення — і дадайце ў соус зялёную пятрушку. Зліце ваду з фасолі і падавайце яе пад соусам.

Інгрэдыенты: *100 г спаржавай фасолі — свежай або замарожанай; 2 ст. л. сметанковага масла; 2 ст. л. мукі; 1 ч. л. солі, молаты перац на смак; 1,5 шклянкі курынага булёну; 2 ячныя жаўткі; 0,5 шклянкі малака; 1 шклянка свежай зялёнай пятрушкі.*

У дэфіцыце — кадры АПК

Цікавыя лічбы, якія заклікаюць да роздуму і прыняцця адпаведных мераў, прагучалі на апошняй сесіі Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў.

На прадпрыемствах аграпрамысловага комплексу вобласці налічваецца 9092 кіраўнікі і спецыялісты, і на пачатак восені вакантнымі засталіся больш за 90 указаных пасад. З пералічаных вышэй катэгорый работнікаў толькі 30 працэнтаў закончылі вышэйшыя навучальныя ўстановы і 57 — сярэднія спецыяльныя. У Веткаўскім, Добрушскім і Нараўлянскім раёнах усе кіраўнікі КСУПаў і СВК маюць вышэйшую адукацыю, чаго не скажаш пра сельгасарганізацыі іншых раёнаў.

А якая ж змяняльнасць гэтых кадраў? Павялічваецца яна ці змяншаецца? І тут ёсць адказ. Калі ў 2006 годзе было звольнена 76 работнікаў, якія займалі адказныя пасады, летась — 75, дык сёлета за восем месяцаў — 57. Стабільныя паказчыкі, адным словам.

Сёлета ў сельскагаспадарчыя прадпрыемствы вобласці было накіравана 295 выпускнікоў ВНУ. Даехала ж сюды толькі 88 працэнтаў іх. Як бачна, дэфіцыт кадраў у АПК не змяншаецца.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Ліда запрашае на свята

Гасцей Ліды, якія прыедуць на свята з нагоды 685-годдзя горада (3—5 кастрычніка), сустрэне ля гасцініцы бронзавая фігура камандзіраванага — работа мінскага скульптара Уладзіміра Жбанава.

У праграме свята — навукова-практычная канферэнцыя «Ліда і Лідчына», хрэсны ход і ўрачыстае набажэнства аб здароўі і дабрабыце гараджан, тэатралізаваныя пастаноўкі на падставе рэальных падзей сярэднявечча ў Лідскім замку, «Горад майстроў», фестываль нацыянальных культур «Сузор'е дружбы» і яшчэ шмат чаго цікавага.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Атруціцца грыбамі... па ўласным жаданні

На Брэстчыне зафіксаваны нетыповыя выпадкі атручэння грыбамі. Паводле інфармацыі абласнога цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя, у Баранавіцкую бальніцу быў дастаўлены 23-гадовы гараджанін з прыкметамі атручэння. Ён патлумачыў, што ў інтэрнэце знайшоў інфармацыю пра грыбы, якія выклікаюць галюцынацыі. А потым назбіраў падобных па апісанні грыбоў і наеўся. Па такой жа прычыне наеліся сырых мухамораў і двое маладых брастаўчан, а потым трапілі на бальнічныя ложкі.

Яна СВЕТАВА.

Куды спяшалася?

Рабочая Белаазёрскага энергамеханічнага завода на забараняючы сігнал святлафора выехала на чыгуначны пераезд і сутыкнулася з цеплавозам Бярозаўскай ДРЭС. Пацярпела маленькая дачка жанчыны, якая кіравала аўто. З цялеснымі пашкоджаннямі дзіця 2002 года нараджэння дастаўлена ў бальніцу.

Яна СВЕТАВА.

КАПІТАН МІЛІЦЫІ БЫЎ ЛАСЫ НА КІЛБАСЫ

і з-за празмернага апетыту да «халявы» апынуўся за кратамі

Ананімныя пісьмы і заявы ва ўпраўленне Дэпартамента фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю Беларусі па Гомельскай вобласці прыходзяць не так ужо часта, але ўвага да іх, можна сказаць, не зніжаецца. Асабліва ў тых выпадках, калі ў іх гаворыцца аб карупцыйных дзеяннях чыноўнікаў, кіраўнікоў прадпрыемстваў ці іншых катэгорый людзей.

Такім быў ліст з рамонтна-механічнага завода аднаго з гарадоў вобласці, якое было падпісана: «калектыў рабочых». Яно крычала: разбярыцеся, калі ласка, з хапугамі, прыміце да іх меры, бо ўжо няма сілаў глядзець, як яны набіваюць свае кішэні. Гэта дырэктар Іван Краўчук і яго зяць Сцяпан Ліс (у гэтым артыкуле ўсе прозвішчы зменены. — **У. П.**). Апошні працаваў на прадпрыемстве намеснікам начальніка энергамеханічнага аддзела, ды звольніўся і арганізаваў фірму па вырабе вокнаў з дрэва і ПВХ і наладзіў вытворчасць металаканструкцый. Не маючы адпаведных ліцэнзій, за наяўныя грошы ён купляе на заводзе неабходныя матэрыялы, а аплата за іх бярэцца як за адходы вытворчасці. Фірмач на заводзе паставіў ужо 150 вокнаў, якія не адпавядаюць ні якасці, ні цане. І ўвесь час ён выйграе тэндар. Яшчэ б! Цесць дапамагае. Карупцыя. Спыніце яе. Бо адмыюць сотні мільёнаў рублёў.

Кіраўнікі ўпраўлення такі ліст ў доўгую скрыню, натуральна, не маглі пакласці. Занадта ўжо сур'ёзныя факты ў іх прыводзіліся, і іх патрабавалася праверыць. Таму на ім з'явілася адпаведная рэзалюцыя, і скарга была накіравана ў міжраённы аддзел упраўлення Дэпартаменте. Яго начальнік скаргу расліcаў старшаму інспектару па асабліва важных справах аператыўнага аддзялення капітану фінансавай міліцыі Станіславу Прымачэнку, даўшы месячны тэрмін для таго, каб устанавіць ісціну.

Кіраўніцтва было ўпэўнена, што Прымачэнка дабярэцца да самай сутнасці справы. Бо вельмі вопытны спецыяліст, да ўсяго ў жыцці даходзіў сваім розумам і хваткай, ніхто яго нідзе на рабоце не падседжваў. Пачынаў сваю рабочую біяграфію Станіслаў Сяргеевіч падсобным рабочым, грузчыкам пасля заканчэння школы. Адслужыў армію, зноў жа працаваў: лушчыльшчыкам, валачыльшчыкам. І па накіраванні прадпрыемства пайшоў працаваць у міліцыю ў патрульна-паставую службу. Быў і міліцыянерам-кінолагам, і следчым, і следчым па асабліва важных справах. Закончыў Акадэмію Міністэрства ўнутраных спраў, мае добрую тэарэтычную падрыхтоўку. Яго перакідвалі працаваць і ў Жлобін, і ў Маладзечна, і ў Мінск, дзе ён зарэкамендаваў сябе з лепшага боку.

Адным словам, чалавек ведае жыццё, ведае, як падыходзіць да самай складанай справы. Яму і карты ў рукі. Праўда, ён — навічок у раёне, усяго пяць месяцаў працуе ў аддзеле. Можа гэта і добра, бо яшчэ знаёмых тут няма, якія б маглі звяртацца з просьбай дапамагчы, калі хто ўліпне ў непрыгожую гісторыю. Жыццё ёсць жыццё.

Станіслаў Сяргеевіч прачытаў ананімку ўважліва і з цікавасцю. Прыкінуў, як будзе дзейнічаць. Уявіў, як будуць паводзіць сябе, якія тлумачэнні будуць даваць тыя, каго ў ананімцы называлі хапугамі, карупцыянерамі. Пісьмо ён паклаў у сейф з тым, каб заняцца ім ужо заўтра. А сам задумаўся аб сваім жыцці-быцці.

Яму 37 гадоў. У рабоце дасягнуў нямала. Аўтарытэт і павага ёсць. А далей што яшчэ? Куды ні пераводзілі працаваць, кватэру не давалі. Калі было далёка ад горада, дзе жыла яго сям'я, наведваўся да родных на выхадныя, калі не так далёка, як вось зараз, дык кожны дзень матляецца на сваёй легкавушцы да трохгадовага сына і жонкі, якая знаходзіцца ў дэкрэтным водпуску і атрымлівае толькі дзіцячую дапамогу. За мінулы год яна склала 904 210 рублёў. Цяжкавата. А тут яшчэ адна непрыемнасць: не справіўся з кіраваннем і пашкодзіў аўтамабіль. Яшчэ адна затрата...

На наступны дзень капітан пачаў работу над ананімкай. Як яна праходзіла, няма сэнсу расказваць, але адзначым, што парушэнні пэўныя ў афармленні дакументаў на заводзе былі. Адначасова тлумачэнні яму даваў і індывідуальны прадпрымальнік Сцяпан Ліс, якога ён запрасіў у свой кабінет. Размова ішла тактоўная, і апошні тлумачыў, што ён вырабіў сем вокнаў усяго для завода, што цэны на іх былі ніжэйшыя, чым у іншых пастаўшчыкоў, якія зрабілі прадпрыемству адпаведна 13 і 47 вокнаў, што тэндар наогул не праводзіўся, бо сума заказу была невялікая, што на гэта быў проста складзены канкурэнтны ліст з прыкладаннем камерцыйных прапаноў аналагічных пастаўшчыкоў, якія патрабавалі стопрацэнтнай перадаплаты заказу ў адрозненне ад яго 50-працэнтнай.

Пасля была яшчэ не адна сустрэча, бо праверка працягвалася, удакладняўся цэлы шэраг пытанняў. Аднойчы Станіслаў Сяргеевіч патэлефанаваў прадпрымальніку і прапанаваў яму прыйсці да яго ў 19 гадзін. Той адказаў, што не зможа, бо ў яго неадкладныя справы. Лепей заўтра. Згода.

На наступны дзень капітан папрасіў падвезці яго пасля гутаркі ў кабінеце да завода і ў час паездкі прапанаваў спыніць легкавушку на вуліцы. Не выходзячы з яе, паказаў яму той канкурэнтны ліст. І катэгарычна заявіў: у вас з цесцем — змова. Пахне карупцыяй, артыкуламі Крымінальнага кодэкса. Справа раскручваецца як мае быць. І ў яго, капітана фінансавай міліцыі, два шляхі вырашэння праблемы. Адна — давесці ўсё да канца, заслужыць яшчэ адну зорачку на пагоны і, магчыма, павышэнне па службе. Другая — ён можа закрыць справу, спісаць яе. Але за гэта трэба заплаціць. Такое дарма не робіцца. Тым больш што сям'я апынулася ў цяжкім матэрыяльным становішчы.

Сцяпан Ліс ад пачутага ажно ўспацеў. Во як! Ці краты, ці водкуп? Што лепей? Раней інспектар лёгкімі намёкамі выказваў такое, завуалявана неяк гаварыў пра гэта, і хоць ён, Ліс, здагадваўся, што мае на ўвазе капітан, але сваю думку выказваць асцерагаўся: а раптам той кажа гэта з мэтай правакацыі. А тут на табе: прама ў лоб прапанова. Альбо — альбо...

— Я даю шанц, — працягваў капітан, — і ведаю ваш выбар. Суму можаце вызначыць самі.

Ашаломлены прадпрымальнік не мог адразу ўцяміць што да чаго, але рэальна ўспрыняў пагрозу інспектара пра магчымае ўзбуджэнне крымінальнай справы, што вымусіла яго на некалькі хвілін задумацца, а потым напісаць на візітцы: $5000. Станіслаў Сяргеевіч зірнуў на яе і адрэзаў: ды вы такую драбязу павінны даваць мне кожны месяц. Узяў аўтаручку і пасля ўказанай сумы паставіў знак памнажэння, лічбу 2 і падсумаваў: $10 000. Затым дадаў: калі згода, мне ў кабінеце скажаце ўмоўную фразу: «Хачу з вамі абмеркаваць пару пытанняў».

Прадпрымальнік такім чынам быў пастаўлены перад выбарам, і ён думаў аб ім. Таму, напружыўшыся, накіраваўся з заявай... да чэкістаў, якія выслухалі яго ўважліва і прапанавалі паўдзельнічаць у правядзенні аператыўнага эксперыменту па выкрыцці і затрыманні хабарніка.

Зайшоўшы ў чарговы раз у кабінет капітана, Сцяпан Ліс сказаў яму, што патрэбна некалькі дзён, каб да тых пяці тысяч, якія ён мае, знайсці столькі ж. Той пагадзіўся чакаць, і вось наступіў дзень 26 сакавіка, калі прадпрымальнік даў зразумець, што ён гатовы перадаць грошы. Яны селі ў легкавушку Ліса, і той спытаў, куды ехаць. Куды-небудзь, быў адказ. Можа, на набярэжную ракі? Не. А куды? У бязлюднае месца. Дзе няма машын, бо хто яго ведае, хто ў іх сядзець можа.

Вось так быў узяты курс за горад. У лес. Прадпрымальнік перадаў скрутак, перахоплены гумкай, капітану і сказаў: тут дзевяць тысяч. Па-першае, не знайшоў у каго пазычыць яшчэ, а па-другое, хачу дакладна ведаць, што справа будзе закрыта. Я ўсё яшчэ баюся. Ці атрымаецца, як сказалі, Станіслаў Сяргеевіч? Ці ёсць гарантыя? А раптам усё выплыве, вылузнецца? Усё будзе нармальна, супакойваў яго капітан, выкладваючы грошы, не пералічваючы іх, у свой чорны партфель з кодавым замочкам. Я таксама не хачу непрыемнасцяў. Калі я сказаў, што змагу, дык ведай: слоў на вецер не кідаю. Ніколі.

Калі выязджалі з лесу, капітан азіраўся з легкавушкі па баках. Усё ціха, спакойна. Камар носу не падточыць. Не мог ён тады падумаць, што гэтае самасупакаенне было памылковым. Бо, калі яны праехалі палавіну горада, з трох легкавушак выскачылі на святлафоры чэкісты, выцягнулі яго з машыны і закавалі ў наручнікі. Тут жа з'явіліся і панятыя. Так закончылася гэта аперацыя.

Папярэдняе следства працягвалася некалькі месяцаў. У час яго капітан фінансавай міліцыі даваць паказанні катэгарычна адмовіўся, а на судзе гэтак жа катэгарычна, без кроплі раскайвання ва ўчыненым крымінале, заявіў, што ніякага хабару ён не браў, што грошы яму падкінулі ў партфель чэкісты, калі арыштоўвалі, што выязджаў на прыроду з прадпрымальнікам для таго, каб «завербаваць» яго ў памочнікі міліцыі. Бо ведаў, што вынесе адмову ва ўзбуджэнні крымінальнай справы, але вырашыў прыцягнуць Сцяпана Ліса да так званай негалоснай дзейнасці, каб ён пастаўляў міліцыі патрэбную інфармацыю.

Усё сказанае ім разбілася аб неабвержныя доказы і пацярпелага, і сведак, у тым ліку і яго непасрэднага начальніка. Суд першай інстанцыі прыгаварыў яго як службовую асобу, якая павінна змагацца са злачынствамі, але якая сама ўчыніла цяжкае злачынства, да васьмі гадоў пазбаўлення волі ў калоніі ўзмоцненага рэжыму з канфіскацыяй маёмасці. Касацыйная скарга яго ў вышэйшую судовую інстанцыю задаволена не была.

У гэтым матэрыяле мы хацелі б паставіць кропку на такім цікавым факце. Са сваім заключным словам былы капітан выступаў з выключным пафасам. Частку яго працытуем. «Нават зняўшы пагоны, я працягваю службу. Я памятаю прысягу стойка пераносіць усе цяжкасці і нягоды службы. І грамадзяне маёй краіны застаюцца пад маёй абаронай. Людзі, якія зняславілі мяне, раскрылі толькі сабачую сутнасць, але не заплямілі мяне. Я застаюся мужчынам і афіцэрам. Гонар маю!».

Што тут скажаш яшчэ? Чалавек нічога не зразумеў ці што?

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ПРАКУРАТУРА БЕЛАРУСІ ПРАПАНУЕ ЗАВЕСЦІ КРЫМІНАЛЬНУЮ АДКАЗНАСЦЬ ЗА ВЫКАРЫСТАННЕ РАБСКАЙ ПРАЦЫ

Генеральная пракуратура Беларусі прапануе дапоўніць Крымінальны кодэкс артыкулам, які прадугледжвае адказнасць за выкарыстанне рабскай працы. Аб гэтым журналістам паведаміў начальнік упраўлення па нагляду за выкананнем заканадаўства і законнасцю прававых актаў Генпракуратуры Сяргей Мышкавец. Цяпер Крымінальным кодэксам прадугледжана адказнасць за гандаль людзьмі, і часта ўзнікаюць складанасці пры кваліфікацыі пэўных злачынных дзеянняў. Паводле слоў начальніка ўпраўлення, за 3,5 года ў Беларусі выяўлена каля 100 злачынстваў, звязаных з працоўнай эксплуатацыяй людзей. У асноўным працоўная эксплуатацыя адбываецца за межамі Беларусі і падзяляецца на чыста працоўную і сексуальную эксплуатацыю. Сяргей Мышкавец адзначыў, што на тэрыторыі Беларусі праблема выкарыстання рабскай працы дзякуючы строгаму кантролю з боку дзяржавы не атрымала шырокага распаўсюджвання. Шэраг напрамкаў дзейнасці, у тым ліку паслугі па працаўладкаванні за мяжой і мадэльны бізнэс, падлягаюць ліцэнзаванню, а суб'екты гаспадарання, якія маюць такія ліцэнзіі, правяраюцца не радзей як адзін раз у год.

БЕЛТА

Вяртанне спрадвечнага

«КУПЛЮ ЗА ЛЮБЫЯ ГРОШЫ!»

Апошнім часам узрастае цікаўнасць да традыцыйнай культуры. Гэта ўласціва не толькі Беларусі. У час глабалізацыі і адкрытых межаў людзі інтуітыўна пацягнуліся да нечага ўстойлівага, вызначаючага іх існаванне. Не для таго, каб падкрэсліць, што яны не такія, як іншыя, а для таго, каб зразумець: якія? І чаму такія? Інстынкт самазахавання прымушае шукаць сваё. Маятнік грамадскай свядомасці хіснуўся ў бок самавызначэння. Напэўна таму традыцыйныя рэчы вяртаюцца са сферы мастацтва і навукі ў паўсядзённае жыццё. Людзі адчулі патрэбнасць мець у сваім доме не кітайскую штампаваную салатніцу, а эксклюзіўную саламяную вазу, зробленую канкрэтным майстрам у канкрэтнай беларускай вёсцы. Яны з асалодай накрываюць свае канапы льнянымі слуцкімі посцілкамі, а сінтэтычныя турэцкія хаваюць у антрэсолі. І натуральна, што набытымі рэчамі хочацца не толькі любавацца, але і ведаць пра іх. Бо за кожнай — цэлы пласт культуры. Я ўпэўнілася ў гэтым, калі сама набыла нацыянальны строй. Па сутнасці, гэты строй стаў нагодай для цікавай размовы і не адной. І першае, што я пачула, былі словы:

ВЕЛЬМІ СВОЕАСАБЛІВАЯ РЭЧ

Іх прамовіла, узяўшы ў рукі мотальскую сарочку, кандыдат мастацтвазнаўства, **дацэнт кафедры дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры Людміла ДАМНЯНКОВА.** І патлумачыла, што ў народнай культуры найбольш распаўсюджаны некалькі іншы крой. Для беларусаў характэрна палік — прамавугольную плечавую ўстаўку — прышываць па ўтку. Уток — гэта папярочныя ніткі тканіны. У мотальскай сарочцы палік прышыты не па ўтку, а па аснове (доўгі бок палатна), што найбольш характэрна для ўкраінцаў. Паводле меркавання Людмілы Дамнянковай, гэта азначае, што ў Моталі існавала адзінае з украінцамі культурнае разуменне формаў і аб'ёмнасці чалавека. Пры такім крoі атрымліваецца большы памер па гарлавіне, які можна сабраць у зборачку, што дае большы аб'ём верху.

— Для пераважнай часткі Беларусі характэрны зусім іншыя формы — бліжэй да натуральных, — паведаміла Людміла Уладзіміраўна. — Магчыма, гэта тлумачыцца тым, што беларускі строй, які мы называем традыцыйным, склаўся ў часы распаўсюджвання рэнесанснага светапогляду, згодна з якім усё павінна адпавядаць прапорцыям чалавечага цела. Рэнесанс любіў жанчын устойлівых, моцнага целаскладу, якія «выпраменьваюць» здароўе, але без перабольшвання памераў.

Ва Украіне жанчыны, відавочна, былі больш пышнацелыя. Таму там традыцыйна палікі прышываліся па аснове, як у гэтай сарочцы. Гэта выключная рыса, характэрная менавіта для дадзенага рэгіёна.

Потым мастацтвазнаўца паказала мне дэталь, якую можна назваць

ГЕНІЯЛЬНАЕ ВЫНАХОДНІЦТВА

Гэта цвікля, альбо ластавіца, у розных мясцовасцях яна называецца па-рознаму. Невялікая ўстаўка паміж рукавом і станінай. Быццам бы звычайны квадратны кавалачак тканіны, аднак калі яго скласці па дыяганалі, то ён расцягваецца, што дае магчымасць свабодна рухацца. Сарочка пры гэтым не выслізгвае з-за пояса, не рвецца пад пахамі, якую б работу ты ні рабіў і як бы высока ні падымаў рукі.

Мастацтвазнаўца звярнула ўвагу на тое, што ў мотальскай сарочцы вельмі прыгожае аздабленне ніза рукава. Варыянтаў традыцыйнага аздаблення было шмат: манжэт, вузкая абшыўка...

— А тут нешта ўвогуле цудоўнае, — заўважае спецыяліст, — доўгі рукаў сабраны ў дробненькую, ювелірнай работы, зборачку, якая выклікае адчуванне надзвычайнай кранальнасці. Зверху нашытая палоска з нескладаным, але вельмі прыгожым чырвона-чорна-сінім узорам. І ўсё гэта завяршае далікатны валанчык.

У архаічнай культуры не было чорнага колеру, быў чырвоны і сіні. Чырвоны — станоўчы, сіні — адмоўны. Таму сінята было вельмі няшмат. Яго прысутнасць адпавядала разуменню вышывальшчыцай жыцця: усё павінна быць добра, але і дрэннае — непазбежнае.

Такім чынам колер адлюстроўваў жаночае

СВЕТАЎСПРЫМАННЕ

— Сіні не заўсёды азначаў негатыў, — **лічыць старшы навуковы супрацоўнік Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К. Крапівы НАН Беларусі, кандыдат мастацтвазнаўства Марыя ВІННІКАВА.** — Калі ён прысутнічае ў арнаменце ў выглядзе хвалепадобнай лініі, то, хутчэй за ўсё, сімвалізуе ваду. Нездарма ён часта спалучаецца разам з ромбамі — знакамі сонца, зямлі і ўраджаю. У нашым музеі ёсць посуд часоў неаліту — вялікі вастрадонны гаршчок. На ім вельмі дакладна бачна, што чалавек, які яго зрабіў, імкнуўся адлюстраваць сваё разуменне колазвароту вады ў прыродзе. У выглядзе хвалепадобных ліній там абазначаны нябесныя запасы вады, ад іх ідуць вертыкальныя лініі — патокі дажджу, снег і град. Знізу яны падхопліваюцца адной хвалепадобнай лініяй, якая, відавочна, сімвалізуе вялікі вадаём на зямлі.

Аднак калі выкарыстоўваўся толькі сіні альбо чорны колер, то ён мог азначаць жалобу. Падчас адной з экспедыцый Марыя Віннікава сустрэла жанчыну ў Столінскім раёне, якая паказала сарочку сваёй маці. Сарочка была вышыта ў 1960-х гадах, рукавы яе аздоблены кветачкамі і птушкамі, але ўсе яны былі вышыты сінімі ніткамі. Аказалася, што ўладальніца сарочкі згубіла сына — яго забілі ў маладым узросце, і пасля гэтага яна не выкарыстоўвала чырвонага колеру ў сваіх сарочках.

— Але і чорны не заўсёды быў жалобным альбо сімвалізаваў нешта адмоўнае, — дадае Марыя Віннікава. — У вёсках Чэрск і Дамачова Брэсцкага раёна да 1914 года арнамент вышывалі цалкам чорнымі ніткамі. Падчас Першай сусветнай вайны насельніцтва з гэтых вёсак перасялілі і традыцыя перарвалася. Такі арнамент можна сустрэць не толькі ў нас, ён характэрны для Пабужжа, якое закранае таксама тэрыторыю Польшчы і Украіны. Як мне патлумачылі на Львоўшчыне, гэта звязана з чарназёмам, з пашанай да зямлі.

Дарэчы, у мотальскай сарочцы чорная нітка выкарыстана не толькі ў арнаменце, ёй дэкарыраваны ўсе швы. І гэта таксама не выпадкова. Бо аздабленне ў традыцыйным касцюме — не столькі ўпрыгажэнне, колькі

АХОВА ЧАЛАВЕКА

Гэта датычыцца і пояса, які разам з гарсэткай (у Іванаўскім раёне яе называлі «галёна»), андаракам, фартухам і наміткай — абавязковы элемент жаночага мотальскага строю. У гэтых мясцінах пояс звычайна быў плецены з ваўняных нітак, даволі шырокі і доўгі, цёплага аранжава-чырвонага колеру. Ён гарманічна злучаў у касцюме верх з нізам і служыў пераходным звяном паміж духоўным у чалавеку (галава з органамі пачуццяў, сэрца і душа) і матэрыяльным, фізічным. Пояс насілі не толькі жанчыны, але і мужчыны, яны павязвалі яго ніжэй за талію. Больш за тое, мужчына не меў права выйсці з дому без пояса, як жанчына — без галаўнога ўбору. Нездарма выраз «развязны» адносіцца да чалавека, які парушыў у паводзінах дазволеныя межы.

Пояс не толькі падкрэсліваў статнасць фігуры. Ён абараняў спіну ад холаду, пазваночнік ад траўмаў, а самога чалавека, асабліва тое, што звязана з працягам роду, ад нячыстай сілы.

Марыя Віннікава лічыць, што паміж распаўсюджаным старажытным сімвалам сонца і народнай традыцыяй нашэння пояса ёсць сувязь. Пояс вакол чалавека — гэта той жа круг з кропкай у цэнтры.

Увогуле, сэнс, значна шырэйшы, чым той, які мы прывыклі надаваць адзенню, мелі не толькі арнамент і ўпрыгажэнні, але і самі рэчы.

Напрыклад, сарочка ўспрымалася як

ДРУГОЕ ЦЕЛА

Таму ставіліся да яе асабліва. Яе нельга было прадаць. Сарочкамі абменьваліся, яна была знакам роднасці, еднасці душ. Калі нехта здымаў з сябе сарочку і адзяваў яе на іншага чалавека, гэта азначала, што гэтыя людзі — адзінае цэлае. Такое стаўленне адлюстроўваецца ў вясельным абрадзе. Дзяўчына вышывала сарочку свайму будучаму мужу, ішла ў лазню, мылася, апранала на сябе, знімала, а потым дарыла яму.

У адрозненне ад Гродзеншчыны, дзе гэту частку строю называлі на польскі манер «кашуля», на Палессі яна называлася сарочкай, бо лічылася, што, каб яе зрабіць, неабходна выканаць СОРАК работ. З іх толькі пасеў ільну давяралі мужчынам. Усё астатняе рабілі жанчыны.

Яны лён праполвалі, бралі (вырывалі з карэннем, калі ён паспее), вязалі ў снапы і сушылі, везлі дадому абіваць галоўкі. Потым зноў везлі на поле і рассцілалі або мачылі ў вадзе, потым сушылі. А сушыць часта даводзілася ў ёўні — спецыяльнай пабудове, дзе льняныя снапы сушыліся над вогнішчам на жэрдках, якія трэба было ўвесь час паварочваць, каб не спаліць.

У кастрычніку лён церлі церніцай і трапалі, і ад яго ляцела кастра. Адсюль і назва месяца. Потым лён часалі грабянямі і шчоткай над вадой, да таго часу, пакуль на ваду не пераставаў падаць пыл. Так атрымлівалі кудзелю — вельмі тонкае валакно высокага гатунку.

Падчас Піліпаўскага посту пачыналі прасці. Гэта таксама вельмі доўгая і марудная праца, падчас якой збіраліся і пелі песні, каб трошкі яе палегчыць.

Ткаць пачыналі па-рознаму. Марыя Віннікава расказвае, што ў вёсцы Псышчава Іванаўскага раёна кросны ставілі толькі пасля Вадохрышча. Але больш за ўсё гэта праца прыпадала на Велікодны пост. Тады ўжо не збіраліся на пасядзелкі, забаранялася весяліцца і спяваць.

Пачыналі звычайна з больш грубага палатна. А калі дзень станавіўся даўжэйшым, ткалі ўзорыстае. Прычым жанчыне трэба было прытрымлівацца вельмі многіх забарон. Яна павінна была спавядацца, маліцца, быць у жаночай чысціні, трымаць пост, ёй нельга было перашкаджаць. І як яна садзілася за кросны, так і не ўставала, пакуль не заканчвала работу.

Нездарма я, калі апранула сарочку, адчула сябе іншай. Марыя Віннікава заўважыла, што гэта адбываецца з кожным. Мяняюцца не толькі рухі ў чалавека, але і твар, нават думкі. Магчыма гэта звязана яшчэ і з тым, што сам лён быў абярэгам. У многіх раёнах Беларусі яго называлі

БОЖАЯ СВЯЧА

Лічылася, што ён сам па сабе аберагае душу і цела ад нячыстай сілы. Выбелены лён супрацьпастаўляўся цемры, асацыяваўся з Божым светам, Божай благадаццю. Аднак адзенне з лёну мела пачатак і канец, і там, дзе палатно мела край, альбо разразалася, нашы продкі ставілі перашкоду для ўсяго цёмнага — вышывалі альбо ткалі арнамент.

— У цэнтральных раёнах Брэстчыны (Іванаўскім, Драгічынскім і Івацэвіцкім) не было пышнага арнаменту, — заўважае Марыя Віннікава. — Там захаваўся да пачатку XX стагоддзя вельмі архаічны арнамент у выглядзе тонкіх чырвоных палосак.

Строі гэтага арэала адрозніваюцца вытанчанай прыгажосцю, якая ўвасаблялася ў першую чаргу ў высокай якасці палатна: надзвычай тонкага і белага. У сапраўды ювелірнай работы складачках і швах.

— Калі мы падчас экспедыцый паказваем кужэльнае палатно з Брэстчыны старым жанчынам на ўсходзе Беларусі, яны кажуць: «Не, гэта фабрычнае палатно», — узгадвае Людміла Дамнянкова. — Магчыма, справа ў прыродных умовах, у якіх лён расце.

— І не толькі, — дадае Марыя Віннікава. — Яшчэ ў гатунках лёну і сапраўды першакласным майстэрстве жанчын гэтага рэгіёна, што можна патлумачыць уплывам Радзівілаўскіх мануфактур.

І нарэшце, аповед пра іванаўскі, і мотальскі, у прыватнасці, строй будзе не поўным, калі не расказаць пра галаўныя ўборы, якія яго

ВЯНЧАЛІ

Толькі дзяўчыне дазвалялася хадзіць з непакрытай галавой і нават з распушчанымі валасамі. Ужо падчас вяселля над ёй здзяйснялі абрад завівання. На Іванаўшчыне жанчыны накручвалі валасы на абручык з ільняной кудзелі, абшытай палатном. Зверху надзявалі чапец. А паверх чапца яшчэ да пачатку XX стагоддзя замужнія жанчыны насілі наміткі.

Мотальскі строй адрозніваецца далікатнасцю і вельмі тонкай работай.

— У кожнай мясцовасці завівалі намітку альбо плат асаблівым чынам, — кажа Марыя Віннікава. — І сёння ўжо, на жаль, мала хто ведае, як гэта робіцца. Ды і саміх намітак мала засталося, бо звычайна яе клалі ў труну альбо завівалі яе на нябожчыцу.

У 20—30-я гады мода змянілася, і маладзейшыя жанчыны сталі насіць хусткі. Прычым менавіта ў гэтым рэгіёне не абы-якія, а батыставыя альбо маркезетавыя — з тонкай баваўнянай тканіны фабрычнага вырабу, якая пры складванні ўдвая давала муаравы эфект. Такое палатно адпавядала прывычнай для гэтых мясцін тонкасці лёну. Хустка добра крухмалілася, каб канцы трымалі форму.

З-пад хусткі павінен быць бачным ажурна сплецены чапец, які ў Іванаўскім раёне плялі асаблівым чынам — не пруткамі і не кручком, а рукамі.

— Гэта вельмі старажытны від пляцення, беларускую назву якога я не сустракала, а вось за мяжой яго называюць спрэнгавым, і вельмі цяпер папулярны, — тлумачыць Марыя Віннікава. — Рэчы атрымліваліся вельмі эластычнымі, іх можна было добра расцягнуць і добра зацягнуць. Гэта датычыцца і паясоў.

Марыя Віннікава звярнула ўвагу, што наміткі альбо платы — гэта старажытная агульнаславянская традыцыя, пра што сведчаць мініяцюры і фрэскі XI—XIII стст., на якіх жанчыны адлюстраваны ў такіх галаўных уборах.

— І мы можам ганарыцца, — дадае яна, — што на Беларусі гэта традыцыя захавалася ажно да пачатку мінулага стагоддзя і дзякуючы гэтаму не згубленая.

Марыя Мікалаеўна сама ездзіла па Беларусі і вучылася ў старых жанчын мастацтву завівання намітак.

— Магу вас павіншаваць, — сказала мне мастацтвазнаўца. — Вы набылі ў Моталі сапраўды каштоўныя рэчы, асабліва сарочку. Яна адносіцца да пачатку XX стагоддзя. Гэта не проста сарочка — гэта твор мастацтва. Як практычна кожная традыцыйная рэч.

— Ці магла яна быць вянчальнай?

— Магла. Але пра гэта дакладна можа ведаць толькі яе ўладальніца. Вам трэба было распытаць.

Можа яшчэ і распытаю. Чамусьці цяпер цягне ў Моталь. Можа сарочка ў тым вінаватая. Адна жанчына, убачыўшы яе ў мяне, патрымаўшы ў руках, раптоўна папрасіла:

— Прадайце яе мне! За любыя грошы!

Мне давялося яе расчараваць. Не толькі нікому не прадам, але буду імкнуцца купіць нешта з традыцыйнага адзення яшчэ. Калі пашанцуе. Цяжка патлумачыць — навошта. Проста да гэтага немагчыма застацца абыякавым. Варта толькі дакрануцца...

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Пагаварылі...

На мушцы карабіна быў чалавек

Адзін гамяльчанін, знаходзячыся на балконе сваёй кватэры, пачуў сварку суседзяў з кватэр ніжэйшых паверхаў, якая ўшчэнт яго разззлавала. У грубай форме ён даў каманду спыніць яе. Гэта ў сваю чаргу абразіла мужчыну, які скандаліў з дзвюма жанчынамі, і той накіраваўся да ўказчыка, каб высветліць з ім адносіны.

Ніякай размовы не адбылося, бо той, раззлаваны, вырашыў правучыць таго, раздражнёнага. Калі апошні пачаў тузаць ручку дзвярэй, першы з цікавасцю сачыў за ім праз дзвярное вочка. Потым узяў карабін, прыцэліўся, і куля прашыла дзверы. Раздражнёнаму пашанцавала, бо яна праляцела за некалькі сантыметраў ад яго галавы.

Суд устанавіў, што гаспадар карабіна раней быў паляўнічым, ды запіў да такой ступені, што нідзе не працаваў, і жонка замыкала яго ў кватэры, ідучы на працу. У суседа ён страляў, знаходзячыся ў стане алкагольнага ап'янення. Застаецца спадзявацца, што за тры гады знаходжання ў папраўча-працоўнай калоніі ўзмоцненага рэжыму ў яго жыцці наступіць пералом.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

по продаже государственного имущества и права заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества

Наименование предмета аукциона	Здание бывшей базовой школы в комплексе с прилегающими постройками и право заключения договора аренды земельного участка
Местонахождение недвижимого имущества	Брестская область, Барановичский район, д. Мицкевичи
Продавец недвижимого имущества	Отдел образования Барановичского райисполкома, г. Барановичи, ул. Советская, 79, тел (0163) 45 23 45
Характеристика предмета аукциона	Здание школы 1-эт., площадь – 662 кв.м, фундамент – бутобетон, стены – кирпичные, крыша – шиферная; здание котельной площадью 56 кв.м, фундамент – бетонный, стены – кирпичные, крыша – шиферная; сарай 1-эт., площадь – 92 кв.м, фундамент – деревянные стулья, стены – дощатые, крыша – шиферная; здание интерната 1-эт., площадь – 278 кв.м, фундамент – бетонный, стены – кирпичные, крыша – шиферная; здание овощехранилища 1-эт., площадь – 16 кв.м, фундамент и стены – бетонные, крыша – 3 слоя рулонной гидроиз.; артскважина глубиной 57 м. Земельный участок площадью 1,5684 га; с ограничениями в использовании земель (0,0118 га в охранной зоне линий электропередач), срок аренды – 25 лет.
Начальная цена предмета аукциона, руб.	483 049 830
Сумма задатка, руб.	48 304 000
Организатор аукциона	*Фонд «Брестоблимущество», г. Брест, ул. Ленина, 11, тел. (0162) 23 44 06, 23 12 63, 20 87 85, www.brest-region.by, e-mail: fond@brest-region.by*

Аукцион состоится **28 октября 2008 года** в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облисполкома).

Для участия в аукционе представляются:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение с фондом «Брестоблимущество».

2. Заверенные банком копии платежных поручений:

- о внесении суммы задатка на р/с 3642202530011 Головной филиал по Брестской области ОАО «Белинвестбанк», код банка 823, получатель платежа – фонд «Брестоблимущество», УНН 200020538;

- о внесении специального сбора за подачу заявления на участие в аукционе в размере 4 базовых величин и платы за регистрацию участников аукциона в размере 0,5 базовой величины на р/с 3600201000015 филиал № 100 БОУ АСБ «Беларусбанк», код 246, назначение платежа 03107, УНН 200300543, получатель платежа – финансовое управление Брестского облисполкома.

3. Юридическими лицами – доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально заверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации.

4. Индивидуальными предпринимателями – нотариально заверенная копия свидетельства о государственной регистрации.

5. Иностранными юридическими лицами – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык.

6. Представителями иностранных юридических лиц или иностранных граждан, лиц без гражданства – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык.

7. Представителями граждан и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь – нотариально заверенная доверенность.

8. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь и представители иностранных юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержд. постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 №462.

Участник, ставший победителем аукциона, обязан: подписать протокол аукциона; в течение 10 рабочих дней со дня принятия местным исполнительным комитетом решения о предоставлении земельного участка: внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы в случае рассрочки), возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и расходы на подготовку и проведение аукциона, после чего не позднее 2 рабочих дней заключить с продавцом недвижимого имущества договор купли-продажи недвижимого имущества, а с местным исполнительным комитетом договор аренды земельного участка.

Заявления на участие в аукционе с необходимым пакетом документов принимаются по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 404, 405, фонд «Брестоблимущество» с 8.30 до 13.00 с 14.00 до 17.30 по рабочим дням по 27 октября 2008 года включительно.

Бяспечная дарога

ВАДЗІЦЕЛЯМ — ЦІШЭЙ, ПЕШАХОДАМ — ЯРЧЭЙ

ДАІ нагадвае пра флікеры і асцярожнасць

Шэрыя восеньскія дні, дажджы і туманы, раннія прыцемкі, кароткі светлавы дзень, замаразкі... Гэта не метэаралагічная зводка, а папярэджанне Дзяржаўтаінспекцыі. Надышоў час для вадзіцеляў быць максімальна асцярожнымі на слізкім дарожным пакрыцці, а для пешаходаў — абавязкова абазначыць сябе ў цемры флікерамі.

Пра гэта нагадвае чытачам «Звязды» начальнік УДАІ УУС Магілёўскага аблвыканкама Віктар Волкаў.

— Віктар Васільевіч, а вы пераканалі сваякоў насіць флікеры?

— Жонка носіць прывязанае да сумкі святлоадбівальнае сардэчка. І не трэба было пераконваць. Аднойчы, гады тры таму, я выехаў на дарожна-транспартнае здарэнне ў Бялыніцкі раён, і падчас разбору і афармлення мяне ледзь не збілі на дарозе. Таму я хутка дастаў з кішэні флікеры і апрануў павязкі адразу на дзве рукі. Гэты выпадак навучыў на ўсё жыццё.

А на жаль, здаралася, што і збівалі інспектараў ДАІ ў падобных сітуацыях. У Кіраўскім раёне былі параненыя 4 работнікі міліцыі: яны разбіраліся з ДТЗ і іх размятаў па дарозе аўтамабіль. Таму святлоадбівальныя элементы цяпер ёсць у кожнага нашага супрацоўніка, і мы актыўна ў гэтым кірунку працуем з насельніцтвам.

— А ў гэтай кампаніі ўсеагульнай флікерызацыі ёсць вынікі?

— Амаль на 40 працэнтаў зменшылася колькасць наездаў на пешаходаў. Праўда, я адразу хачу сказаць: флікер не з'яўляецца абсалютным гарантам таго, што вы не трапіце ў аварыю. Аднак трэба зрабіць усё, што залежыць ад вас, каб абазначыць сябе на дарозе і адвесці небяспеку.

На жаль, ёсць такія прыклады, калі не дапамагалі ні флікер, ні нават спецыяльная камізэлька для веласіпедыста. Напрыклад, 18 верасня на ўскраіне Магілёва аўтамабіль збіў 40-гадовую веласіпедыстку. Жанчына была абазначаная належным чынам, але загінула. Вадзіцель з месца здарэння збег: ён быў пазбаўлены вадзіцельскіх правоў, але ўзяў машыну сябра і сеў за руль.

— Аднак выпадкаў, калі загінулі пешаходы, не абазначаныя на дарозе, значна болей.

— Можа гэта і груба, але падобныя прыклады — лепшая прафілактыка. Напрыклад, у Кругланскім раёне чалавека збіў аўтамабіль, ён загінуў. Калі сталі разбірацца, то ў яго хаце знайшлі на цвіку тры флікеры. Калі хоць бы адзін быў на ім, то трагедыі, можа, і не здарылася б. Затое цяпер уся вёска, дзе жыў той чалавек, ведае, што флікеры — жыццёва неабходная рэч.

Ну чаму нашы людзі заўсёды думаюць, што непрыемнасць здарыцца з кім заўгодна, але толькі не з імі?

— Можа, чалавеку проста хочацца верыць у лепшае.

— Разумны чалавек павінен перш за ўсё паклапаціцца пра сваю бяспеку, хваляваца за дзяцей і бацькоў. Зрабіць усё, каб абараніць жыццё і здароўе.

І мне крыўдна, што многія вадзіцелі ставяць сваё аўто на стаянку і ідуць у цёмны час без аніякіх флікераў. Не паважаюць сваіх калег...

— ...Хоць, можа, яшчэ дзясятак хвілін таму лаяліся на пешаходаў, якіх не бачна ў цемры.

— Трэба як можна больш казаць пра флікеры і пераконваць людзей. Нашы супрацоўнікі перш за ўсё ідуць па вёсках і ў працоўныя калектывы. Мы агітуем каля сельскіх магазінаў. Таму што 80 працэнтаў ахвяраў наездаў — гэта людзі, якія злоўжываюць спіртнымі напоямі і не носяць флікеры.

Вось свежы прыклад: 21 верасня ў Чэрыкаўскім раёне па цэнтры дарогі ішоў чалавек. Флікера не было, затое ў заплечніку ляжала пустая бутэлька з-пад таннага віна. Мужчыну збілі і ён памёр. Прычым вадзіцель з месца здарэння з'ехаў, схаваўся і нават імітаваў крадзеж аўтамабіля. Вадзіцеля затрымалі, але асоба ахвяры наезду яшчэ не ўстаноўлена: верагодна, што гэты чалавек не меў пэўнага месца жыхарства.

— Любы вадзіцель са свайго вопыту скажа, што пешаходы на неасветленых вуліцах бачацца проста цёмнымі рухомымі ценямі.

— У нас у Магілёве амаль усе вуліцы асветленыя, ёсць тратуары і пешаходныя дарожкі. Аднак ёсць і ўскраіны, дзе гэтага зусім няма — Дачны, Грабянёва... І там збіваюць людзей. Так што і гараджанам будзе зусім не лішнім насіць флікер.

Ну што за цяжкасць? Вобразу вытанчанай жанчыны не пашкодзіць бірулька на сумцы, мужчыну пасуюць павязкі на руках. А дзеці абавязкова павінны свяціцца ў цемры.

— За парушэнне гэтых правілаў інспектары ДАІ настроеныя строга штрафаваць?

— Сёлета мы ўжо наклалі спагнанне на амаль 9 тысяч чалавек. Ведаеце, мы ў вёсках рабілі падворныя абходы. І ў нашых спісах ёсць такія людзі, якім па некалькі разоў давалі бясплатныя флікеры, неаднойчы гутарылі, а яны зноў ходзяць па абочынах неабазначанымі ў цемры. Тады будзе штраф да паловы базавай велічыні. Калі аштрафуюць некалькі разоў на месяц — вельмі адчувальна, асабліва для вяскоўца.

— Адчувальна для ўсіх. Лепей на гэтыя грошы набыць карысныя рэчы. Таму прасцей апрануць флікер.

— Тым больш, што ў верасні на дарогах Магілёўскай вобласці рэзка абвастрылася абстаноўка. За няпоўны месяц адбыліся 73 дарожна-транспартныя здарэнні, у якіх 75 чалавек атрымалі раненні і 23 загінулі. Для параўнання: летась за такі ж перыяд загінулі толькі 6 чалавек.

— А з чым вы гэта звязваеце?

— Вадзіцелі носяцца, перавышаюць хуткасць. Пешаходы за летні сезон забыліся на флікеры. Цямнее раней, і калі яшчэ пайшоў дождж, слізка і дрэнная бачнасць — чакай аварый, у якіх пацерпяць людзі.

Мы сёння размаўляем пра флікеры, але і вадзіцелі павінны стрымаць хуткасць. 20 верасня ў Асіповіцкім раёне паблізу вёскі Ясень адбылося здарэнне са смяротным вынікам: 46-гадовы жыхар Асіповічаў парушыў правілы абгону, не справіўся з кіраваннем, з'ехаў у кювет і збіў 54-гадовую жыхарку Бабруйска, якая на абочыне шашы збірала грыбы. А калі б ехаў цішэй, не абганяў бяздумна — можа, і жанчына была б жывая.

— Якія вашы пажаданні ўдзельнікам дарожнага руху?

— Усім — і вадзіцелям, і пешаходам: будзьце ўважлівыя на дарогах. Не за гарамі зіма, вадзіцелям варта падумаць аб замене колаў. Ды і цяпер ужо па начах з'яўляецца галалёд. Пешаходам раю ўлічваць таксама стан дарожнага пакрыцця і памятаць, што аўтамабіль на галалёдзе спыніцца імгненна проста не можа: перш чым пераходзіць дарогу, трэба ўпэўніцца, што цябе прапускаюць. Патрэбна ўзаемная культура паводзінаў — вадзіцеляў і пешаходаў.

Гутарыла Ілона ІВАНОВА.

Навіны сталіцы

Аўтавакзал «Цэнтральны» будзе гатовы да 2011 года

Будаўніцтва новага будынка аўтавакзала «Цэнтральны» плануецца завяршыць да 2011 года, паведаміў куратар праекта, дырэктар па развіцці ААТ «БНК інжынірынг» Сяргей Куніцкі.

Цяпер на будаўнічай пляцоўцы ўжо скончана перакладка шматлікіх інжынерных камунікацый і будаўнікі пачалі рыць катлаван для закладкі падмурка будынка. Аўтавакзал па форме будзе нагадваць экспрэс, які спыніўся на прывакзальнай плошчы. Непасрэдна аўтавакзал зойме толькі частку комплексу, які будуецца. Мяркуецца, што тут будуць абслугоўваць каля пяці тысяч пасажыраў у дзень. На першым паверсе, згодна з праектам, размесціцца зала чакання, касавая зала з барам і іншыя памяшканні. Уваход у камеры захоўвання — з вуліцы. Большую частку комплексу зойме пяціўзроўневы паркінг на 500 машына-месцаў. Акрамя гэтага на чатырох паверхах будынка размесціцца гандлёвы цэнтр.

Вікторыя ГУЛЬКО, «Мінск—Навіны».

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

на право заключения договора аренды земельного участка для размещения объекта строительства

Наименование предмета аукциона	Право заключения договора аренды земельного участка для строительства объекта придорожного сервиса (пункт питания)	Право заключения договора аренды земельного участка под строительство объекта придорожного сервиса (автомобильной заправочной станции, станции технического обслуживания, пункта питания, пункта постоя и охраняемой стоянки)
Номер лота	1	2
Арендодатель земельного участка	Столинский районный исполнительный комитет, Брестская область, г. Столин, ул. Советская, д. 69 Тел. 8(01655) 2 26 09	Ивацевичский районный исполнительный комитет, Брестская область, г. Ивацевичи, ул. Ленина, д. 44 Тел. 8(01645) 2 13 69
Адрес земельного участка/ Кадастровый номер земельного участка	Брестская область, Столинский район, 110, 650 км автодороги Р-88 Житковичи—Давид—Городок—граница Украины /№ 125800000001000072	Брестская область, Ивацевичский район, 479 (лево) на автодороге Р-43 граница РФ—Кричев—Бобруйск—Ивацевичи/№ 123400000001000747
Размер (площадь) земельного участка, га	0,0375	0,14979
Срок аренды земельного участка, лет	50	99
Целевое назначение земельного участка	Под строительство объекта придорожного сервиса (пункт питания)	Под строительство объекта придорожного сервиса (автомобильной заправочной станции, станции технического обслуживания, пункта питания, пункта постоя и охраняемой стоянки)
Характеристика расположенных на участке инженерных коммуникаций и сооружений	Участок свободен от строений и сооружений. На земельном участке имеются ограничения в использовании земель в охранной зоне линии электропередачи напряжением 110 кВт и водоохраной зоне реки Сырец на площади 0,0375 га *	Участок покрыт лесом. РУП «Белтелеком» на площади 0,0804 га заняты транспортными коммуникациями (подземная кабельная линия связи). Установлены ограничения в использовании земельного участка в связи с его расположением в охранной зоне подземной кабельной линии электросвязи и радификации на площади 0,0804 га
Начальная цена предмета аукциона, руб.	185 750	156 000 820
Размер задатка, руб.	18 575	15 600 080
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона, условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории	- внесение победителем аукциона платы за право заключения договора аренды земельного участка; - возмещение победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка; - возмещение убытков в сумме 23 210 рублей, причиненных ОАО «Горынский агрокомбинат» изъятием земельного участка; - заключение победителем аукциона со Столинским райисполкомом договора аренды земельного участка и осуществление в 2-месячный срок после принятия решения райисполкома о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации права на земельный участок; - получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработку строительного проекта на строительство объекта; - осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией; - снятие плодородного слоя почвы и использования его для улучшения малопродуктивных земель ОАО «Горынский агрокомбинат»	- внесение победителем аукциона платы за право заключения договора аренды земельного участка; - возмещение победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка; - возмещение убытков в сумме 7 984,03 тыс. руб., причиненных ГЛУ «Барановичский лесхоз» изъятием земельного участка; - права вырубки деревьев и реализации древесины ГЛУ «Барановичский лесхоз» в установленном порядке; - возмещение победителем аукциона в установленном порядке потерь лесохозяйственного производства в сумме 26 492,0 тыс. руб., вызванных изъятием земельного участка площадью 0,6656 га (покрытие лесом) для использования его в целях не связанных с ведением лесного хозяйства (строительство автозаправочной станции и охраняемой стоянки), перечислив их на транзитный счет инспекции Министерства по налогам и сборам по месту постановки на учет предприятия, код платежа 05202; - заключение победителем аукциона с Ивацевичским райисполкомом договора аренды земельного участка и осуществление в 2-месячный срок после принятия решения райисполкома о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации прав на земельный участок; - получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработку строительного проекта на строительство объекта; - осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией; - снятие плодородного слоя почвы и использования его для благоустройства объекта
Организатор аукциона	*Фонд «Брестоблимущество», г. Брест, ул. Ленина, д. 11. Тел. (0162) 23 44 06, 23 12 63, 20 87 85 www.brest-region.by, e-mail: fond@brest-region.by*	

** Правила охраны электрических сетей напряжением до 1000 вольт, утвержденные постановлением Совета Министров СССР от 24 марта 1984 г. № 255, Положением о порядке установления размеров и границ водоохранных зон и прибрежных полос водных объектов и режиме ведения в них хозяйственной деятельности, утвержденное постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 21 марта 2006 г. № 377.*

Аукцион состоится **31 октября 2008 года** в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облисполкома).

Для участия в аукционе приглашаются юридические лица всех форм собственности и индивидуальные предприниматели. Участнику необходимо подать заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение с фондом «Брестоблимущество». **Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают:** заверенные банком копии платежных поручений:

- о внесении суммы задатка на р/с 3642202530011 Головной филиал по Брестской области ОАО «Белинвестбанк», код банка 823, получатель платежа – фонд «Брестоблимущество», УНН 200020538;

- о внесении специального сбора за подачу заявления на участие в аукционе в размере 4 базовых величин и платы за регистрацию участников аукциона в размере 0,5 базовой величины на р/с 3600201000015 филиал №100 ОУ ОАО «СБ «Беларусбанк», код 246, назначение платежа 03107, УНН 200300543, получатель платежа – финансовое управление Брестского облисполкома;

индивидуальный предприниматель – копию свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представитель индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность;

представитель или уполномоченное должностное лицо юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представитель или уполномоченное должностное лицо иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представитель иностранного гражданина – легализованную в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе индивидуальные предприниматели, представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Осмотр земельных участков на местности осуществляет арендодатель.

Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее чем двумя участниками, предмет аукциона не может быть продан по начальной цене.

Участник, ставший победителем аукциона, после проведения аукциона обязан: подписать протокол о результатах аукциона в день аукциона; в течение 10 рабочих дней со дня принятия местным исполнительным комитетом решения о предоставлении земельного участка внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы в случае предоставления рассрочки), возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, формированием земельного участка для размещения объекта строительства, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка, после чего, но не позднее 2 рабочих дней, заключить с местным исполнительным комитетом – договор аренды земельного участка.

Порядок проведения аукциона определен в соответствии с «Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договора аренды земельных участков», утвержденного Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462 с учетом требований Указа Президента Республики Беларусь от 27 декабря 2007 г. № 667 «Об изъятии и предоставлении земельных участков».

Заявления на участие в аукционе с необходимым пакетом документов принимаются по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 404, 405 фонд «Брестоблимущество» с 8.30 до 13.00 с 14.00 до 17.30 по рабочим дням с 29 сентября 2008 г. по 27 октября 2008 года включительно.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

БЕЗ РЭЦЭПТА

Апетыт і надвор'е

Метэазалежным людзям важна сачыць за рэжымам харчавання. Пры неспрыяльных атмасферных абставінах выключыце з рацыёну вострыя прыправы і алкагольныя напоі, аддайце перавагу малочна-расліннай дыеце і не пераядайце. Штодня піце паболей чыстай вады і больш знаходзьцеся на свежым паветры. Калі вы вельмі цяжка пераносіце атмасферныя ваганні, паменшыце яшчэ фізічную і разумовую нагрузку.

ДЛЯ ВАШАЙ КАРЫСЦІ

Яблычны цуд

Здаецца, пра яблыкі мы ведаем усё ці амаль усё. Яны змяшчаюць шмат вітамінаў, мінералаў і вельмі карысных пажыўных рэчываў. «Кожны дзень з'ядайце яблык, і вы зэканоміце на лекары», — сцвярджаюць знаўцы. Уніклівыя вучоныя падлічылі, што нам неабходна з'ядаць 48 кг яблыкаў на год, а 100 г яблыкаў па антыаксідантным дзеянні эквівалентна 1500 мг вітаміну С.

У старажытнасці яблыкі, запечаныя ў попеле кастра, народныя лекары давалі хворым на прастуду, а надзёртыя і змешаныя з тлушчам прыкладвалі ў выглядзе мазі да трэшчын на вуснах і сасках жанчын, якія кармілі немаўлят. Не так даўно вучоныя выявілі, што штодзённае ўжыванне яблыкаў папярэджвае многія хваробы. Карысныя яблыкі курцам. У тых, хто есць яблыкі кожны дзень, лёгкія працуюць лепш, чым у тых, хто іх не есць. Медыкі тлумачаць падобнае дзеянне яблыкаў наяўнасцю ў іх антыаксідантаў, якія ахоўваюць лёгкія ад уздзеяння тытунёвага дыму і іншых шкодных прымесяў, што прысутнічаюць у паветры. Каб яблыкі хутчэй засвойваліся, есці іх лепш надзёртымі на тарцы.

Хочаце пахудзець? Рабіце сабе адзін раз на тыдзень яблычны разгрузачны дзень. Ён карысны і тым, у каго павышаны артэрыяльны ціск. З'ядайце 1,5 кг свежых яблыкаў на дзень і нічога не піце.

Дзеля прыгажосці

Яблыкі дораць нам не толькі здароўе, але і прыгажосць. І ўсё таму, што яны змяшчаюць неабходныя арганізму мінеральныя рэчывы (калій, фосфар, кальцый, магній, натрый, жалеза) і вітаміны (С, Е, карацін, B_1, B_2, B_6, PP, фоліевую кіслату) у аптымальных для чалавека спалучэннях, што садзейнічае выдатнаму засваенню арганізмам. Дзякуючы ім лепшымі становяцца скура і валасы.

З яблыкаў можна зрабіць маскі для скуры. Так, маска з надзёртага яблыка добра ўвільгатняе самую сухую скуру, толькі перад тым, як нанесці сумесь на твар, змажце яго любым алеем. Для **нармальнай скуры** надзярыце яблык на тарцы, змяшайце з 1 ч. лыжкай смятаны ці аліўкавага алею і 1 ч. лыжкай крухмалу. Нанясіце на твар і шыю на 20 хвілін, затым змыйце цёплай вадой. Для **тлустай скуры** разрэжце яблык на кавалачкі, адварыце ў невялікай колькасці малака. 2 ст. лыжкі яблыка змяшайце з бялком курынага яйка. Атрыманую кашку нанясіце на скуру на 20 хвілін, потым змыйце.

Для **сухой скуры** змяшайце надзёрты на дробнай тарцы яблык, 1 ч. лыжку мёду і 1 ст. лыжку размолатых у кавамолцы аўсяных шматкоў. Нанясіце на твар і шыю на 20 хвілін, змыйце.

Калі вас **непакояць вяснушкі**, надзярыце ў аднолькавай прапорцыі яблык і хрэн. Налажыце сумесь на твар на 15 хвілін, затым змыйце. Вяснушкі і пігментныя плямы паблякнуць.

Агрубелую скуру рук энергічна памасіруйце на працягу 2—3 хвілін кавалачкам ababранага яблыка. Рукі памыйце, змажце крэмам.

Калі **трэскаюцца вусны**, змяшайце працёрты яблык з 1 ч. лыжкай сметанковага масла і нанясіце на вусны.

-2528-

МЕНЮ ЗДАРОЎЯ

Восеньская асалода

Кожнаму фрукту — свой час. Вось і настаў ён для паласатага кавуна, мядовай дыні, сакавітага вінаграду ды сінявокай слівы. Гэтыя восеньскія прысмакі — выдатныя натуральныя ачышчальнікі, якія падрыхтуюць арганізм да прыходу зімы: умацуюць імунітэт, вызваляць клеткі ад шкодных рэчываў, што назбіраліся.

Закуска «Восеньскі капрыз»

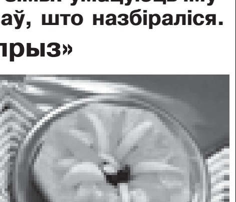

4 кавалкі кавуна, апельсін, нектарын (манга), 100 г маслін (без костачак), 2 ст. лыжкі лімоннага соку.

Аблупіце скурку, выдаліце насенне і акуратна выражце сярэдзіну ў кавалках кавуна. Разлажыце кольцы кавуна на талеркі, запоўніце сярэдзіну дробна парэзанымі маслінамі, апельсінамі, нектарынам. Перад падачай на стол абпырскайце закуску лімонным сокам.

Валодаючы мачагонным дзеяннем, кавун нармалізуе работу нырак, мачавога пухіра, печані, ад стану якіх у многім залежыць наша самаадчуванне.

Запяканка «Чароўная слівянка»

8 лустачак чэрствага белага хлеба, 250 г сліў, 2 яйкі, 2 ст. лыжкі цукру, 200 г тварагу, шклянка малака.

Замачыце лустачкі хлеба ў малацэ. Выдаліце костачкі ў сліў. Намажце алеем глыбокую патэльню, пакладзіце ў яе слаямі злёгку адціснуты хлеб і слівы. Зверху заліце сумессю, прыгатаванай з узбітых яек, цукру і тварагу. Пастаўце патэльню ў духоўку на 30—40 хвілін. Да гатовай запяканкі добра падаць смятану, растопленае масла, варэнне.

Слівы, што ўваходзяць у склад запяканкі, багатыя на калій, вітамін С, клятчатку. Яны акажуць паслабляльнае дзеянне на кішэчнік, адрэгулююць дзейнасць нырак і сардэчна-сасудзістай сістэмы.

Жэле «Забава»

200 г вінаграду (лепш цёмнага), 2 свежыя яблыкі, 50 г цукру, 15 г жэлаціну, 1,5 шк. вады.

Прамыты без костачак і галінак вінаград пакладзіце ў каструлю, заліце вадой і гатуйце 30 хвілін на слабым агні. Атрыманую масу астудзіце, пратрыце праз сіта. Змяшайце з жэлацінам, папярэдне замочаным на 30—40 хвілін у халоднай вадзе. Дадайце ў вінаграднае пюрэ цукар, пракіпяціце памешваючы. Астудзіце, разліце жэле ў формачкі, на дно якіх пакладзіце кубікі яблыкаў. Пастаўце дэсерт для застывання ў халадзільнік.

Сакавітыя гронкі вінаграду багатыя на магній, які забяспечвае бесперабойную работу кішэчніка. Каб падсілкаваць арганізм жалезам, неабходным для нармалізацыі крывятварэння, налягайце на цёмныя гатункі вінаграду.

КРУПІНКІ КЕМЛІВАСЦІ

Новая «сукенка» для грэлкі

Не спяшайцеся выкідваць стары шарсцяны світар. Яго яшчэ можа «панасіць» ваша грэлка. Адрэжце світар да таліі, адпарыце рукавы. На адлегласці 1—2 см ад краю прастрачыце (каб вочкі не распаўзліся). Цяпер сшыйце чахол для грэлкі (горла грэлкі павінна супадаць з гарлавінай світара). Такая «сукенка» будзе значна даўжэй захоўваць цяпло, а сама грэлка стане больш прыемнай навобмацак.

-2529-

ГАЛІЛЕЙ ВЕДАЎ ПРА БЕЛАРУСЬ ТОЕ, ШТО МЫ АДКРЫВАЕМ НАНОЎ

Родны брат славутага Галілео Галілея быў музыкантам і прыехаў працаваць у краіну, дзе квітнелі мастацтвы. Яго прывяла сюды музыка, якая за заслонай стагоддзяў аказалася схаваная для нас. Але нядаўнія сенсацыйныя віленскія знаходкі беларускіх даследчыкаў музыкі Святлены Немагай і Аляксея Фралова дазволілі аднавіць карціны багатага музычнага жыцця, якое развівалася ў рэчышчы культуры тагачаснай Еўропы. Новыя творы, новыя імёны, новыя жанры — ёсць чаму дзівіцца, і не толькі даследчыкам...

Аляксей Фралоў: Сапраўды, старонка за старонкай, вывучаныя намі ў розных архівах і бібліятэках Вільнюса матэрыялы, адкрылі цэлую панараму беларускай музычнай культуры еўрапейскага размаху. Знаходкі нават ад XV стагоддзя — самы ранні са знойдзеных намі рукапісаў яшчэ гатычны. Гэта літургічны твор, які належаў францысканцам. Творы XVI стагоддзя — евангелічна-рэфармацкія канцыяналы, якія належалі нашай хрысціянскай евангелічнай рэфармацкай царкве. Былі каталіцкія і праваслаўныя творы, як і творы свецкіх жанраў. Адкрыліся шмат імёнаў кампазітараў, якія прыязджалі сюды працаваць. Напрыклад, славуты італьянец Александра Грандзі. Мы ведаем, што ў XVI стагоддзі рух італьянцаў у Беларусь актывізуецца дзякуючы каралеве Боне Сфорцы, жонцы нашага Вялікага князя і адпаведна польскага караля Жыгімонта Старога. Магнаты не хацелі адставаць ад манарха, запрашалі італьянцаў, у тым ліку кампазітараў. Відаць, такія яны былі гасцінныя і шчодрыя, што ехалі сюды як у цэнтр цывілізацыі. Быў, напрыклад, у нас Галілей. Не сам астраном, а яго родны брат Мікеланджэла. Музыкант, кампазітар, бліскучы лютніст, ён працаваў у Радзівілаў. Яго сын Вінчэнца, які таксама стаў выдатным кампазітарам і лютністам, застаўся ў Беларусі пры двары Тышкевічаў. Еўрапейскія зоркі таго часу працавалі ў нас.

Святлена Немагай: Але культура першай паловы XIX стагоддзя знаходзілася ў цені ў параўнанні з культурай іншых часоў, напрыклад, адносна канца XVIII стагоддзя, бліскуча даследаванага прафесарам Вольгай Дадзіёмавай. Быць можа, тут не фігуравалі імёны такога маштабу, як Станіслаў Манюшка, які з'явіўся на небасхіле беларускай культуры пазней, у 1840-х гадах. Але было б дзіўна, каб у той час нічога не з'яўлялася ў музыцы. Пошукі прывялі да таго, што мы даведаліся пра шмат бліскучых імёнаў менавіта першай трэці XIX ст., іх яшчэ давядзецца раскрыць. Адно з такіх імёнаў — Антоній Сакульскі, кампазітар, які працаваў у Дабраўлянах, у Паставах. Вядомым творам Антонія Сакульскага была Фуга До мажор, прысвечаная, дарэчы, Станіславу Манюшку. Але толькі ў энцыклапедыях узгадвалася, што Сакульскаму належаць ламентацыі, якія былі вельмі папулярныя ў свой час. Гэты цікавы музычны жанр не фігураваў у гісторыі беларускай музыкі. Ламентацыі, ці «Плач святога Ерэміі» — буйны вакальна-інструментальны жанр, з удзелам хору, капэлы, мае цікавую будову, дзе лацінскія тэксты перамяжоўваюцца з распевамі літар габрэйскага алфавіту. Нашы апошнія паездкі дазволілі выявіць два творы Сакульскага ў гэтым жанры.

Аляксей: Асмелюся дапусціць, што маштабнасць, прыгажосць гэтай музыкі можна будзе параўнаць з найвыдатнейшымі творамі аратарыяльнага жанру ў заходнееўрапейскай музыцы, з самымі выдатнымі рэквіемамі.

Святлена: Так, гэта жанр пакутнай музыкі, які выконваўся на Вялікім, Пакутным тыдні і адлюстроўвае страсці Хрыстовы. Яшчэ што ўражвае ў нашых знаходках — вялікі масіў сімфоній. Лічылася, што жанр сімфоніі ўвогуле пачынаецца на Беларусі толькі на пачатку XX стагоддзя, з прыездам сюды кампазітараў з Пецярбургскай і Маскоўскай кансерваторый. Але было б дзіўна, калі б жанр, які развіваўся і квітнеў у Еўропе ў эпоху класіцызму, адсутнічаў у Беларусі (усё-такі тут музычныя і культурныя працэсы ішлі паралельна з Заходняй Еўропай). Сапраўды, гэтае меркаванне знайшло пацвярджэнне: нам адкрылася шмат беларускіх прозвішчаў кампазітараў — каля 10 новых імёнаў! А сімфоній значна болей. У аднаго Плашыны шэсць сімфоній. Іх удалося скапіраваць, прывесці.

— У які час сімфонія ў Беларусі з'яўляецца паводле вашых новых даследаванняў?

Святлена: Напрыканцы XVIII і асабліва на пачатку XIX стагоддзя. Справа ў тым, што развіццё культуры Беларусі ў параўнанні з культурай у Заходняй Еўропе часам трошкі спазнялася. Калі Мангеймская школа ці сімфоніі Гайдна паўсталі ў сярэдзіне XVIII стагоддзя, то ў нас, паводле новых звестак, росквіт сімфоніі пачаўся прыкладна на паўстагоддзя пазней. Адпаведна сам напрамак класіцызму ў нас пратрымаўся даўжэй, да 1830-40 гадоў. Невыпадкова, што ў той час квітнеў жанр сімфоніі.

— Сімфонія — складаны жанр. Дзе яго маглі засвоіць мясцовыя творцы?

Святлена: Веды і навыкі набываліся ў той час ад майстра да вучня. Але сёння многія імёны, якія ўдалося выявіць, застаюцца пад вуаллю таямнічасці. Бывае, што ёсць імя, але няма канкрэтных даных пра чалавека. Сапраўды, гэтыя імёны не фігуруюць а ні ў літоўскіх, а ні ў польскіх крыніцах, гэта яшчэ адзін доказ: гэта нашы аўтары. Іх творы паходзяць з беларускіх асяродкаў. Напрыклад, з Забелаў Верхнядзвінскага раёна, зараз гэта вёска Валынцы. А яшчэ да 1840-х гадоў там існавала высокапрафесійная капэла пад кіраўніцтвам капельмайстра Міхала Кавалеўскага. Ён перапісваў творы розных аўтараў, іх апрацоўваў. Менавіта з Забельскай калекцыі паходзіць вельмі вялікі масіў твораў, у тым ліку сімфоніі і серэнады Плашыны.

Аляксей: Некаторыя з аўтараў маглі вучыцца на Захадзе. Практыка такая была. У Гародні пры двары Антонія Тызенгаўза працаваў Лявон Сітанскі, выдатны беларускі скрыпач і капельмайстар. Разумны мецэнат паслаў яго вучыцца на Захад, адкуль ён вярнуўся адукаваным майстрам. Часам самі магнаты вучыліся музыцы — Мацей Радзівіл, напрыклад, у Дрэздане ў найлепшых маэстра. Ён стаў адным з выдатнейшых кампазітараў сваёй эпохі. Яго называлі нясвіжскім Моцартам.

Святлена: Гэта ўвогуле ўнікальны выпадак, калі прадстаўнік такога знанага роду піша настолькі якасную музыку. У асноўным кампазітары-аматары працавалі ў малых жанрах — пісалі для фартэпіяна ці маленькіх ансамбляў (скрыпка з фартэпіяна), стваралі рамансы для хатняга музіцыравання. Большасць спадчыны Міхала Клеафаса Агінскага — рамансы і фартэпіянныя п'ескі, праўда, ён таксама мае оперу, але гэта выключэнне. А Мацей Радзівіл цудоўна валодаў прыёмамі аркестравага пісьма, ствараючы шмат музыкі для камернага аркестра (6 паланезаў, Дывертысмент Рэ мажор для камернага аркестра). Дывертысмент і серэнада па сутнасці з'яўляюцца спадарожнікамі жанру сімфоніі. Трэба было атрымаць высокапрафесійную падрыхтоўку, каб валодаць тэхнікай спосабаў напісання твораў для аркестра.

Аляксей: Калі мы знайшлі ноты, скапіравалі і селі за рояль, самі сталі ў чатыры рукі іх іграць. Асэнсаваўшы некаторыя знойдзеныя сімфоніі, мы адчулі, што гэта вышэйшы пілатаж кампазітарскай тэхнікі. Напрыклад, раннекласічную па форме сімфонію Яна Чмароўскага можна паставіць побач з сімфоніямі Гайдна.

Святлена: Справа ў тым, што Беларусь не была ізаляванай ад еўрапейскага культурнага працэсу нават у цяжкія часы. Калі ў канцы XVIII стагоддзя адбыўся культурны злом і фармальна тэрыторыя была ўжо ў Расійскай Імперыі, культурная інерцыя дапамагала падтрымліваць мастацтва. З аднаго боку, адбываўся занепад буйных цэнтраў, тэатраў. Рэзідэнцыі трансфармаваліся ў сядзібы. У Міхала Клеафаса Агінскага, аднаго з буйнейшых магнатаў, усе маёнткі былі канфіскаваны. Ён мусіў змагацца за Залессе. Некалькі разоў ездзіў у Вільню, некалькі разоў у Пецярбург да Зубава, але толькі Аляксандр I падпісаў паперу, паводле якой Агінскі змог пасяліцца ў Залессі. Ён фактычна пачаў з нуля будаваць культурны цэнтр. Яго сядзіба адлюстроўвала камернасць той эпохі. Ён запрашаў таксама да сябе на працу выдатных музыкантаў — Джузэпе Паляні, скрыпача Эскудэра. Але гэта асобныя музыканты, разам з імі ён арганізаваў квартэт. Камерны ансамбль можна лічыць сімвалам той эпохі.

Але нашчадкі Радзівілаў, Сапегаў, Агінскіх усё яшчэ адчувалі сябе магнатамі. Яны не маглі ўжо дазволіць сабе оперных тэатраў, але ў такіх маёнтках, як Паставы, Жалудок, Дабраўляны, Залессе таксама квітнела культура, толькі больш камерная. Паказальная з'ява, калі самі шляхцічы бяруць у рукі інструменты і разам са сваімі дзецьмі арганізоўваюць музычныя вечарыны. Гэта мы назіраем у Залессі Агінскага, у Паставах Канстанціна Тызенгаўза. Ён быў арнітолагам, але адначасова і кампазітарам-аматарам, якому належаць песні, прысвечаныя намі з Вільні.

Працягвалі існаваць духоўныя асяродкі, такія, як Забелы ці Баруны — адтуль паходзяць некаторыя друкаваныя ці рукапісныя ноты. Законнікі ці мецэнаты, якія апякалі дадзеныя духоўныя асяродкі, выдавалі сродкі на ўтрыманне капэл. Гэта былі капэлы былога маштабу. Некаторым магнатам таксама гэта ўдавалася. Такім, як Людзвіг Ракіцкі, яркая асоба старой эпохі. Яго сядзіба была ў Гарадзішчах пад Рэчыцай. З 1811 года ён быў абраны маршалкам Мінскай губерні. Дык ён — уяўляеце! — з Гарадзішча прывёз свой аркестр, які выступаў у Мінску. Ці Лявон Ошпар, таксама вялікі мінскі начальнік, меў у сваёй рэзідэнцыі ў Дукорах сапраўдны магнацкі цэнтр, які ўсё яшчэ існаваў на шырокую нагу. Там у яго была капэла, тэатр, нават цырк. Нягледзячы на тое, што ўжо ўваходзілі ў жыццё камерцыйныя стасункі, камерцыйныя антрэпрызы, многія магнаты працягвалі ўтрымліваць нейкім цудам свае тэатры, капэлы, хоць фінансава амаль не маглі ўжо гэтага дазволіць. Працягвалі існаваць культурныя мадэлі папярэдніх эпох, дзе ўсё было шыкоўна. Магнаты не маглі ў адначассе адмовіцца ад свайго жыцця, ідэалаў, мараў.

Аляксей: У складаных палітычных, грамадскіх умовах таго часу гэта для іх было аддушынай, калі яны маглі спяваць сваю песню.

— Але чаму такая цудоўная спадчына аказалася надоўга схаванай ад нас?

Аляксей: Вільня была сталіцай нашай дзяржавы больш за 500 гадоў. Таму нават у лепшыя часы, калі існавала дзяржава Вялікае Княства Літоўскае, туды сцякаліся ўсе архівы, бібліятэкі, там быў цэнтр і манаскіх ордэнаў, і галоўныя рэзідэнцыі магнатаў. У XIX стагоддзі пачаліся розныя гістарычныя перыпетыі, калі зачыняліся на тэрыторыі Беларусі манастыры, касцёлы, рэзідэнцыі шляхецкія прыходзілі ў занепад пасля розных паўстанняў, і калі ўдавалася ўратаваць нейкія матэрыялы, то яны вывозіліся ў Вільню, дзе яшчэ нешта існавала. Шмат што было вывезена ў Польшчу і ў Расію. Але ў Вільні апынуліся велізарныя масівы беларускай спадчыны, пра што сведчаць каталогі архіваў і бібліятэк.

Святлена: Але музыколагаў, якія займаюцца музычнай культурай Беларусі, вельмі мала. Разгорт стагоддзяў вельмі шырокі, каб добра раскрыць нейкую эпоху, трэба фактычна прысвяціць ёй усё жыццё. Да таго ж кожны спецыяліст выбірае, як правіла, сваю тэму. Менавіта таму ў музычнай культуры Беларусі застаюцца белыя плямы.

Аляксей: Я вывучаю гісторыю духавых інструментаў на Беларусі. Святлена да нядаўняга часу дасканала займалася творчасцю Агінскага. Але для кожнага з нас важна прычыніцца да вяртання нашай гістарычнай памяці. Мы не можам у поўнай меры адчуць сваю культуру, усвядоміць сябе як беларусы, пакуль не асэнсуем сваю гісторыю. Гэтыя памкненні паклікалі нас спыняцца на кожным кроку, і не толькі да вузкай мэты, але фіксаваць усё беларускае, што трапляе ў рукі.

— Ці важна не спазніцца ў вывучэнні архіваў, якія для нас пакуль даступныя?

Святлена: Нас не пакідала думка, што трэба як мага хутчэй гэта рабіць, таму што ў любы момант гэта можа стаць немагчымым. Ноты і любыя старадрукаваныя рэчы рассыпаюцца, усё менш застаецца, а каб удасца зрабіць копіі, гэта перарастае ў праблему, нават фінансавую. Нас падтрымлівае ў арганізацыі навуковых экспедыцый «Беларуская капэла», Віктар Скорабагатаў, адзін з патрыярхаў адраджэння беларускай музыкі.

— Вядома, гаворка вядзецца пра духоўнае вяртанне, на жаль, не пра матэрыяльнае.

Аляксей: Пра матэрыяльнае вяртанне можна гаварыць толькі на ўзроўні дзяржаў. Гэта вельмі складаны працэс. Па вялікім рахунку, мы вяртаем музыку, а не ноты.

Святлена: Калі ноты маўчаць, іх як музыкі няма. Гэтыя творы як старыя карціны — патрабуюць рэстаўрацыі, дапрацоўкі, усе яны будуць гучаць. Усе нашы знаходкі музыканты ўспрынялі з энтузіязмам. Кіраўнікі вядучых калектываў бяруць гэтую музыку для выканання. Частку апрацаваў кіраўнік ансамбля салістаў «Класік-авангард» Уладзімір Байдаў. Першы канцэрт з серэнадамі Плашыны адбудзецца 25 верасня. У перспектыве — выкананне сімфоній таго ж кампазітара і іншых аўтараў. Але матэрыялы ў нас — на вялікі фестываль, які ўжо задуманы пад назвай «Адраджэнне беларускай сімфоніі». У ім пагадзіліся ўдзельнічаць вядучыя музычныя калектывы рэспублікі, у тым ліку Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр пад кіраўніцтвам Аляксандра Анісімава.

Аляксей: Мы цяпер жывём, на вялікі жаль, у значнай ступені ў «папсе» — цісне радыё і тэлебачанні фармат. А тая музыка, сярод якой вялікі пласт твораў духоўных, паказвае духоўнае жыццё нашых продкаў. Яна стварала ў сваім часе прастору чыстую, светлую і вельмі добрую, на жаль, амаль забытую. Яна была высокай і цудоўнай, і хочацца, каб мы паглядзелі на неба...

Размаўляла Ларыса ЦІМОШЫК.
Фота аўтара.

POST factum

ЗЛАЧЫНЦАЎ БУДУЦЬ ВЫЯЎЛЯЦЬ ПА ВЫРАЗУ ТВАРУ

Міністэрства нацыянальнай бяспекі ЗША тэстуе новае прыстасаванне, прызначанае для выяўлення ў аэрапортах пасажыраў, якія маюць намер здзейсніць проціпраўнае дзеянне, піша газета Daily Telegraph.

Новы сканэр звяртае ўвагу не толькі на рэчы, якія пасажыр праносіць на борт самалёта, але і на яго самаадчуванне (тэмпература цела, пульс і дыханне), якое можа сведчыць аб дрэнных намерах. Прыстасаванне, якое называецца Malintent, гэта сэнсары, якія імгненна вызначаюць нестабільны стан пасажыра. Акрамя таго, аналізу падвяргаецца выраз твару чалавека, які таксама можа сведчыць аб тым, што ён нешта хавае.

Мяркуецца, што новая прылада будзе выкарыстоўвацца не толькі ў аэрапортах і на прымежных пунктах, але і на мерапрыемствах, дзе могуць адбыцца тэракты або іншыя непрыемныя здарэнні. Распрацоўшчыкі падкрэсліваюць, што яны ўлічылі ўсе магчымыя фактары ўзнікнення стрэсу ў пасажыраў і новы апарат будзе ў стане адрозніць чалавека з ліхімі намерамі ад чалавека, які проста хвалюецца.

Падчас выпрабаванняў апарата, у якім узялі ўдзел сотні добраахвотнікаў, эфектыўнасць Malintent склала каля 80 працэнтаў. Распрацоўшчыкі падкрэсліваюць, што маюць намер працягваць працу над прыборам, каб удасканаліць яго.

Першы паспяховы вопыт выкарыстання прыбора, які ацэньвае суб'ектыўны стан чалавека (ён атрымаў назву «дэтэктар хлусні»), адносіцца да 1917 года. Цяпер «дэтэктар хлусні» выкарыстоўваецца не толькі для выяўлення злачынцаў, але і, напрыклад, для вырашэння пытанняў прадастаўлення дзяржаўных субсідый і льгот, налічэнні грашовых дапамог для маламаёмных і г.д.

ПУЦІНУ ЗРАБІЛІ СЯКЕРУ

Уладзімірскія кавалі Юрый і Аляксей Барадзіны выкавалі сувенірную сякеру для прэм'ер-міністра РФ Уладзіміра Пуціна, паведамляе «Інтэрфакс», спасылаючыся на прэс-службу абласной адміністрацыі. Сякера прызначана для «адсякання лап хабарнікам».

Працу над сякерай Барадзіны пачалі ў сакавіку, пасля таго як Пуцін на сустрэчы з лідарамі думскіх фракцый наступным чынам пракаментаваў барацьбу (ці яе спробы) з хабарнікамі: «Добра б гэтыя лапы адсякаць, як было ў часы сярэднявечча. Варта толькі пачаць гэта рабіць, адразу лапы перастануць высоўвацца за хабарам».

Кавалі перадалі свой выраб губернатару Уладзімірскай вобласці Мікалаю Вінаградаву, які абяцаў знайсці спосаб для яго дастаўкі ў Маскву. Як пераконваюць браты-кавалі, сякера, хоць і з'яўляецца сувенірам, цалкам прыдатная да выкарыстання па прызначэнні. Выраб выкананы з загартаванай сталі, забяспечаны бярозавым тапарышчам і ўпрыгожаны дароўным надпісам.

ЗАСТУПІЛІСЯ ЗА МІКІ МАЎСА

Мусульманская жанчына-багаслоў Суад Салех з Егіпта заклікала ісламскіх духоўных лідараў не выдаваць недарэчных і смешных духоўных загадаў, якія, як яна лічыць, толькі шкодзяць іміджу ісламу, перадае агенцтва AFP.

Салех выступіла з крытыкай у адрас аднаго з саудаўскіх духоўных лідараў шэйха Махамеда эль-Мунаджыда, які нядаўна заявіў па тэлебачанні, што папулярны мультыплікацыйны персанаж Мікі Маўс з'яўляецца «воінам сатаны» і што яго трэба забіць.

Эль-Мунаджыд адзначыў, што іслам загадвае знішчаць усіх мышэй і грызуноў. Вядомае ва ўсім свеце мультыплікацыйнае мышаня, паводле яго меркавання, таксама трапляе ў гэты спіс. Эль-Мунаджыд лічыць, што шкодны ўплыў Мікі Маўса на мусульман заключаецца ў тым, што ён падахвочвае іх быць паблажлівымі да мышэй.

Са свайго боку Суад Салех, якая вядзе на егіпецкім тэлебачанні папулярную праграму, прысвечаную рэлігійным загадам і эдыктам духоўных лідараў, заявіла, што любая фетва павінна засноўвацца на веданні, логіцы і разумным сэнсе.

ЯК КАРАЛЕЎСКІ ЗАМАК ПЕРАБЛЫТАЛІ З ПІЎНЫМ БАРАМ

Каралеўская сям'я Вялікабрытаніі памылкова атрымала на вячэру 2 тысячы пінт піва. Алкаголь у рэзідэнцыю прывёз вадзіцель грузавіка, пазбавіўшы выпіўкі... наведвальнікаў бара «Замак Віндзараў». Аб інцыдэнце стала вядома брытанскай газеце The Telegraph.

Нашпігаваны півам трэйлер падкаціў да варот Віндзорскага замка ў сераду. Персанал рэзідэнцыі, зверыўшыся са спісам заказаў, зробленых на гэты дзень, не выявіў у ім такой колькасці піва і адмовіўся прымаць груз.

Тады вадзіцель звязаўся са сваім дыспетчарам і высветліў, што бочкі сапраўды прызначаліся для Віндзорскага замка, але для іншага. Аказалася, што непадалёк ад рэзідэнцыі каралевы Лізаветы II, Віндзорскага замка, знаходзіцца спартыўны бар з такой жа назвай. 12 бочак піва адміністратары паба заказалі спецыяльна да футбольнага матча Англія — Харватыя. У выніку піва аматарам футбола прывезлі са спазненнем на тры гадзіны, калі матч ужо скончыўся. Выйгралі, дарэчы, англічане, узяўшы рэванш за леташнія два паражэнні сваёй каманды.

УЗВІЖАННЕ, ЗВІЖАННЕ

СВЕТ І СУСВЕТ ЧАЛАВЕКА

● По праваслаўным календары ў гэты дзень адзначаецца Узвіжанне Крыжа Гасподняга ў гонар падзей 335 года, калі быў знойдзены крыж, на якім распнулі Ісуса Хрыста, і пабудаваны храм у Іерусаліме ў гонар Уваскрэсення Хрыста.

● У народным календары гэта свята ўспрымалася як усеагульны рух, паварот на зіму. Адсюль і народная назва гэтага дня — Звіжанне, або Узвіжанне.

● Па шматлікіх этнаграфічных звестках, з успамінаў старых людзей вядома, што напярэдадні гэтага свята ў вёсках будавалі новыя капліцы, ставілі крыжы на скрыжаванні дарог або каля крыніц, фарбавалі, рамантавалі старыя крыжы. Усё гэта рабілася ў знак удзячнасці за сабраны ўраджай, і як абярэг ад зла, хваробаў і іншых нястачаў.

● Паўсюдна ў гэты дзень ішлі ў царкву, каб пацалаваць Жыватворны Крыж, памаліцца за хворых, слабых, бедных. У народзе казалі: «Калі на Узвіжанне з верай памаліцца каля Крыжа, то ён і мёртвага падыме». Абавязковай умовай гэтага дня быў строгі пост.

● У народзе існавала строгая забарона хадзіць у лес 27 верасня: «У гэты дзень няможна ісці ў лес у грыбы і ягады: змеі, калі збяруцца, заўважыўшы чалавека, пойдуць за ім з лесу і зноў надоўга распаўзуцца па акрузе, каб шкодзіць людзям за парушэнне спакою».

● У народзе лічылі, што апошні — «узвіжанскі» — укус змяі смяротны для чалавека, таксама як і першы вясновы ўкус. У той жа час казалі, што на Звіжанне змяя не джаліць, інакш яна ў пакаранне не зможа паўзці і застанецца замярзаць на халоднай зямлі.

● У гэты дзень не толькі змеі сыходзілі ў свет духаў, але і лясныя жыхары — лесавікі, лешакі, кікімары і г.д. Той, хто парушаў забарону і наведваўся ў гэты дзень у лес, па вераваннях нашых продкаў, на дзень станавіўся іх братам, і яго забіралі на «той» свет.

● Пасля Узвіжання птушкі адлятаюць у вырай. Першай адлятае і першай прылятае зязюля. Таму ў народзе яе клічуць «ключніцай» выраю: «Уздвіжанне лета замыкаець, ключык шэрая зязюлечка панесла».

● На Узвіжанне «птушка ў вырай пацягнулася, мядзведзь у бярлогу лёг».

● Надыходзілі маразы, таму і казалі: «Узвіжанне цяпло адпіхвае, а холад набліжае»; «На Узвіжанне халат з плеч, а кажух на плечы».

● Паўсюдна Узвіжанне лічылі неспрыяльным днём для распачынання вялікіх і важных спраў: усё распачатае ў гэты дзень скончыцца поўнай няўдачай ці не прынясе карысці, таму што «адбываецца ў гэты дзень барацьба паміж нячыстай і дабром, сілы паўстаюць адна супраць другой».

● Таксама ў гэты дзень не ідуць з просьбай да ўлады, не падпісваюць ніякіх важных папер, не ядуць капусты (каб увесь год не было пуста), не б'юць бізуном жывёлу (не будзе весціся), не сварацца (да разводу), не працуюць на агародзе.

● Нельга на Узвіжанне гуляць вяселле.

● Народжаныя ў гэты дзень будуць шмат пакутаваць, па жыцці будуць няўдачнікамі.

● У гэты дзень нельга нічога аддаваць з дому, пазычаць што-небудзь.

● Да 7 гадзін раніцы ў хаце нельга размаўляць. У гэты час трэба толькі маліцца.

● 27 верасня трэба абавязкова патрэсці цэбар з салёнымі агуркамі — каб лепш захоўваліся.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Зблытаў лебедзя з качкай!

Каля вёскі Сталовічы, што ў Баранавіцкім раёне, вялікая тэрыторыя знаходзіцца пад вадой. Тут раней капалі торф, а цяпер раздолле для рыбы ды птушак.

Менавіта на гэтым вадаёме жыхар Баранавічаў застрэліў лебедзя-шыпуна. Забіўшы птушку, браканьер сеў на «Мерседэс» і паспрабаваў уцячы.

Супрацоўнікі Баранавіцкага ДАІ сумесна з інспектарамі Слонімскай міжрайінспекцыі падчас рэйду-перахопу затрымалі ўцекача. У яго канфіскавалі дубальтоўку з патронамі і гумовую лодку. Браканьер растлумачыў, што было змрочна (у 8 гадзін раніцы!) і ён лебедзя пераблытаў з іншай птушкай.

Паляўнічага аштрафавалі на 350 тысяч рублёў. А калі матэрыялы будуць перададзены ў суд, то ён можа атрымаць яшчэ пад 2 мільёны штрафу.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Спачатку чарка, потым нож

Два браты з вёскі Залужжа Драгічынскага раёна спачатку пілі гарэлку, затым пабіліся, адзін ударыў нажом другога, пасля гэтага старэйшага з параненым лёгкім завезлі ў бальніцу.

Мужчыны 1973 і 1977-га гадоў нараджэння, відаць, не мелі іншай забавы, як п'янкі і сваркі. Абое ж не працуюць. За што толькі п'юць?..

Яна СВЕТАВА.

КУП «Гродненский центр недвижимости»

ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже права аренды земельных участков в г. Гродно

№ лота	Местонахождение земельного участка	площадь земельного участка (га)	начальная цена продажи (тыс. руб.)	сумма задатка (тыс. руб.)	срок аренды участка
1.	м-н «Барановичи-1»	0,3427	132 500	13 250	50 лет
2.	м-н «Южный» по ул. Центральной	0,1825	70 000	7 000	50 лет
3.	м-н «Зарица»	0,2697	25 000	2 500	50 лет
4.	м-н «Погораны-Кошевники»	0,7002	70 000	7 000	50 лет
5.	пр-т Я. Купалы	0,7660	750 000	75 000	50 лет
6.	м-н «Вишневец–2» по пр. Клецкова позиция по генплану № 2Б	0,1324	65 000	6 500	50 лет
7.	ул. Врублевского	1,0003	486 000	48 600	50 лет
8.	ул. Пушкина	0,5046	425 000	42 500	50 лет
9.	на перекрестке ул. Суворова и ул. О. Соломовой	0,8003	415 599,4	41 560	99 лет
10.	р-н Фолюш на конечной остановке по ул. Репина	0,4010	223 723,7	22 372	99 лет
11.	по ул. Индурское шоссе на пересечении с ул. Кабяка	1,0000	627 470,4	62 747	99 лет

Повторный открытый аукцион по продаже права проектирования и строительства «Многоквартирного жилого дома» на земельном участке площадью 0,3018 га в г. Гродно, ул. Академическая, 12. Начальная цена продажи права проектирования и строительства 180 000 000 руб. Ориентировочный размер убытков 156 400 734 руб. Размер задатка 18 000 000 руб.

Подробные извещения и порядок подачи заявлений опубликованы в газете «Звязда» от 26.04.2008 г. и 21.05.2008 г. ***Аукцион состоится 28 октября 2008 года*** в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2. ***Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2, каб. № 57 в рабочие дни с 8.30 до 17.30 с 29 сентября по 22 октября 2008 г.***

Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.gorod.grodno.by

УНП 590727594

Казкі для дарослых

Што ні кажыце, а мужчыны пайшлі не тыя — драбнаватыя нейкія. Не ў сэнсе фізічнага развіцця — з гэтым яшчэ так-сяк мірыцца можна. А ў плане, так бы мовіць, «начынкі», зместу, шырыні натуры. Ні табе серэнад пад вокнамі, ні кавы ў ложак, ні ружаў з нагоды гадавіны знаёмства... Яшчэ і самі за твой кошт «пажывіцца» стараюцца: то талончык на транспарт «перахопіць», то «дзясятку» да палучкі... І выгляд пры гэтым маюць фанабэрыста-нахабны: маўляў, не ты ім, а яны табе ласку робяць, звяртаючыся па такую драбязу.

Не, напачатку знаёмства ўсё адбываецца як мае быць. Ён з'яўляецца на першае спатканне ў начышчаных да бляску чаравіках, дастае з кішэні два білеты ў тэатр, потым запрашае куды-небудзь павячэраць... На наступны раз усё паўтараецца, толькі без білетаў... А потым ён і ўвогуле не з'яўляецца на прызначаную сустрэчу. Ты прыходзіш, бітую гадзіну разглядаеш шыльду Макдональдса ці якога-небудзь моднага італьянскага кафэ, нервуешся, уяўляеш сабе ўсялякія жахі («трапіў у аварыю», «застраў у ліфце», «злёг з тэмпературай», «пакахаў іншую» і да т.п.). Пры гэтым твой мабільны тэлефон чамусьці маўчыць, а «абанент» увесь час недаступны... Нарэшце, вяртаешся дадому, не ведаючы, што і думаць. Пачуццё страху выцясняецца злосцю, злосць змяняецца рэўнасцю, а рэўнасць — прылівамі пяшчоты («ён абавязкова знойдзецца і ўсё патлумачыць!»). Праз тры гадзіны, калі нервовае напружанне дасягае свайго апагею, на ватных нагах падыходзіш да тэлефона, каб пазваніць, скажам, у морг (не разумею, чаму ўсе жанчыны кідаюцца тэлефанаваць менавіта ў морг?). І тут злавесная цішыня лопаецца, пачынае трызвоніць мабільнік. «Ну як справы? — цікавіцца твой каханы, быццам нічога не здарылася і ніякай ранейшай дамоўленасці не існавала. — Яшчэ не спіш? Дзівачка. А я ўжо кладуся... Чаму не прыехаў на сустрэчу? З кім? А, з табой... м-м-м... Ну, там такое надвор'е сёння, снег з дажджом... Падумаў, ты не прыйдзеш. Прыходзіла? У бальніцу хацела тэлефанаваць?.. Ну, не можаце вы, жанчыны, без крайнасцяў...».

Сапраўды — не можам. Нас у дзверы — мы ў акно... Нам хочацца ўсяго і адразу, як у кіно... Мне адна мая сяброўка каштоўную параду дала: хочаш, сустракаючыся з мужчынам, зберагчы здароўе і нервы — стаўся да вашых адносінаў з пэўнай доляй гумару, як да гульні. Не будзь занадта сур'ёзнай, не прымай нічога блізка да сэрца, не паглыбляйся ў пачуцці, не зацыклівайся... Інакш прападзеш ні за што...

Я доўга не магла зразумець, як можна не паглыбляцца ў пачуцці. Яны або ёсць, або іх няма. І што гэта за каханне такое — нібыта «другога гатунку»? Сёння ў мяне ёсць настрой і час — мы сустракаемся. Заўтра няма ні настрою, ні часу — гуд бай, мой хлопчык? А як жа быць з адказнасцю за тых, каго прыручаеш?..

Карацей кажучы, я так доўга насілася з гэтай сваёй адказнасцю, што... сама сабе надакучыла. У рэшце рэшт нічога страшнага не здарыцца, падумала я, калі сапраўды ўнесці ў адносіны долю здаровага пафігізму. Напрыклад, перастаць яму тэлефанаваць, задаваць традыцыйнае пытанне «як справы?», выслухоўваць падрабязныя і нікому (акрамя мяне) не патрэбныя справаздачы аб гэтых самых справах, супакойваць з нагоды дробязных (не кажучы аб буйных) непрыемнасцяў на рабоце, падсілкоўваць яго «эга» дыфірамбамі ў адрас існуючых (а яшчэ больш — неіснуючых) вартасцяў, і, нарэшце, адпраўляць бясконцыя sms накшталт «я цябе кахаю»...

Прызнаюся шчыра: першыя дні, тыдні і нават месяцы мне было невыносна цяжка па кропельках выкрэсліваць сябе з яго жыцця, пераключацца з сур'ёзных пачуццяў на «гульню». «Куды ты знікла?» — пытаўся ён пасля тыдня майго маўчання. «Ды так... ведаеш, — як мага больш раўнадушна адказвала я, ахутваючы сябе флёрам загадкавасці. — Было некалькі важных сустрэч па рабоце, мяне літаральна разрывалі на часткі!» (Не магла ж я прызнацца, што ўсе гэтыя праклятыя сем дзён трэніравала сваю волю, абыходзячы за паўкіламетра тэлефонны апарат і хаваючы мабільны ў пральнай машыне — каб не ўзнікала спакусы пазваніць...) «А-а-а, — супакойваўся ён. — Ну, вельмі рады за цябе. Бывай!» «Пакуль-пакуль!» — весела развітвалася я, выключала тэлефон і куляй неслася ў ванны пакой — рыдаць... Гульні не атрымлівалася, яго браня здавалася непрабівальнай... Тады я павялічыла «тэрмін» свайго маўчання, «абрубіла» ўсе магчымыя кантакты праз інтэрнэт... Я чакала, што гэта падштурхне яго да больш актыўных дзеянняў, прымусіць хвалявацца, нервавацца, шукаць сустрэч... Дні праходзілі за днямі, тыдні за тыднямі... «Ну што, выкінула яго з галавы?» — дапытвалася сяброўка. «Не!» — упарта адказвала я. «Тады гэта несапраўдная гульня. Ён адчувае твае флюіды. Працуй над сабой, займайся аўтатрэнінгам, хадзі ў спартзалу — на фітнэс ці яшчэ куды...» Я працавала, займалася, хадзіла на шэйпінг, знаёмілася з цікавымі людзьмі... Здавалася, яшчэ крыху — і я зацісну свае пачуцці ў кулак і змагу кіраваць імі: калі патрэбна, выпускаць на волю і стрыножваць зноў. Але... упарта прачыналася і клалася спаць з яго імем.

Надышоў дзень майго нараджэння — і адначасова дзень, калі мы пазнаёміліся. Адразу нахлынулі ўспаміны — пяшчотныя хвалькі па-здрадніцку казыталі сэрца. І яно не вытрымала — паддалося. «Усё, хопіць сябе катаваць, — вырашыла я. — Няхай толькі патэлефануе, і я выкажу ўсё-ўсё, што назапасілася за доўгія тыдні маўчання!».

Але ён не патэлефанаваў. Ні раніцай, ні днём, ні ўвечары. Ні заўтра, ні паслязаўтра, ні праз тыдзень... Гэта быў сапраўдны шок, даравань такое я ўжо не магла, тым больш — аднесціся да гэтага з гумарам. Шоры ўпалі, ружовыя акуляры разляцеліся на дробныя кавалкі, і я, нарэшце, зразумела, што змагалася за пачуццё, якое ... сама сабе прыдумала. Так бывае — траціш гады на спасціжэнне ісціны, а потым у адно імгненне робішся мудрым. Я проста фізічна адчула, як адыходзіць каханне. Адвальваецца, як сухая корка ад дрэва. Без болю і смутку. Без жалю.

Што яшчэ можна да гэтага дадаць? Нічога.

...А роўна праз год, на мой дзень нараджэння — я якраз сядзела на рабоце — дзверы ў кабінеце адчыніліся, і на парозе ўзнікла знаёмая постаць. З букетам ружаў майго любімага белага колеру... Ён падышоў і паклаў іх на стол. Потым прысунуў крэсла і сеў побач. «Ну як справы?» — спытаў упэўнена, быццам мы развіталіся толькі ўчора. «Слухай, — не вытрымала я. — Ты не з'яўляўся цэлы год!» «Няўжо?— шчыра здзівіўся ён. — Хоць магчыма... А што гэта мяняе?»

Мы пілі каву з прынесенымі ім цукеркамі і размаўлялі адзін з адным так, як быццам сапраўды нічога не здарылася... «Да заўтра?» — спытаў ён на развітанне. Усміхнуўся, пацалаваў мяне, як звычайна, і знік. З таго часу прайшло не год і не два. Але я не здзіўлюся, калі аднойчы, у дзень майго нараджэння... Не, лепш не загадваць. Дастаткова ўспамінаў. І надзеі, якую ён мне пакінуў. І сухой ружы ў шклянцы.

Не так ужо і мала, каб адчуваць сябе шчаслівай. Ці не праўда?

Наталля УЛАДЗІМІРАВА.

ЮРЫЙ ЧАРНЫШОЎ, ГЕНЕРАЛЬНЫ ДЫРЭКТАР ААТ «ГРОДЗЕНСКАЯ ТЫТУНЁВАЯ ФАБРЫКА «НЁМАН»:

«МАДЭРНІЗАЦЫЯ ВЫТВОРЧАСЦІ — ГАРАНТЫЯ БУДУЧЫХ ПОСПЕХАЎ»

Гродзенская тытунёвая фабрыка «Нёман» — лідар сярод прадпрыемстваў Гродзеншчыны па шматлікіх паказчыках. Ды адзін з іх, напэўна, найбольш значны для жыхароў вобласці і краіны. Не, маецца на ўвазе не колькасць ці якасць выпускаемай тут прадукцыі, якую мы назіраем штодня ў пабытовым жыцці. Гутарка ідзе пра іншае. Адкрытае акцыянернае таварыства «Гродзенская тытунёвая фабрыка «Нёман» больш за ўсіх у Гродзенскай вобласці выплачвае падаткаў, а ў Беларусі па гэтым паказчыку ўваходзіць у пятнаццатку лепшых. Таму слушна кажучы пра шкоду курэння, трэба памятаць і пра фінансавы бок, дзякуючы якому ў належным стане трымаецца сацыяльная сфера.

Дарэчы, генеральны дырэктар фабрыкі Юрый Чарнышоў летась прызнаны адным з лепшых кіраўнікоў вобласці. Наконт ганаровага звання ён кажа: «Калі кіраўнік лепшы, значыць і прадпрыемства лепшае». З гэтым нельга не пагадзіцца. Хоць так было не заўсёды.

— Юрый Сцяпанавіч, Гродзенская фабрыка з XIX стагоддзя мае вядомасць у тытунёвай індустрыі Еўропы, уваходзіла калісьці ў тройку буйнейшых вытворцаў сваёй галіны СССР. Тым не меней, параўнальна нядаўна пакупнікі перавагу аддавалі імпартнай прадукцыі. Якім чынам сітуацыя была зменена?

— На самай справе, у 1990-х спажыўцы неахвотна куплялі айчынную прадукцыю, перавагу аддаючы новаму імпартнаму тавару. Каб стварыць канкурэнцыю, а гэта значыць палепшыць якасць прадукцыі, найперш патрабавалася іншае абсталяванне. Пасля наведвання фабрыкі Прэзідэнтам краіны Аляксандрам Лукашэнкам пачалося адраджэнне прадпрыемства. Дзякуючы дзяржаўнай падтрымцы з 2000 па 2002 год ішла рэканструкцыя і тэхнічнае пераабсталяванне, на што было затрачана 48 мільярдаў рублёў. Але на той час рынак ужо аказаўся перапоўнены замежным таварам. Так, напрыклад, у 2005 годзе на складах фабрыкі знаходзілася незапатрабаванай прадукцыі больш чым на 52 мільярды рублёў.

КАНТАКТНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Адрас:
230771, г. Гродна, вул. Арджанікідзе, 18

Аддзел маркетынгу:
тэл.:+375 152 522 076, 522 074, факс +375 152 522 075
e-mail: market@mail.qrodno.by

Аддзел рэалізацыі:
тэл. +375 152 525 206, 524 952, факс +375 152 541 974

Прыёмная:
тэл. +375 152 525 161, факс +375 152 565 334

Машыніст Вольга ЖУК.

— Выбачайце, Юрый Сцяпанавіч, здаецца, менавіта тады — тры гады таму, вы і былі прызначаны генеральным дырэктарам...

— Так. І першым крокам стала распрацоўка стратэгіі выхаду прадпрыемства са складанай сітуацыі. Мы пачалі працаваць не на аб'ём, не «на склад», а непасрэдна на попыт. Было відавочна, што толькі мадэрнізацыя вытворчасці — гарантыя будучых поспехаў. Гэтым прынцыпам кіруемся і цяпер. Фабрыка дасягнула пэўнага піку. Рынак ужо сфарміраваўся і падзелены паміж вытворцамі і імпарцёрамі. У адпаведнасці з дзяржаўнай праграмай імпартазамяшчэння перад прадпрыемствам стаіць задача выпускаць новую прадукцыю. У маі 2007 года закупілі вытворчую лінію за 4,5 мільёна еўра ў італьянцаў, сёлета набываем яшчэ адну — за 4 470 000 еўра — у немцаў. Яе ўстаноўка адбудзецца ў лістападзе. Дзякуючы новаму абсталяванню, плануем асвоіць усе сусветныя брэнды, якія існуюць у гэтым сегменце. А ў наступным годзе закупім яшчэ адну лінію — ужо за 5 630 000 еўра. Частка старога абсталявання будзе заменена на больш прадукцыйнае і эканамічнае.

Між іншым, задачу, якую перад намі ставілі Прэзідэнт краіны і Урад, мы выканалі: разлічыліся з усімі крэдытамі, што бралі на рэканструкцыю, а гэта 65 мільярдаў рублёў.

— Наколькі ведаю, да гэтага часу не было забракавана ніводнай партыі прадукцыі фабрыкі. Зразумела, што якасць дасягаецца не толькі за кошт мадэрнізацыі. Ці не самае істотнае — сыравіна...

— Магчыма, нехта не ведае, што ад сыравіны залежыць не толькі якасць прадукцыі, але і яе кошт — дзякуючы скарачэнню выдаткаў пры вытворчасці. Мы цалкам адмовіліся ад пасрэднікаў, на чым таксама зэканомілі. Высакаякасную сыравіну купляем з 20 краін, сярод якіх Аргенціна, Бразілія, Калумбія, Кітай, Турцыя ды іншыя. Пры падрыхтоўцы да выпуску новай прадукцыі ўсё пачынаецца з аналізу рынку, для якога сёння характэрна значнае зніжэнне смол і нікаціну. Між іншым, мы будзем закупляць і новае лабараторнае абсталяванне. На фабрыцы ўжо ёсць адна адмысловая машына, другая — толькі ў Дзяржстандарта. Існуе на прадпрыемстве дэгустацыйная камісія, куды ўваходзяць не толькі працаўнікі лабараторыі і маркетынгу, але і прадстаўнікі пастаўшчыка сыравіны. Дэгустацыя праходзіць кожны тыдзень. Такія камісіі існуюць ва ўсіх абласных цэнтрах Беларусі.

Пры падрыхтоўцы новай прадукцыі запрашаем спецыялістаў міжнароднага класа — брэнд-майстроў. Таму што падабраць рэцэптуру, куды ўваходзіць 20 розных гатункаў, вельмі няпроста. Тытунь — складаная культура. Напрыклад, вірджынія. Ёсць кітайская, аргенцінская, бразільская. І яны адрозніваюцца. А вось у якасці інгрэдыентаў выкарыстоўваюць мясцовыя дабаўкі.

— А дзе навучаюць спецыялістаў тытунёвай вытворчасці?

— У Беларусі такіх устаноў няма. Спецыялістаў для нашай галіны рыхтуе Кубанскі дзяржаўны тэхналагічны універсітэт. Што ж датычыцца брэнд-майстроў, гэта — унікальныя людзі. Іх у свеце можна пералічыць па пальцах. Да нас прыязджалі з Даніі, з Лацінскай Амерыкі. Прадстаўнік Расіі неяк сказаў: мне яшчэ шмат вучыцца. А самому — 45. Чуў, што ёсць жанчына пад 90 гадоў, якую дастаўляюць для падборкі гатункаў тытуню на адмысловым самалёце і за вялікія грошы...

— Пра шкоду курэння казаць не трэба — агульнавядома. А ці не з'яўляецца вытворчасць «Нёмана» шкоднай экалагічнай?

— Скажыце, якая шкода ад спальвання сена? Ніякай. Тое ж і з тытунём. Самі мяркуйце: адно са знакамітых расійскіх прадпрыемстваў нашай галіны знаходзіцца ў цэнтры Масквы... Хоць у бліжэйшы час думаем стварыць новую сістэму кандыцыянавання і вентылявання, што павінна добра адбіцца на прадукцыі. Дый для працаўнікоў пойдзе на карысць. Мы ўкладваем значныя сродкі ў сацыяльную сферу, каб людзі сябе на прадпрыемстве адчувалі камфортна. Пра гэта сведчыць і медыцынская дапамога, ды і цэны ў нашай сталоўцы значна ніжэйшыя, чым у горадзе.

— А заробак?

— Сярэдні заробак на 1 верасня склаў 1 200 000 рублёў, што на 30 % вышэй за аналагічны перыяд мінулага года.

— На прадпрыемстве працуе амаль тысяча чалавек, якія патрабуюць увагі. Але вы, ведаю, падтрымліваеце і вяскоўцаў...

—Так, ААТ «Гродзенская тытунёвая фабрыка «Нёман» мае сельскагаспадарчы філіял «Хамчыцы» Свіслацкага раёна. Гаспадарка знаходзілася ў заняпадзе. Таму пасля яе далучэння мы дапамаглі тэхнікай, абсталяваннем. Адным словам, уклалі значныя сродкі, каб не толькі падтрымаць вяскоўцаў, але і дапамагчы развівацца далей. Гэта ўжо наша падраздзяленне, а іх поспехі радуюць і абнадзейваюць.

— Сёння вельмі актуальна стаіць пытанне эканоміі паліўна-энергетычных рэсурсаў. Як ладзяцца справы ў вас?

— Вядома ж, мы выконваем Дырэктыву Прэзідэнта краіны № 3 па эканоміі паліўна-энергетычных рэсурсаў. Напрыклад, улічваючы тое, што фабрыка працуе кругласутачна, укаранілі раздзельны ўлік электраэнергіі. Эканоміі спрыяе і мадэрнізацыя вытворчасці, бо з яе ўлікам набываецца новая тэхніка і сыравіна.

— І апошняе пытанне, якое я не мог не задаць, бо яно актуальнае для ўсіх галін беларускай вытворчасці. Маю на ўвазе экспарт вашай прадукцыі.

— Тытунёвая галіна практычна не мае імпарту. За выключэннем знакамітай гаванскай маркі. Гэта — закрытая прастора для «чужынцаў». Прабіцца на замежны рынак вельмі складана. Але мы спрабуем. Некалькі партый адгрузілі ў Іран, плануем адкрыць прадстаўніцтва ў Расіі. Паўтаруся: гэта вельмі няпроста. Але мы свае намаганні не спынім. Наша прадукцыя сертыфікавана на адпаведнасць патрабаванням міжнароднага стандарту СТБ ІСО 9001—2001 — гэта першы і адзіны ў тытунёвай галіне нашай краіны сертыфікат. Ён пацверджаны нямецкім супольніцтвам па акрэдытацыі. Калектыў ААТ «Гродзенская тытунёвая фабрыка «Нёман» зладжаны, на станоўчы вынік працуюць усе: і тэхнічныя работнікі, і менеджары, і, вядома ж, рабочыя. Яны цэняць сваю працу і разумеюць, што ад іх намаганняў залежаць поспехі прадпрыемства, а значыць і ўласны дабрабыт.

Гутарыў
Міхась ДУБРОВІЦА.

УНП 500047627

З ГІСТОРЫІ

Датаю ўтварэння Гродзенскай тытунёвай фабрыкі лічыцца 17 ліпеня 1861 года. Бізнэс яе заснавальнікаў — купцоў Шарашэўскіх — стаў равеснікам большасці сусветна вядомых фірмаў, а фабрыка ўвайшла ў лік вядучых тытунёвых выторчасцяў Расійскай Імперыі. У 1882 годзе на прамысловай выставе ў Маскве прадукцыя Гродзенскай тытунёвай фабрыкі была адзначана медалём Аляксандра Імператара Усерасійскага. «Срэбра» было заваявана ў Амстэрдаме (1884 г.) і ў Новым Арлеане (1885 г.), а таксама ў 1889 годзе на сусветнай выставе ў Парыжы.

З ГІСТОРЫІ

У пачатку Вялікай Айчыннай вайны фабрыка была практычна знішчана. Яе аднаўленне пачалося ў 1945 годзе, а ў 1964-м было створана тытунёвае вытворчае аб'яднанне «Нёман», у якім фабрыка стала галоўным прадпрыемствам.

1 студзеня 1988 года аб'яднанне было ператворана ў Гродзенскую тытунёвую фабрыку «Нёман». 29 снежня 2000 года яна была зарэгістранавана як Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Гродзенская тытунёвая фабрыка «Нёман».

Машыніст Таццяна ЗУБРЫЦКАЯ.

Машыніст-рэгуліроўшчык Яўген СІДЗЮК.

ТОЛЬКІ ФАКТ

Тэмпы росту аб'ёму вытворчасці ААТ «Гродзенская тытунёвая фабрыка «Нёман» на 1 верасня ў суадносных цэнах у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года склалі 110 працэнтаў.

ТОЛЬКІ ФАКТ

ААТ «Гродзенская тытунёвая фабрыка «Нёман» больш за ўсіх у Гродзенскай вобласці выплачвае падаткаў.

Цэх вытворчасці фільтрапалачкі.
Машыністы Марына САРОКА і Ірына ЮЗАПЧУК.

Машыніст паточна-аўтаматычных ліній Аляксандр ШАЎЛОЎСКІ.

ТОЛЬКІ ФАКТ

Сярэдняспісачная колькасць работнікаў прадпрыемства — 989 чалавек.

Сярэднямесячны заробак — 1 200 000 рублёў.

Машыніст-рэгуліроўшчык Андрэй ЯНЧАЛОЎСКІ.

Узброеныя Сілы Беларусі не плануюць поўнасцю пераходзіць на кантрактную службу

Узброеныя Сілы Беларусі не плануюць поўнасцю пераходзіць на кантрактную аснову праходжання ваеннай службы. Аб гэтым заявіў кіраўнікам рэспубліканскіх СМІ міністр абароны Беларусі Леанід Мальцаў.

«Ніякая кантрактная армія праблему забеспячэння бяспекі краіны не вырашыць. Канчатковая мэта праграмы пераводу на кантрактную службу не прадугледжвае поўнай адмовы ад тэрміновай», — адзначыў міністр.

Паводле слоў Леаніда Мальцава, на кантракт пераводзяцца такія спецыяльнасці, як повар або вадзіцель, больш складаныя спецыяльнасці, якія патрабуюць працяглай падрыхтоўкі, а таксама ваеннаслужачыя ў часцях, дзе колькасць асабовага складу 10—15 чалавек. Мэта тэрміновай службы — падрыхтоўка ваеннаабавязаных запасу па ваеннай спецыяльнасці. «Мы нікога не «забіраем» і не «прызываем» у армію, а толькі ствараем магчымасць для грамадзяніна рэалізаваць свой канстытуцыйны абавязак і навучыцца ў выпадку неабходнасці абараняць сябе і сваіх блізкіх», — падкрэсліў Леанід Мальцаў.

Гаворачы пра праходжанне службы ў рэзерве, міністр адзначыў, што такі від ваеннай службы сябе поўнасцю апраўдаў. «Ён нават лепшы, чым тэрміновая служба, паколькі туды звычайна прызываюцца людзі з вышэйшай адукацыяй. На службу ў рэзерве прызываюцца грамадзяне строга па спецыяльнасці. Калі ён сувязіст, то пойдзе служыць сувязістам», — дадаў міністр абароны.

БЕЛТА.

Як спяваюць беларусы

Сёння ў аэрапорце «Мінск-1» фінішуе другі этап рэспубліканскай грамадска-культурнай акцыі «Мы — беларусы!». Да гэтага заключнага гала-канцэрта творчая эстафета з удзелам папулярных беларускіх артыстаў і калектываў прайшла па ўсіх абласных і многіх раённых цэнтрах нашай краіны. Так, 12 верасня акцыю прымаў Магілёў, 13 верасня — Гродна, 14 верасня — Гомель, 19 верасня — Брэст, 25 верасня — Віцебск.

Грамадска-культурная акцыя, якая стартавала сёлета, арганізавана з мэтай прапаганды ў краіне і за яе межамі духоўных і культурных каштоўнасцяў беларускага народа, дасягненняў сучаснага беларускага мастацтва — музычнага, харэаграфічнага, эстраднага і тэатральнага, а таксама з мэтай паляпшэння культурнага абслугоўвання жыхароў у рэгіёнах, стварэння станоўчага іміджу Беларусі. Праводзяць яе пры падтрымцы кіраўніка дзяржавы Міністэрства культуры, абласныя і Мінскі гарадскі выканаўчыя камітэты, а таксама лепшыя творчыя сілы Беларусі.

Першы этап акцыі «Мы — беларусы!», нагадаем, доўжыўся з сакавіка па ліпень гэтага года і фінішаваў у Мінску гала-канцэртам у Дзень Незалежнасці. Акрамя таго, на працягу года канцэрты майстроў мастацтва Беларусі адбываліся за межамі рэспублікі — у Санкт-Пецярбургу, Маскве, Рызе, Вільнюсе, Гданьску.

Рэжысёрам-пастаноўшчыкам заключнага гала-канцэрта ў сталіцы з'яўляецца Вячаслаў Панін. У музычным шоу, якое папярэдне разлічана на 5 гадзін, возьмуць удзел Ірына Дарафеева, Якаў Навуменка, Аляксандр Ціханович і Ядвіга Паплаўская, Анжаліка Агурбаш, Жанэт, гурты «Палац», «Да Вінчы», іншыя вядомыя артысты і калектывы — усяго ў праграме чакаецца каля паўсотні канцэртных нумароў. Па традыцыі, у канцэрце прагучыць дзяржаўны гімн Беларусі, які выканае зборны хор прафесійных і аматарскіх калектываў рэспублікі ў складзе прыкладна 300 чалавек. Пачуць і ўбачыць гала-канцэрт акцыі «Мы — беларусы!» змогуць адначасова прыкладна 10—15 тысяч гледачоў — на такую колькасць публікі разлічана пляцоўка ў аэрапорце «Мінск-1».

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении открытого аукциона по продаже недвижимого имущественного комплекса – зданий и сооружений плодоконсервного производства, принадлежащего на праве собственности пружанскому районному потребительскому обществу, расположенного по адресу: Брестская область, г. Пружаны, ул. Лазо, 22

Пружанское районное потребительское общество (Продавец) совместно с ЧУП «Белкооппроект» Белкоопсоюза (Организатор аукциона) проводят открытый аукцион по продаже недвижимого имущественного комплекса – зданий и сооружений плодоконсервного производства, расположенного по адресу: Брестская область, г. Пружаны, ул. Лазо, 22

Состав недвижимого имущества:

Наименование строения, год ввода в эксплуатацию	Характеристика строения	Назначение строения	Общая площадь строения
здание станции обезжелезивания, 1984 г.	здание кирпичное, 1-этажное фундамент бутобетонный, перегородки из кирпича, чердачные перекрытия из железобетонных плит, кровля рулонная, совмещенная, полы бетонные, плиточные, стены оштукатурены снаружи и внутри	здание специализированное коммунального хозяйства	129,1 кв.м
здание овощехранилища, 1975 г.	здание железобетонное, 1-этажное, фундамент железобетонный, перегородки из железобетонных плит, кровля рулонная, полы бетонные; две холодные пристройки, фундамент бутовый, стены и перегородки кирпичные, перекрытия железобетонные, полы бетонные, кровля рулонная	здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ	683,4 кв.м
здание проходной, 1963 г.	здание кирпичное, 1-этажное, фундамент бутовый, перегородки кирпичные и дощатые, полы ДСП, бетонные, кровля рулонная, совмещенная, стены оштукатурены снаружи и внутри, отопление водяное; навес, стены кирпичные, кровля шиферная, полы бетонные	здание нежилое	30,0 кв.м
здание подстанции, 1963 г.	здание кирпичное, 2-этажное, фундамент бутовый, перегородки кирпичные, перекрытия из железобетонных плит, кровля совмещенная, рулонная, полы бетонные, внутри стены оштукатурены	здание специализированное энергетики	57,2 кв.м
здание насосной, 1984 г.	здание кирпичное, 1-этажное, фундамент бутовый, перекрытия из железобетонных плит, кровля совмещенная, рулонная, полы плиточные, стены внутри оштукатурены	здание специализированное коммунального хозяйства	8,2 кв.м
здание главного корпуса плодоконсервного цеха, 1987 г.	здание кирпичное, 1-этажное, фундамент бутобетонный, перегородки кирпичные, перекрытия из железобетонных плит, кровля совмещенная, рулонная, полы бетонные, плиточные, дощатые, цоколь снаружи оштукатурен, стены внутри оштукатурены, отопление водяное, имеется водопровод, канализация, горячее водоснабжение, душевые; навес (2 шт.) — фундамент бутобетонный, стены железобетонные, перекрытия железобетонные, полы бетонные, кровля совмещенная	здание административно-хозяйственное	4408,6 кв.м
здание котельной, 1984 г.	здание кирпичное, 1-этажное, фундамент бутобетонный, перегородки кирпичные, перекрытия железобетонные, кровля рулонная, совмещенная, полы бетонные, плиточные, внутри стены оштукатурены	здание специализированное коммунального хозяйства	662,4 кв.м
здание автовесовой, 1984 г.	здание кирпичное, 1-этажное, фундамент блочный, перегородки кирпичные, перекрытия железобетонные, кровля совмещенная, рулонная, полы бетонные, цоколь оштукатурен, наружная и внутренняя отделка стен – облицовка плиткой и оштукатурены	здание нежилое	113,7 кв.м
здание мазутной станции, 1984 г.	здание кирпичное, 1-этажное, фундамент бутобетонный, перегородки кирпичные, перекрытия из железобетонных плит, кровля рулонная, совмещенная, полы бетонные, цоколь снаружи оштукатурен, стены внутри оштукатурены; холодная пристройка, фундамент бутобетонный, стены и перегородки кирпичные, перекрытия дощатые, кровля шиферная, полы бетонные	здание специализированное коммунального хозяйства	170,4 кв.м
сооружение слива мазута с резервуаром для слива мазута, 1984 г.	подземное сооружение для хранения мазута, объемом 162 м^3, шириной 6,5 м, длиной 7,5 м, стены железобетонные толщиной 0,5 м, внутренние размеры шахты – 2,20 х 1,60 м, стены шахты железобетонные, объем шахты 28 м^3, площадь шахты 3,5 кв.м	сооружение специализированное, эксплуатационное назначение – хранение мазута	3,5 кв.м
сооружение водонапорная башня, 1977 г.	сооружение для напора водоснабжения, фундамент бетонный монолит, со стальным баком объемом 25 м.куб., стальным трубопроводом длиной 28 м, ствол кирпичный диаметром 5,4 м	сооружение специализированное водохозяйственного назначения для напора водоснабжения	объем 602м^3
артезианская скважина, 1977 г.	сооружение подземное, водопроводного типа для водоснабжения предприятия, глубиной 222 м с подземной камерой, диаметром 2,17 м, площадью 5,1 м^2, с фильтром, насосным агрегатом производительностью куб. м/ч 25, стальным трубопроводом диаметром 89 мм, длиной 230 м	сооружение специализированное водохозяйственного назначения для водоснабжения предприятия	глубина 222 м
дымовая труба, 1984 г.	сооружение кирпичное, наземное, тип – дымоход, фундамент бетонный, основание диаметром 3,9 м, толщина стенки основания – 500 мм, выходное отверстие диаметром 2,5 м, толщина стенки – 500 мм	сооружение специализированное коммунального хозяйства	высота 28 м

Общая площадь земельного участка для обслуживания зданий и сооружений составляет 3,8618 га. Земельный участок предоставлен в постоянное пользование по решению Пружанского районного исполнительного комитета от 30.06.2008 г. № 1252. Земельный участок имеет ограничения в использовании земель на площади 0,59 га в охранной зоне воздушной линии электропередачи напряжением свыше 1000В.

Начальная цена – 1 569 353 692 белорусских рубля с НДС.

Размер задатка составляет 1 % от начальной цены, сумма задатка 15 693 536 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет организатора аукциона – р/с 3012000003910 в ОАО «АСБ Беларусбанк», филиал 510 МФО 153001603, УНН 100105073 ОКПО 01790429 (в платежном поручении в графе «Назначение платежа» указывать: «Задаток согласно Условий проведения аукциона № 11-08 от 25.09.2008 г., без НДС»).

Аукцион состоится **29.10.2008 года** в 14.00 по адресу: г. Пружаны, ул. Кобринская, 6, сектор 1, 2-й этаж, актовый зал.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 28.10.2008 г.включительно с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, пр. Победителей, 17, 12-й этаж, каб. 1211.

Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Плата за участие в аукционе составляет 257 290 белорусских рублей и перечисляется участниками на расчетный счет организатора аукциона (в платежном поручении в графе «Назначение платежа» указывать: «Плата за участие в аукционе согласно Условий проведения аукциона №11-08 от 25.09.2008 г., в том числе НДС 18 %).

Вознаграждение организатора аукциона составляет 1 % от продажной стоимости объекта и уплачивается победителем аукциона (помимо оплаты за объект) на расчетный счет организатора аукциона в течение 3-х рабочих дней с даты проведения аукциона.

Для участия в аукционе юридическое лицо, гражданин или индивидуальный предприниматель (лично или через своего представителя) в установленный в извещении о проведении аукциона срок обязан представить следующие документы в адрес организатора аукциона:

- заявление на участие в аукционе;
- заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет организатора аукциона;
- юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации;
- заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающую внесение платы за участие в аукционе в размере 257 290 белорусских рублей;
- индивидуальным предпринимателем – нотариально удостоверенную копию свидетельства о государственной регистрации;
- юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;
- представителем физического лица – резидента Республики Беларусь – нотариально заверенную доверенность, паспорт;
- физическим лицом – паспорт.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 дней с даты проведения аукциона. Право собственности на объект переходит от Пружанского райпо к победителю аукциона после полного расчета по договору купли-продажи объекта.

Объект продается без условий.

Переход права пользования земельным участком будет осуществлен по решению местного исполкома.

Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с объектом.

Контактные телефоны: (8017) 226 98 01, 226 94 83, 226 78 84.

36,6°

Хімія б'е па хлопчыках

Нават касметычныя сродкі, якімі карыстаецца цяжарная жанчына, могуць нашкодзіць дзіцяці мужчынскага полу?

Некаторыя вучоныя падазраюць, што выкарыстанне цяжарнай жанчынай парфумы і касметыкі здольнае прывесці да сэксуальных праблемаў у будучых сыноў. Маўляў, пэўныя хімічныя рэчывы, якія ўтрымліваюцца ў сучасных касметычных сродках, адбіваюцца на колькасці мужчынскіх палавых гармонаў, з-за чаго ў хлопчыкаў закладваюцца будучыя праблемы — зніжэнне колькасці спермы, бясплоднасць і нават рак органаў рэпрадукцыі.

Насамрэч грунтоўных навуковых даследаванняў з такіх падазрэнняў ніхто не праводзіў. Ці так усё змрочна, у якой колькасці выпадкаў можа быць праблемы, сказаць проста немагчыма. Тым не менш, цяжарнай жанчыне, а сучаснай — асабліва — трэба быць уважлівай да ўсяго, чым яна карыстаецца, што ўжывае, якога ладу жыцця трымаецца... Абачлівасць — лепшы сродак ад любых непрыемнасцяў. Цяжарным жанчынам, незалежна ад таго, хлопчыкаў ці дзяўчынак яны чакаюць, варта трымацца залатога правіла: не ведаеш — не рабі, не ўпэўнена — не пачынай.

Яшчэ летась замежныя СМІ пісалі аб тым, што вучоныя выявілі на большай частцы Арктыкі цікавую з'яву: там дзяўчынак нараджаецца ў два разы больш за хлопчыкаў. Высветлілася, што ў некаторых раёнах Расіі многія хлопчыкі нараджаюцца хворымі або з нізкай вагой. Скандынаўскія вучоныя, якія праводзілі даследаванні, падазраюць, што такая ж сітуацыя складваецца ў Грэнландыі і Канадзе. Сцвярджалася, што прычынай усяму — ужыванне ў ежу забруджанага таксінамі мяса цюленяў і кітоў.

У Расіі вучоныя даследавалі маці і дзяцей на Кольскім паўвостраве, Таймыры і Чукотцы, у басейне ракі Пячора і на Камандорскіх астравах. Яны прааналізавалі ўзровень поліхларыраваных біфенілаў (ПХБ) — злучэнняў, якія выклікаюць рак у жывёл і ўздзейнічаюць на нервовую, рэпрадуктыўную і імунную сістэмы і цудоўна засвойваюцца чалавечым арганізмам. Павышанае ўтрыманне ПХБ у крыві маці прыводзіла да таго, што ў такіх жанчын на дзвюх дзяўчынак прыпадае адзін нованароджаны хлопчык. Хімічныя рэчывы, пра якія ідзе размова, імітуюць палавыя гармоны і падрываюць эндакрынную сістэму. Адным словам, ПХБ на даўжэзны момант абвінавачваюць як у сэксуальных расстройствах, так і ўвогуле ў «выраджэнні» асобаў мужчынскага полу.

Да рэчываў, якія ўплываюць на рэпрадуктыўнае здароўе, адносяць свінец, ртуць, кадмій, мыш'як, бензол, сераўглярод, стырол, рэчывы, якія ўтрымліваюць хлор — хлараформ, дыяксіны, трыхлорэтылен, ПХБ і іншыя. Павышаная канцэнтрацыя гэтых рэчываў характэрная для навакольнага асяроддзя многіх гарадоў з развітой металургічнай або хімічнай вытворчасцю. Пры гэтым назіраецца парушэнне розных этапаў рэпрадуктыўнага цыкла — ад немагчымасці зачацця да нараджэння хворых нашчадкаў.

Што ж датычыцца касметыкі, то нават самыя «натуральныя», як сцвярджае рэклама, сродкі для догляду цела і твару, цяжка ўявіць такімі. Пацвярджэннем таму — шматлікія алергічныя рэакцыі нават на вельмі дарагую касметыку.

● Кажуць, што наступныя інгрэдыенты не толькі неэфектыўныя, але нават могуць быць шкоднымі для здароўя некаторых звышадчувальных асобаў.

● Mineral Oil або Petrolatum (тэхнічны алей) — выкарыстоўваюць у якасці ўвільгатняльніка. Аднак гэтыя «алеі» затрымліваюць у скуры не толькі ваду, але і таксіны. Акрамя таго, яны перашкаджаюць пранікненню ў скуру кіслароду. У рэшце рэшт скура хутчэй старэе, становіцца адчувальнай і... сухой. Прапілен гліколь (Propylene glycol) выклікае раздражненне і шмат алергічных рэакцый. Ларэл сульфат натрыю (Sodium lauril sulfate — SLS) выкарыстоўваецца ў касметычных ачышчальніках, шампунях, гелях для ваннаў і душу, пенах для ваннаў. Можа спрыяць выпадзенню валасоў, перасушванню валасоў. Рэагуе з многімі інгрэдыентамі касметычных прэпаратаў і ўтварае нітрасаміны (нітраты). Ларэт сульфат натрыю (SLES) — галоўны інгрэдыент ачышчальнікаў і шампуняў. У кантакце з іншымі рэчывамі ўтварае не толькі нітраты, але і дыяксіны...

Адным словам, мала нам, шаноўныя спадарыні, тых шкодных рэчываў, якія ўтрымліваюцца ў паветры, вадзе, ежы і г.д., дык мы яшчэ ўсялякі спрабуем іх прыцягнуць да сябе з дапамогай выкарыстання незлічонай колькасці «хіміі», якая павінна рабіць нас прыгожымі, а робіць... нездаровымі. Давайце будзем больш пільнымі да таго, чым карыстаемся. А будучым матулям можна параіць не прымаць канчатковае рашэнне без папярэдняй кансультацыі са спецыялістам.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Віцебскі ўрач за ўласныя грошы публікуе ў газетах антыпіўную рэкламу

Школьны доктар з Віцебска пачаў актыўную антыпіўную кампанію. У мясцовых газетах урач Ігар Пастноў стаў размяшчаць сацыяльную рэкламу, якая заклікае развітацца з піўной звычкай. У гутарцы ён паведаміў, што за ўласныя сродкі выкупіў 30 кв. см рэкламнай плошчы на старонках двух найбольш папулярных у Віцебскай вобласці выданняў і размяшчае там інфармацыю аб шкодзе піва.

Да такога неардынарнага кроку вопытнага медыка падштурхнулі паводзіны вучняў школы, дзе ён працуе. Нягледзячы на забароны, яны ўсё часцей ужываюць піва і лічаць гэта нармальным.

На думку Ігара Пастнова, агрэсіўная рэклама піва навязвае падлеткам стэрэатып, што толькі ўжыванне гэтага напою гарантуе поспех у жыцці. У некалькіх рэкламных тэлевізійных роліках вытворцаў піва ён выявіў парушэнні Закона «Аб рэкламе», аб чым паведаміў у Міністэрства гандлю — орган дзяржкіравання, які ажыццяўляе кантроль за выкананнем у краіне заканадаўства аб рэкламе. Чыноўнікі, заклікаўшы да вывучэння пытання спецыялістаў у галіне псіхалогіі рэкламы, пагадзіліся з медыкам і нават накіравалі тром вытворцам піва прадпісанні аб недапушчэнні парушэнняў заканадаўства ў гэтай сферы.

Ігара Пастнова не варта параўноўваць з Дон Кіхотам, які змагаецца з піўнымі ветракамі. Ён не адзіны, хто змагаецца з піўным алкагалізмам. У дзень цвярозасці, які праходзіў у Віцебску ў час фестывалю «Славянскі базар», актывісты БРСМ сабралі больш за 300 подпісаў гараджан за забарону рэкламы піва на тэлебачанні. Упраўленне аховы здароўя Віцебскага аблвыканкама звярнулася ў Міністэрства аховы здароўя з прапановай ініцыяваць забарону піўной рэкламы, а ўрачы абласнога псіханеўралагічнага дыспансэра настойваюць на перакваліфікацыі піва з харчовых прадуктаў у алкагольныя.

Дзіяна КУРЫЛА, БЕЛТА.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

Цяльцам час рызыкнуць, а Блізнятам лепш не ўпарціцца

АВЕН. Тыдзень можа азадачыць. Сітуацыя, якая склалася, будзе здавацца невырашальнай да таго часу, пакуль не дагадаецеся пакапацца ў памяці. Штосьці падобнае ўжо мела месца — так што зможаце скарыстаць вопытам мінулых дзён.

ЦЯЛЕЦ. Ёсць верагоднасць паездкі за мяжу, якая станоўча адб'ецца на вашым лёсе. Не бойцеся рызыкаваць — удача ад вас, хутчэй за ўсё, не адвернецца. Старайцеся менш пра сябе расказваць, бо гэта інфармацыя можа стаць крыніцай плётак. Прыслухайцеся да сваёй інтуіцыі і творча падыходзьце да любой справы, тады ў канцы тыдня ўбачыце адчувальныя вынікі.

БЛІЗНЯТЫ. Для паспяховай рэалізацыі планаў вам спатрэбіцца сабраць увесь свой аптымізм і не дазваляць сваёй упартасці сапсаваць усю справу. Пры гэтым варта быць уважлівым да ўсяго, што вакол. Родныя могуць пакрыўдзіцца на надуманы недахоп увагі з вашага боку. Пастарайцеся праявіць максімальную карэктнасць і абачлівасць пры стасунках з імі.

РАК. На працягу амаль усяго тыдня вам будзе шанцаваць, так што лепш засяродзіцца на галоўным. У панядзелак з начальствам лепш не сустракацца, бо вам захочацца яго пакрытыкаваць, а яму — праверыць усю вашу работу. У аўторак будзьце абачлівымі і добразычлівымі, тады навакольныя дапамогуць вам у многім.

ЛЕЎ. Навакольныя будуць заінтрыгаваны вашымі неверагоднымі перападамі настрою. Хоць гэтыя ж змяненні стомяць тых, хто будзе знаходзіцца побач. Ваша кампетэнтнасць можа пацярпець выпрабаванні — не эканомце час на вывучэнні даведачнай літаратуры. Абапірацца выключна на тое, што і так ведаеце, не варта, асабістага вопыту можа і не хапіць.

ДЗЕВА. Тыдзень добры для тых, хто аддае перавагу актыўнаму ладу жыцця. Ён прыдатны для творчасці, але патрабуе рухомасці. Высокая верагоднасць атрымання яркіх пазітыўных навінаў. Пастарайцеся стрымліваць раздражняльнасць, інакш у эмацыянальным парыве наламаеце дроў на пару ацяпляльных сезонаў наперад.

ШАЛІ. Тыдзень поўны актыўнасці, нечаканых сустрэч і спрыяльных абставін. Будзьце актыўнымі ў імкненнях і непрыхільнымі ў праяўленні асабістай волі. Блізкім людзям, якія вас акружаюць, захочацца хоць як-небудзь дапамагчы вам у прасоўванні да жаданых мэтаў. У чацвер вас можа наведаць расчараванне, але ўжо наступны дзень узніме настрой.

СКАРПІЁН. Не замыкайцеся ў сабе і не пераўтварайцеся ў ракапустэльніка. Стасункі вам неабходныя, няхай нават самыя мінімальныя. Праца, якая ажыццяўлялася, пачне прыносіць вынікі. Вы можаце адкрыць для сябе новыя творчыя аспекты, але ўлічыце, што для гэтага неабходна цішыня і камфортная абстаноўка.

СТРАЛЕЦ. У прафесійнай галіне можна чакаць прыемных сюрпрызаў. На гэтым тыдні ў вас з'явіцца магчымасць істотна пашырыць свае дзелавыя перспектывы. А вашы здольнасці і ўменне рацыянальна размяркоўваць час і будаваць стасункі станоўча адаб'юцца на выніках любой дзейнасці.

КАЗЯРОГ. Спяшайцеся пазнаваць новае, больш чытайце і знаёмцеся з новымі людзьмі. Важная інфармацыя ці навіна здалёк, якая атрымана ў панядзелак, можа паўплываць на ваша жыццё. Панядзелак спрыяльны для таго, каб пачынаць значныя справы. Аднак неабходна прадумаць кожны крок і не дапускаць неадбайнасці.

ВАДАЛЕЙ. Тыдзень раптоўна можа ўцягнуць вас у вір падзей: актыўную перапіску з дзелавымі партнёрамі, сустрэчы з людзьмі, якія вас цікавяць, кароткатэрміновыя паездкі. У панядзелак неабходна пачаць рэалізацыю сваіх планаў, інакш можаце згубіць спрыяльны момант для іх далейшага развіцця.

РЫБЫ. Накіруйце частку сілаў на павышэнне свайго прафесійнага статусу. Усе не трэба — занадта масіраванай атакі кар'ерная лесвіца не вытрымае і можа нават праламацца пад вамі. З сярэдзіны тыдня раздражняльныя цяжкасці адступяць, і шлях будзе свабодны. У сераду, калі не хочаце нарвацца на непрыемнасці, не давайце нагоды для канфлікту.

Извещение об открытом аукционе по продаже права аренды земельных участков в г. Гродно

№ лота	наименование объекта	местонахождение объекта	площадь земельного участка (га)	кадастровый номер	начальная цена продажи (тыс. руб.)	сумма задатка (тыс. руб.)	форма проводимого аукциона	условие продажи объекта	срок аренды участка
1.	Право аренды земельного участка	Бульвар Ленинского Комсомола, рядом со зданием суда	0,2448	440100000002005290	93 840	9 300	Аукцион с условием	Строительство в течение 2-х лет здания общественного назначения, общей площадью до 1500 м.кв. (высота здания 4 этажа, благоустройство прилегающей территории, включая подъезды и гостевые автостоянки, площадью 0,1 га)	51 год
2.	Право аренды земельного участка	Перекресток ул. Пушкина и Бульвара Ленинского Комсомола	0,9966	440100000002005260	382 180	38 200	Аукцион с условием	Строительство в течение 2-х лет здания делового центра общей площадью до 7000 м.кв. с конференц-залами и кафе на 50 посадочных мест (высота здания не выше 4-х этажей, благоустройство прилегающей территории до сопредельных участков, включая подъезды и гостевые автостоянки, площадью 0,6 га)	51 год
3.	Право аренды земельного участка	Бульвар Ленинского Комсомола	0,2975	440100000002005266	114 050	11 400	Аукцион с условием	Строительство в течение 2-х лет административного здания с блоком обслуживания на первом этаже (в составе блока обслуживания предусмотреть парикмахерскую, расчетный центр и др., благоустройство прилегающей территории до сопредельных участков, включая подъезды и гостевые автостоянки, площадью 0,15 га)	51 год

Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости»

При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет:

1) Копии платежных поручений о внесении задатка, 4-х базовых величин за подачу заявления на расчетный счет 3012000006896 в фил. 426 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 199, УНП 590727594, получатель – ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.

Юридическое лицо: Доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда данное юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов.

Физическое лицо: Паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

2) Платеж за объект осуществляется единовременно по безналичному расчету в расчетных билетах Национального банка РБ или в иностранной валюте по курсу НБ РБ на день оплаты в течение 10 рабочих дней со дня принятия решения горисполкома о предоставлении земельного участка.

3) В случае победы на аукционе заявитель обязан оплатить вознаграждение организаторам аукциона в размере 4 % от начальной цены продажи и 5 % от суммы превышения продажной цены над начальной.

4) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.

5) Аукционные торги состоятся при наличии не менее 2-х участников по выставленным лотам.

Аукцион состоится 28 октября 2008 года, в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2, каб. № 57, в рабочие дни с 8.30 до 17.30. **Заявления принимаются с 29 сентября по 22 октября 2008 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: **www.gorod.grodno.by**

УНП 590727594

Калі вы падпісаліся на газету **«Звязда» на IV кв. або 2-е паўгоддзе 2008 г.** — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце яе **да 4 кастрычніка** ў рэдакцыю на адрас: **220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А**.

Падпісчык можа выйграць у якасці прызоў гадзіннікі, майкі, бейсболкі, 7 тэлевізараў «Віцязь» і суперпрыз — халадзільнік. Розыгрыш прызоў праводзіцца **7 кастрычніка 2008 г.**, вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» **да 18 кастрычніка**.

Атрымаць прыз можна ў рэдакцыі **да 20 снежня 2008 г.** пры прад'яўленні квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на IV квартал 2008 года і пашпарта. Дастаўку тэлевізараў і халадзільніка ажыццяўляе рэдакцыя. **Пасля 20 снежня** выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Больш падрабязна правілы гульні «Падпішыся на «Звязду» чытайце ў нумары газеты за 2 верасня 2008 года. Удачы ў гульні!

Тэрмін правядзення гульні — з 02.09.08 па 18.10.08.

6 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2008 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку ____________________

____

Падпіска аформлена і аплачана ў ____________________
(аддзяленне сувязі)

____________________ на IV кв. або 2–е паўгоддзе 2008 г.

Хатні адрас і тэлефон [ ] ____________________
(індэкс)

____

Удачы ў розыгрышы!

Ф.СП-1 Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

(індэкс выдання)

Колькасць камплектаў

на 2008 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму ____________________ (прозвішча, ініцыялы)

Куды ____________________ (адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету

(індэкс выдання)

ПВ | месца | літар

ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

Кошт	падпіскі	______ руб.	Колькасць камплектаў	
	пераадрасоўкі	______ руб.		

на 2008 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму ____________________ (прозвішча, ініцыялы)

Куды ____________________ (адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

ОАО «МИНСКИЙ ДОМОСТРОИТЕЛЬНЫЙ КОМБИНАТ» СООБЩАЕТ,

что 09.10.2008 года в актовом зале предприятия по адресу: ул. Пономаренко, 43 в 16.00 состоится собрание акционеров.

Повестка дня:

1. О выкупе изолированного помещения из капитального строения.

Регистрация акционеров будет производиться в актовом зале предприятия с 15.00 до 15.45.

При себе иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера — нотариально заверенную доверенность).

Дирекция.

УНН 100258980

НАЗБІРАЎ

У вёсцы Дзятлавічы Лунінецкага раёна, на двары аднаго з дамоў міліцыянеры ўбачылі агромністую кучу лому чорнага металу. Беспрацоўны, якому належыць дом, назбіраў таго жалеза амаль на 45 мільёнаў рублёў. Міліцыя разбіраецца, але лом металу забрала.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЛОЎЛЯ НА «ЖЫЎЦА»

Канцэртны мікрафон для спевакоў — інструмент або антураж

У апошнія тыдні ў мяне з'явілася новая забава — у чаканні грамадскага транспарту разглядваць на прыпынках афішныя тумбы. Там увогуле шмат чаго цікавага пішуць. Або не пішуць, гэта як паглядзець...

Пачалася гэтая гісторыя яшчэ летам, калі на разгляд парламентарыяў паступіў законапраект, які прадугледжваў змяненні і дапаўненні ў некаторыя законы па пытаннях рэкламы. Напрыклад, нагадаем, прапанавалася не дапускаць рэкламавання паслуг астролагаў, варажбітак, гіпнатызёраў ды іншых майстроў уздзеяння на чалавечую псіхіку. Другі адметны пункт датычыўся рэкламы культурна-відовішчных мерапрыемстваў, у якой прадпісвалася ўказваць не толькі звычайныя звесткі, але таксама папярэджвае аб «спецыфіцы мерапрыемства, якое праводзіцца (наяўнасць або адсутнасць фанаграмы)».

Апошняя фармулёўка хоць і выглядае маштабна, але зразумела, «пад раздачу» ў першую чаргу трапілі спевакі і спявачкі, а таксама ВІА, выканальніцкія гурты і ансамблі ўсіх масцей. Бо толькі на іхніх канцэртах, а не ў тэатры опе.ры ці ў філармоніі, часта бярэ сумнеў, што артыст працуе жыўцом.

О, колькі доўгіх размоў і гарачых спрэчак папярэднічалі прыняццю гэтага закона! Большасць людзей узрадавалася: ну, нарэшце нас перастануць падманваць, і кожны будзе дакладна ведаць, набывае ён білет на «жывы» канцэрт або яму прапануюць «танную кітайскую падробку», у сэнсе, выкарыстоўваюць фанаграму. Пры гэтым, заўважым, у нас не ішло, як у суседняй Расіі, гаворкі аб тым, што фанаграму трэба ўвогуле забараніць. Нормы заканадаўства проста прадпісвалі арганізатарам канцэртаў быць шчырымі з публікай. Праўда, узнікала рэзоннае пытанне — ці многія пагодзяцца ісці на фанаграмныя выступленні няхай сабе нават самых раскручаных зорак? З другога боку, скептыкі цікавіліся: а хто, скажыце, і як будзе кантраляваць, ці выконваецца гэта прадпісанне? У кожнай зале будзе сядзець чалавек з біноклем і пільна высочваць, ці рухаюцца вусны артыста сінхронна словам, якія гучаць у песнях, і ці падключаныя інструменты музыкаў да ўзмацняльнікаў?..

Так ці інакш, з 12 верасня закон уступіў у сілу. І што мы чуем, дакладней, спярша бачым?

Канцэрт знакамітага расійскага рок-гурта «Аліса» 5 кастрычніка. Пасярод афішы буйным шрыфтам надпіс «Жывы гук». І тры клічнікі. Рокеры, зрэшты, заўжды выступалі актыўнымі барацьбітамі з фанаграмай, так што дзіўна было б чакаць чагосьці іншага. А што нам скажуць поп-выканаўцы? Калі ласка, 25 кастрычніка чакаюцца Мікалай Баскаў і Мантсерат Марці Кабалье (дачка опернай дзівы, калі хто не ведае). Унізе рэкламнай абвесткі, але даволі прыкметна, пазначана — «Жывы гук». Калі праўда, то ахвотнікаў выкласці ад 45 да 160 тысяч беларускіх рублёў будзе шмат.

Што яшчэ цікавага на афішнай тумбе? 14 кастрычніка — выступленне заслужанага ансамбля народнай музыкі «Бяседа». Поперак афішы наклеена дадаткова папяровая палоска з усё тымі ж запаветнымі словамі — «Жывы гук». У чым, уласна кажучы, адносна «Бяседы» ніхто і не сумняваўся. І білеты даступныя — усяго 15—40 тысяч рублёў. А вось пра канцэрт Сяргея Мазаева і гурта «Маральны кодэкс», што чакаецца 9 кастрычніка, я такіх падрабязнасцяў не знайшла, хоць старанна, сантыметр за сантыметрам, вывучыла ўсю плошчу афішы. Можа, падрабязнасці былі напісаныя на адваротным баку — не ведаю. А білет, між іншым, да 100 тысяч каштуе... У любым выпадку, гэта непарадак. Прыкладна чацвёртая частка афіш, а таксама рэкламных аб'яў па радыё і ТБ, не ўтрымлівае патрэбнай інфармацыі аб наяўнасці ці адсутнасці фанаграмы. Хто ў нас за гэтым павінен сачыць?

> **У Кітаі за выкарыстанне «плюсавой» фанаграмы артыстаў штрафуюць на 12,5 тысячы долараў, а за паўторнае — пазбаўляюць права выступаць увогуле.**

НА КАНТРОЛЬ!

— Кантраляваць выкананне гэтага закона будзе ніяк не Міністэрства культуры, — расчараваў мяне начальнік упраўлення мастацтваў Мінкульта Міхаіл Казловіч. — Праект прапаноўвала Міністэрства гандлю, відаць, яно і зоймецца арганізацыяй праверак.

На пытанне, ці ёсць якія-небудзь рэкамендацыі адносна таго, як павінна выглядаць інфармацыя пра спецыфіку культурна-відовішчнага мерапрыемства — скажам, памер шрыфту або дакладная фармуліроўка — адказ таксама быў адмоўным — Міністэрства культуры падобных рэкамендацый нікому не давала.

— Я ўвогуле не бачу асаблівага сэнсу ўздымаць такі ажыятаж вакол гэтай тэмы, — адзначыў суразмоўца. — Хіба ў рабоце канцэртных агенцтваў нешта змянілася?

Мяркуючы па водгуках арганізатараў канцэртаў, ім працы сапраўды не тое каб прыбавілася — у лепшым выпадку наклеіць на загадзя надрукаваныя афішы тую самую налепку «жывы гук». Але ёсць ва ўсёй гэтай сітуацыі адзін пікантны момант. Практычна тая ж самая норма наконт выкарыстання фанаграм дзейнічае ў Беларусі... ужо чатыры гады! І ўтрымліваецца яна ў Законе «Аб культуры», прынятым у маі 2004 года. Параўнаем: арт. 43, «Гастрольна-канцэртная дзейнасць», п. 2.1: «Не допускаются: распаўсюджванне друкаваных рэкламных матэрыялаў аб тэатральна-відовішчных мерапрыемствах без выхадных даных, прадугледжаных дзяржаўнымі стандартамі, а таксама рэкламнай інфармацыі ў любой форме без указания спецыфікі праводзімага тэатральна-відовішчнага мерапрыемства (наяўнасць або адсутнасць фанаграмы)». Толькі фармулёўка крыху іншая, мерапрыемствы названыя «тэатральна-відовішчнымі», але сутнасць тая самая. І што, гэты закон не дзейнічаў?

Томас АНДЭРС, выступаючы гэтай вясной у Мінску на конкурсе «Міс Беларусь», ніколькі не засмуціўся, спяваючы свае хіты пад «фанеру» ўзору 90-х.

— У любым заканадаўстве прадугледжана адказнасць за парушэнне закона, але ў нас не было належнага прыцягнення нядобрасумленных рэкламадаўцаў ці арганізатараў канцэртаў да такой адказнасці, — паведаміў Міхаіл Казловіч.

Некаторую яснасць у пытанне ўдалося ўнесці пасля званка ва ўпраўленне абароны правоў спажыўцоў і кантролю за рэкламай Міністэрства гандлю.

— Праверкі рэкламы мы праводзім пастаянна, але акцэнт менавіта на культурна-відовішчных мерапрыемствах пакуль не робім, — расказала начальнік упраўлення Ірына Барышнікава. — Напрыклад, у выхадныя (у сярэдзіне верасня) правялі маніторынг тэлевізійнай рэкламы — здаецца, там была і рэклама канцэртаў — і прыкладна праз два тыдні будуць падведзеныя вынікі. Па гэтых выніках, калі будзе выяўлены парушальнік, мы маем права вынесці прадпісанне, папярэджанне, а таксама прымяніць адміністрацыйныя меры ўздзеяння.

— Якое максімальнае пакаранне прадугледжана за парушэнне Закона «Аб рэкламе»?

— Калі гаварыць пра адміністрацыйныя штрафы — ад 20 да 50 базавых велічынь. (З улікам цяперашняга памеру базавай велічыні гэта 0,7—1,75 млн беларускіх рублёў. — **Аўт.**)

Акрамя таго, патлумачыла Ірына Мікалаеўна, калі рэклама будзе прызнаная неадпаведнай, можа быць прынятае патрабаванне аб размяшчэнні ў пэўны тэрмін контррэкламы — прычым за кошт рэкламадаўцы.

Але гэта — толькі першая частка кантролю, так бы мовіць, папярэдняя. Для праверкі, ці сапраўды канцэрты праходзяць у адпаведнасці з заяўленымі афішамі, Мінгандлю ўсё ж плануе прыцягваць спецыялістаў з Міністэрства культуры, якія, напрыклад, будуць выбарачна наведваць канцэрты.

ПЛЮС, МІНУС І ІНШЫЯ АКАЛІЧНАСЦІ

У верасні-кастрычніку якраз пачынаецца актыўны канцэртны сезон. Дапусцім, ва ўсіх афішах і абвестках абяцаецца жывы гук (іншых фармулёвак асабіста я пакуль што не бачыла і не чула ні ў аднаго выканаўцы і калектыву). І дапусцім, што на некаторыя з гэтых канцэртаў прыходзіць праверка. Што могуць пачуць «рэвізоры»?

Па вялікім рахунку, нас цікавяць толькі два віды фанаграм: так званая «мінус адзін», гэта значыць, інструментальная версія той ці іншай песні, акампанемент, і «плюсавая», на якой акампанемент запісаны з голасам выканаўцы. Менавіта пад гэту апошнюю артысты толькі рот адкрываюць — прафесійнае караоке. Часам яшчэ гавораць пра схему «шматканальная фанаграма, змешаная з жывым выкананнем», а таксама пра «дабл-трэк» — жывы спеў паверх фанаграмы.

Каб можна было так проста адрозніць, працуе артыст жыўцом ці спявае пад фанаграму, праблема б увогуле не ўзнікала. Часта бессаромных «фанершчыкаў» выдае толькі такі канфуз: мікрафон, які выпадкова ўключаецца-выключаецца пасярод песні. Або надзвычай складаныя акрабатычныя трукі ў нумары — зразумела, што чысценька спяваць і выконваць адначасова танцавальныя па амаль немагчыма. (І тое не догма — спявае ж наш Альберт Скараход, стоячы на галаве — за гэта яго нават у Кнігу рэкордаў Гінэса занеслі.) Калі ж выканаўца працуе ў палову сілы, «падпяваючы» ўласнай фанаграме, гэта таксама цяжка выявіць. Наўрад ці ў кожнага правяраючага, як і ў звычайнага слухача, будзе музычная адукацыя і абсалютны слых... А мо і ён не дапаможа? Ці зможа прафесіянал адразу вызначыць, які тып фанаграмы гучыць? Гэта пытанне я задала вопытнаму гукарэжысёру — Паўлу Пашкоўскаму, які пачаў працаваць яшчэ ў 90-я, з Лікай Ялінскай і дуэтам «Дзі Бронкс і Наталі».

— Я сказаў бы, што пры цяперашнім развіцці тэхнікі адрозніць фанаграму вельмі складана. Працэнтаў на 99 немагчыма. І не толькі звычайнаму слухачу. Мы цяпер, напрыклад, многа працуем з Аляксеем Хлястовым, едзім з канцэртамі — дык вось мясцовыя пракатчыкі часта вераць, што канцэрт спявае жыўцом, толькі пасля таго як падыходзяць да мяне і паслухоўць спеў у навушніку. А ўжо калі спрабаваць зрабіць гэта седзячы ў зале... Напэўна, адрозніць зможа толькі спецыяліст найвышэйшага ўзроўню. Я сябе да такіх, напрыклад, не адношу. Хоць мне асабіста вельмі хочацца, каб нашы артысты часцей спявалі жыўцом. Бо гукарэжысёру за гэта таксама дастаецца. Часта публіка выказвае прэтэнзіі наконт фанаграмы не таму, хто на сцэне, а таму, хто за пультам... У нас «з гэтым артыстам не сорамна працаваць». Напэўна, гэта пытанне прафесійнага сумлення.

Праўда, адзначыў Павел Пашкоўскі, апошнім часам фанаграму беларускія артысты выкарыстоўваюць усё радзей. Нават тыя, каго ніхто б ніколі не назваў выбітным выканаўцам, стараюцца спяваць жыўцом.

Так, паводле журналісцкіх апытанняў, абсалютная большасць нашых артыстаў выступае СУПРАЦЬ фанаграмы — прычым гэта як прадстаўнікі старэйшага пакалення, загартаваныя эстрадай, так і фарматныя сучасныя поп-выканаўцы. Але... Многія з іх шчыра вераць, што «жывы гук» — гэта калі ён сам, артыст, спявае жыўцом. Не важна, адкуль пры гэтым льецца музыка. «Я ж не магу пастаянна вазіць з сабой ансамбль, гэта паўплывае на цану білетаў, і канцэрты проста не акупяцца», — гучыць у якасці тлумачэння. Пазіцыя цалкам зразумелая. Толькі атрымліваецца, што паняцце «фанаграма мінус адзін» пры гэтым зусім знікае? А што — публіка ж прыйшла паслухаць артыста N., а не мелодыю ў выкананні сімфанічнага аркестра...

> **Самы гучны «фанерны» скандал быў звязаны з гуртом «Milli Vanilli», які выкрылі пасля атрымання калектывам прэстыжнай прэміі «Грэмі». У выніку прэміі музыкантаў пазбавілі, забаранілі ім выступаць нават у рэстаранах, а саліст Роб Пілатус (справа) не вынес ганьбы і скончыў жыццё самагубствам.**

Другая акалічнасць, якую ўзгадваюць практычна ўсе артысты — зборныя канцэрты альбо тэлевізійныя, дзе наладзіць жывы гук немагчыма па тэхнічных прычынах. І гэта чыстая праўда — калі ў канцэрце ўдзельнічае дзясятак і больш выканаўцаў і гуртоў, проста не хопіць часу і апаратуры, каб даць усім настроіцца. Але ж выйсце таксама ёсць. Для арганізатараў — пазначыць на афішы і ў білетах ці запрашальніках (як гэта робіцца ва Украіне) «Канцэрт часткова запісваецца пад фанаграму». Для прынцыповых выканаўцаў — узяць і адмовіцца ад удзелу ў такім канцэрце, дзе табе даецца тры ці нават дзесяць хвілін у агульным патоку. Пакуль што адзінымі з нашых артыстаў, хто пайшоў на такі крок, застаецца гурт «DALI», які летась наўпрост адмовіўся ад выступлення, даведаўшыся, што яно будзе пад фанаграму.

«ФАНЕРА» — ГЭТА ЎЗРОВЕНЬ САМАДЗЕЙНАСЦІ

І аб гэтым можа многа расказаць не толькі лідар узгаданага гурта Віктар Рудэнка, які даведаўся пра стаўленне да «фанеры», напрыклад, у Вялікабрытаніі, калі выступаў у гэтай краіне. Такога ж меркавання прытрымліваецца, напрыклад, прадзюсар Ірыны Дарафеевай Юрый Саваш. Менавіта з яго вуснаў прагучаў выдатны адказ тым, хто скардзіцца на ўмовы прыёму — маўляў, у правінцыі часта няма матэрыяльных і тэхнічных умоў для забеспячэння жывога гуку. Ёсць, аказваецца, рэцэпт барацьбы з гэтай складанасцю, і спявачка, якая ўжо некалькі гадоў праводзіць па гарадах Беларусі вялікі гастрольны тур «Пад мірным небам», яго вынайшла.

— Мы незнаёмыя з дрэннымі ўмовамі ў рэгіёнах, — агарошыў Юрый Саваш. — Бо ўжо восем гадоў таму вырашылі, што будзем вазіць з сабой усю неабходную тэхніку і музыкантаў, не разлічваючы на прымаючы бок. На ўсіх нашых афішах напісана «жывы гук». І мы пачалі рабіць гэта спецыяльна, каб паказаць глыбінцы, што ёсць артысты, якія не працуюць пад фанаграму. Да таго ж мы добра вывучылі рынак і ведаем тую памежную цану, якую можна ўсталяваць у кожным рэгіёне, бо там прыбыткі людзей не параўнальныя з заробкамі ў сталіцы... Напэўна, падглядваючы за намі, нарэшце ў Беларусі вырашылі ўзаконіць такі прынцып работы.

Паводле слоў прадзюсара, трэба ўдакладніць тэрміналогію і адрозніваць паняцці «шоу-праграма» і «канцэрт». Канцэрт — заўжды толькі жыўцом, гэта сусветная практыка. І цана на яго не 20—30 долараў, як на шоу, а ад 100 і больш, бо гэта зусім іншы ўзровень. «У свеце няма падобнай практыкі, што ў канцэрце выкарыстоўваюцца мінідыскі, магнітафоны ці іншыя носьбіты. Калі гучыць фанаграма, любая, нават «мінусавая», гэта лічыцца самадзейным або непрафесійным, — расказаў Юрый Саваш. — Дзякуй Богу, што і мы рухаемся ў тым жа накірунку, што ўвесь цывілізаваны свет. Усе ад гэтага толькі выйграюць. Так, існуюць вялізныя тэлевізійныя шоу, дзе складана рэалізаваць жывы гук, але гэта не праблема — трэба проста так і напісаць, «шоу-праграма».

— Калі прадставіць сябе ў ролі слухача, на фанаграмнае шоу якога артыста вы пайшлі б?

— Не магу сабе нават уявіць. Я, напэўна, вырас на іншай музыцы, таму такое мастацтва не разумею.

— А чые жывыя канцэрты, якія вы наведалі ў апошні час, найбольш уразілі?

— У Дзімы Білана вельмі добрая праграма, у Валерыя Меладзе. Мы глядзелі яшчэ канцэрт Крыса дэ Бурга з выдатным жывым гукам і адзначылі для сябе, што няма нічога недасягальнага. Музыка робіцца ўсё больш складанай, жыўцом яе выканаць не заўжды проста — але калі павучыцца ў таго ж Робі Вільямса ці Пола Макартні, можна падгледзець некаторыя прыёмы спрашчэння і дабіцца якаснага жывога гучання нават з 4—5 музыкантамі. Безумоўна, патрэбныя вельмі таленавітыя музыканты і многа працы, але гэта магчыма.

...Дарэчы, пытанне, на чыё выступленне нават пад фанаграму вы пайшлі б, я за час падрыхтоўкі матэрыялу задавала вельмі многім людзям. І высветліла, што ёсць усё ж асобы, якім даруюць нават махровую «фанеру», толькі б прыехалі. У спісе — «ВІА Гра» (стары склад), «Modern Talking», Madonna, Валерый Лявонцьеў, той жа Дзіма Білан. А калі ёсць попыт — будзе і прапанова. І няхай сабе будзе, толькі будзе шчырай і правільнай.

Я не веру, што можна здзейсніць рэвалюцыю ў шоу-бізнэсе асобна ўзятай краіны — за месяц ці нават за год. Але веру, што можна навучыцца несці адказнасць за сваю працу. І цярпліва ўглядаюся ў афішныя тумбы, чакаючы, калі ж хоць на адной з іх з'явіцца надпіс «Канцэрт пройдзе ў суправаджэнні фанаграмы». Я вельмі гэтага чакаю. Каб паціснуць гэтаму артысту руку — за смеласць і сумленнасць.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

На «Славянскім базары ў Віцебску» маладая выканаўца адкрыта спявае ў суправаджэнні фанаграмы «мінус адзін» — гэта прапісана ва ўмовах конкурсу.

Фота БЕЛТА.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.05	18.55	11.50
Віцебск —	6.54	18.44	11.50
Магілёў —	6.55	18.45	11.50
Гомель —	6.51	18.42	11.51
Гродна —	7.20	19.11	11.51
Брэст —	7.20	19.12	11.52

Месяц

Апошняя квадра.
Месяц у сузор'і Дзевы.

Імяніны

Пр. УЗВІЖАННЕ (УЗВЫШЭННЕ КРЫЖА ГАСПОДНЯГА), Івана.
К. Мірабэлы, Вінцэнта, Дамяна, Космы.

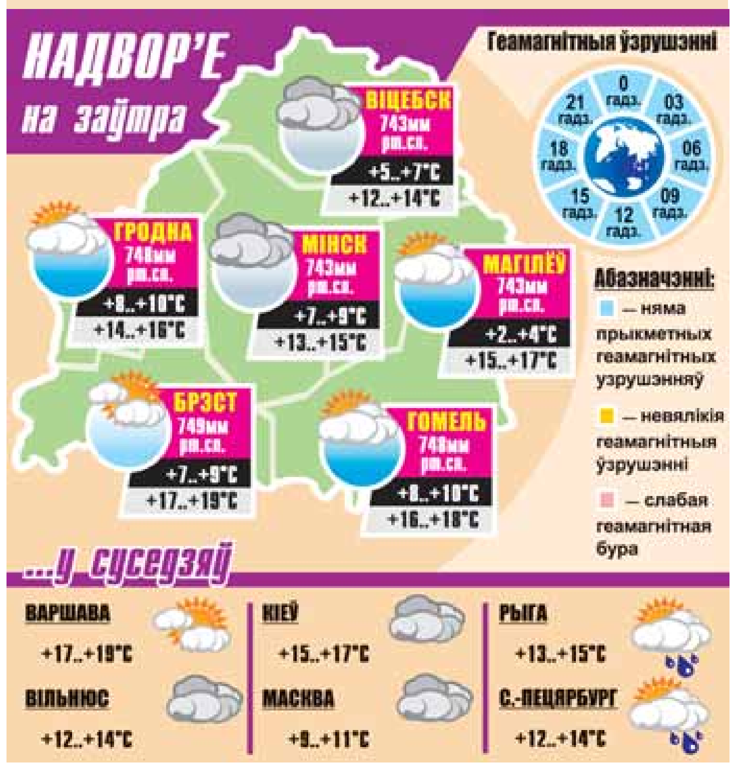

27 верасня

Дзве даты

1533 год — нарадзіўся Стэфан Баторый, дзяржаўны дзеяч, палкаводзец, вялікі князь Вялікага Княства Літоўскага, кароль польскі. Сваю рэзідэнцыю трымаў у Гродне, тут прымаў замежныя пасольствы. Імкнуўся да мірнага вырашэння міжнародных канфліктаў.

1977 год — пушчана ў строй Чарнобыльская АЭС.

Цытата дня:

«Як кіруюць светам і чаму разгараюцца войны? Дыпламаты хлусяць журналістам і вераць сваёй жа хлусні, чытаючы яе ў газетах».

Карл Краўс (1874—1936), аўстрыйскі пісьменнік.

Сардэчна віншуем нашага дарагога **Сяргея Сямёнавіча КІСЯЛЁВА** з в. Хатоўня з 80-годдзем з дня нараджэння. Жадаем моцнага здароўя, дабрабыту, бадзёрага настрою.

А сябе мы надзеяй цешым,
Што ў сузор'і жаданых гасцей
Мы адзначым з табой, дзядуля,
Стогадовы твой юбілей.

З любоўю і павагай жонка, дзеці, унукі, праўнукі, пляменнікі.

А дзе акцызы?

Калі супрацоўнікі Баранавіцкай транспартнай міліцыі зазірнулі ў гараж па вуліцы Фралянкова, то знайшлі там 400 бутэлек алкагольных напояў расійскай вытворчасці.

Акцызных марак на бутэльках не было, і гарэлку канфіскавалі. А гаспадара чакае пакаранне ў 50 базавых велічынь.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

СКАНВОРД (25 верасня). Па гарызанталі: Прас. Крыжачок. Эпас. Шпат. Лыч. Пуня. Каа. Барс. Абух. Дар. Топка. Алідада. Час. Брак. Рапа. Дыск. Гар. Норма. Піяніст. Дама. Міксер. Дока. Бра. Гонар. Табу. Грукат. Боты. Град. Пыласос. **Па вертыкалі:** Мясарубка. Рынак. Оргія. Сом. Краб. Дача. Ранг. Улада. Гама. Стэп. Раска. Труба. Паля. Рыкша. Код. Краты. Брат. Чуб. Перу. Тып. Вір. Яхта. Брандо. Купюра. Іон. Апіска. Кававарка. Тарантас.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

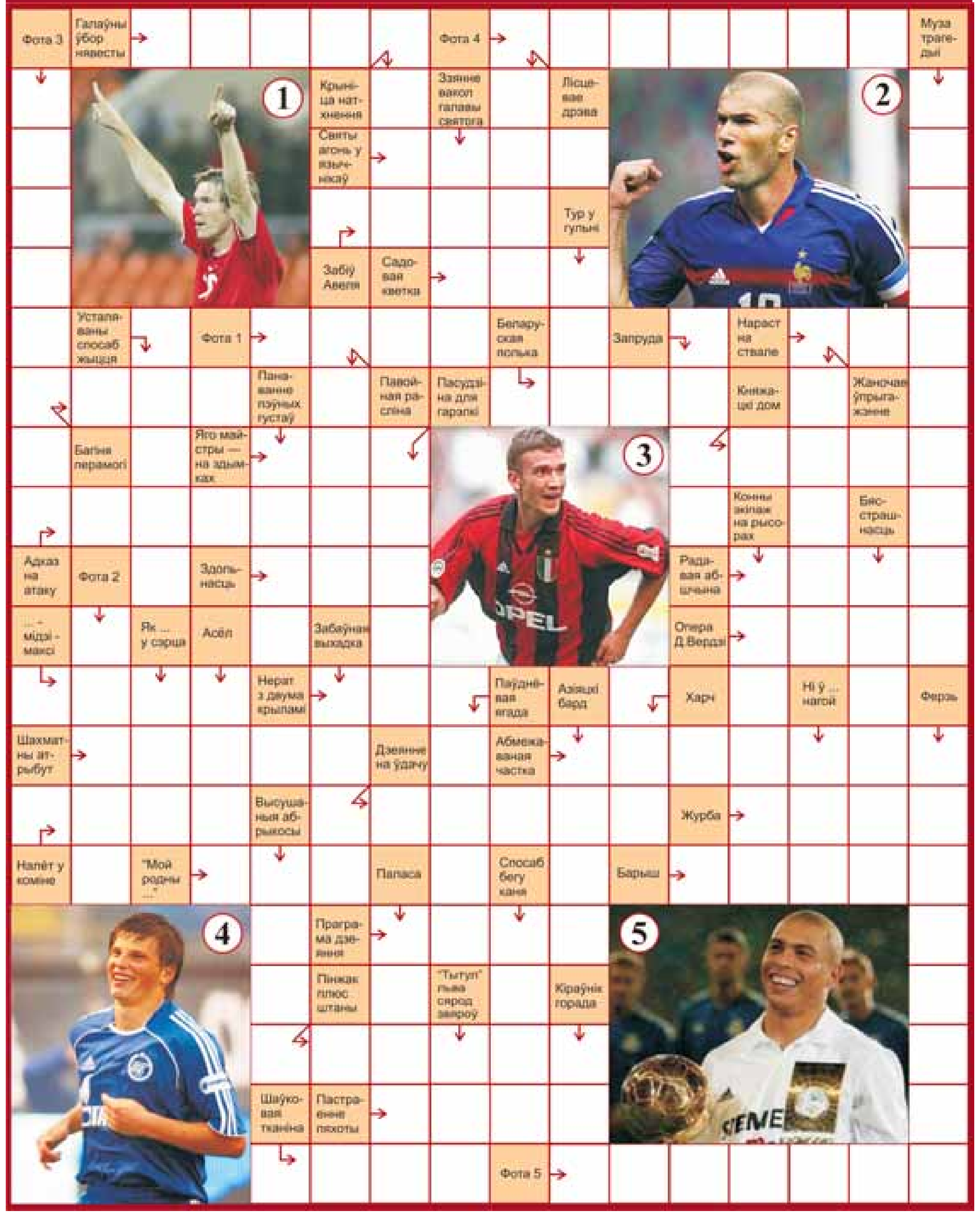

Усміхнёмся!

Прыемная навіна для нас, дарагія мужчыны! Нарэшце, калі каханая задасць вам (у чарговы соты-двухсоты раз!) гэтае самае галоўнае і цяжкае пытанне ў жыцці, вы з упэўненасцю можаце выкарыстаць адзін з гэтых адказаў. І хай міне вас пасля гэтага патэльня або іншы цяжкі і тупы прадмет..:)))

Варыянты адказаў на пытанне «ты мяне любіш?»:

— А вось хоць бы і так!
— Асабіста я — так.
— Суцэль!
— Чаму я?
— Чаму цябе?
— Люблю. Посуд мыць не буду.
— А што, прыкметна?..
— Не. Жарт. А чаго ты крыўдзішся?!..
— Як жа я магу цябе не любіць пасля такога пытання!
— Так, толькі на шыю не даві!
— На гэты конт ёсць выдатны анекдот...
— Я піва люблю. І футбол. А з табой у нас усё сур'ёзна.
— Б'ю, значыць люблю. Так атрымліваецца.
— Гадоў ужо трыццаць як...
— Я ўжо і не памятаю. Трэба ў штодзённіку паглядзець.
— Слухай, якая розніца ўжо цяпер, га?
— Калі я скажу, ты ўсё роўна не запомніш.
— Ну што за звычка адказваць пытаннем на храп?!
— Ну колькі разоў табе паўтараць — не пытайся мяне ні пра што, калі я ў прыбіральні!
— Дарагая, ты думаеш штампамі ў пашпарце.
— Ці бачыш, Юрась...

ВЫПІСВАЙЦЕ «ЗВЯЗДУ» НА IV КВАРТАЛ 2008 ГОДА З БЯСПЛАТНЫМІ ЎКЛАДКАМІ

ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63850	9200 рублёў на месяц 27600 рублёў на квартал
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	8700 рублёў на месяц 26100 рублёў на квартал
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63858	14700 рублёў на месяц 44100 рублёў на квартал
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎЯ	63239	13400 рублёў на месяц 40200 рублёў на квартал
ПАДПІСКА «ДА ЗАПАТРАБАВАННЯ» (праз кіёскі Мінгарсаюздруку)		
ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63850	7700 рублёў на месяц 23100 рублёў на квартал
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	7230 рублёў на месяц 21690 рублёў на квартал
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63858	10330 рублёў на месяц 30990 рублёў на квартал
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎЯ	63239	9760 рублёў на месяц 29280 рублёў на квартал

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 7 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; прыём рэкламы тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.
http://www.zviazda.by
e-mail: info@zvyazda.minsk.by
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 32.407 Індэкс 63850. Зак. № 5320. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12